

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

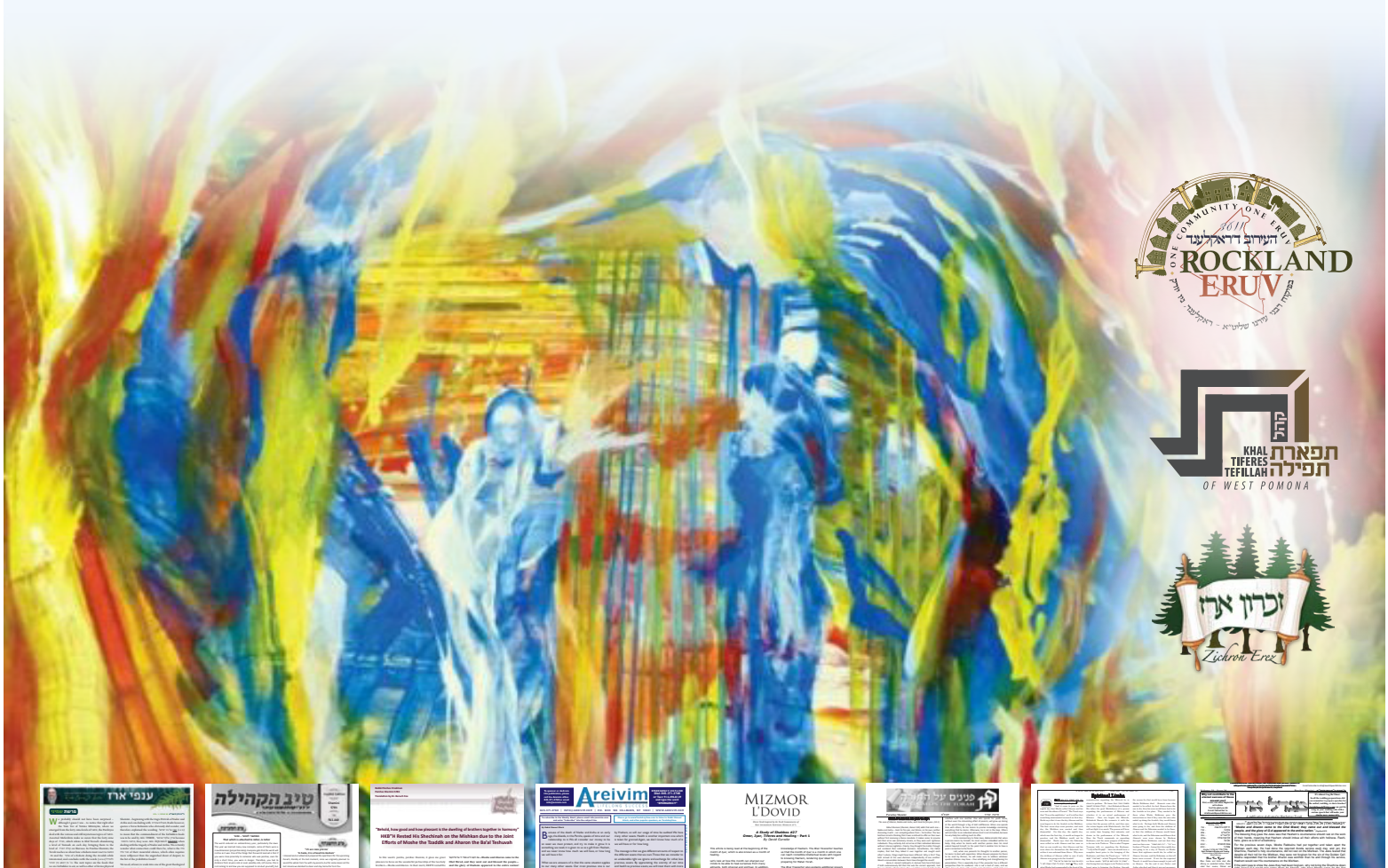
BS"D • Vo. 3 | Issue 28 | No. 127 • MONSEY: Candle Lighting - 7:12 • Shabbos Ends - 8:44 (72 min past shkiah) • April 10, 2021 • 28 Nisan, 5781

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS SHEMINI

ENGLISH
DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM
MIZMOR L'DOVID • PENINIM • PARSHA PSHELTEL • MIGDAL OHR

TAKE 10% OFF
AN EXTRA
WITH COUPON CODE AD10OFF

ASK ABOUT OUR DIGITAL + SOCIAL MEDIA MARKETING

פרשת שמיני

כ"ח ניסן תשפ"א VOL. 1 / ISSUE 80

We probably should not have been surprised – although I guess I was – to notice that right after the Yom Tov of Yetzias Mitzrayim, where we emerged from the forty-nine levels of טומאה, the Parshiyos deal with the various and still mysterious topics of טומאה. Assorted Mefarshim make us aware that the forty-nine days of ספירה, which relates to Klal Yisroel's abandoning a level of Tumaah on each day, bringing them to the level of קבלת התורה on Shavuot. In Parshas Shemini, the Torah teaches us about how a Kohein must react to טומאת מת and the איסור of a Kohein doing the Avodah while intoxicated, and concludes with the words (10:10) ולהבדיל וגו' בין הטמא ובין הטהור. The next topics are the foods that we are forbidden to eat, as well as other of forms physical contacts, and concludes again with the refrain – or some variation of – טמאים הם לכם (11:26). Then, after including vessels that have had exposure to טומאה and how to relieve that Tumaah with a מקוה, the Torah again concludes להבדיל בין הטמא ובין הטהור (11:47); which is somehow a רמז to our Avodah in the forty-nine days of Sefirah to help bridge that gap and become worthy recipients of the Torah.

It does not stop there. Tazriah and Mitzorah deal yet with another Tumaah, as pointed out by the Ibn Ezra (12:2), אחר שהשלים תורת הטהור והטמא בנאכלין הזכיר טמא אדם. Even in Acharei Mos, after a short return to the death of Nadav and Avihu, the Torah takes us into Yom Hakipurim to stand before Hashem, and, as described by the Mishna (Yuma 8:9), חטא לפני מי אתם מטהרין, from the Tumaah of חטא. Only once we are freed from the shackles of Tumaah can we proceed to קדושים תהיו, furthering our Avodah to become what we aspire to be, עבדא דקודשא בריך הוא.

As eye-opening as that was – at least to me – we shall return our focus to Parshas Shemini. And again, we take note of one of those Rashi's that sometimes get glossed over, and we may just miss some important lessons. I never really wondered much about the structure of

Shemini – beginning with the tragic Petirah of Nadav and Avihu and concluding with מאכלות אסורות. Rashi however, quotes a Toras Kohanim who obviously did wonder, and therefore explained the wording דברו אל בני ישראל (11:2) to mean that the commandment of the forbidden foods was to be said by ALL THREE, אהרן, אלעזר ואיתמר, because they were ALL EQUALLY SILENT when dealing with the tragedy of Nadav and Avihu. We certainly wonder what connection could there be, what is the מדה מדה of their mournful silence, which often requires more willpower than the anguished shout of despair, to the list of the prohibitive foods?

We need, at least, to wade into one of the great theological debates of Yahadus, at least up to our knees (see Derashos H'ran 11, Shach Y'D 81:35, Mesilas Yesarim 11 and Chavtzeles Hasharon Shemos 2:7). We know the severity of מאכלות אסורות, and the havoc it creates in our Neshamos, somehow is more than other sins (see Yuma 39A). The spelling of the word ונטמתם בם (11:43), you will become contaminated through them, without an "Aleph" reads like the word to become dulled, unfeeling; a spiritual hardening of the arteries, resulting in a Yiddishish "Hartz" that no longer pumps out Yiddishe blood to the mind and the rest of the body. I very often quote, albeit with sadness, Rabbi Berel Wein Shlit"a who asked (about forty years ago – it's much worse today), how can it be that American college students can be pro-Palestinian? He answered, because after three Doros of eating in McDonalds you will be pro-Palestinian, at least. What a Vort – sad and depressing but HOW TRUE!! But exactly what causes such negative devastation is what the debate is about.

The Sefer Hachinuch (73, 144), and the Ramban in numerous places, maintain that there is something intrinsically faulty with the things that the Torah forbids. In Parshas Mishpatim, (22:30) the Ramban says that

-1-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B"v they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

"שלא יולידו Hashem does not want us to eat certain foods that create a barrier and coarseness in the נפש. In Parshas Shemini (11:13), he explains the reason for the disqualification of certain birds is דריסה, they are predators and they are to be avoided since שדמו מחומם "לאכוריות", their essence is cruelty. The Ramban goes on to explain the reason for full hooves is the same – indicating a predatory nature. This approach can be called – slightly over-simplified – you are what you eat. The Ramban continues his approach regarding the איסור of דם (17:11), because the soul is in the blood - הדם הוא הנפש and as man imbibes the blood of an animal, כי הנאכל ישוב בגוף, ותהיה עובי וגסות בנפש האדם ושוב קרוב האוכל והיו לבשר אחד וכו' לטבע הנפש הבהמית אשר בנאכל". These foods will coarsen and add to the crudeness of mans' Middos, and we have enough problems without these added supplements of un-refinement.

There is another approach, found in Maharal (Tiferes Yisroel Perek 7 and 8), who basically agrees that these foods can affect man and his Middos; HOWEVER, he adds, "כי האמת הוא וכו' אבל אין זה עיקר טעם המצוה". One of his proofs is that if חזיר is inherently bad and will have negative effects on man, how could the Gemara (Chulin 17:A) allow us, when we enter Eretz Yisroel, to eat it, as it says (Devarim 4:10) ובתים מלאים כל טוב, which means even קדלי דחזירי (see Rashi – bacons). The Maharal's approach – as much as I can understand it – is that the power behind every Mitzvah, proven especially by the Mitzvos which are beyond man's comprehension, is THE MITZVAH ITSELF that is fulfilling the צווי השם. The טומאה created and forged by the sin is because Hashem said NOT TO DO IT. When it is forbidden, the betrayal of that command itself produces the טומאה. Therefore, when Hashem allows it – like when we enter Eretz Yisroel – no negative effects are created. Kedusha is generated by obedience, and Tumaah is generated by disobedience.

We probably should try and understand – based on this approach – why מאכלות אסורות create a greater מטמם

than any other violation of גזירות המלך. Tosafos in Maseches Chulin (5B) will help us. The Gemara (ibid) teaches that Hashem will not allow a Tzadik to eat Treif. Tosafos points out that although Tzadikim have in fact violated other עבירות, they have been spared from eating related sins; there seems to be a special protection for that. The reason is because every external act is removed from the man himself, whereas eating is actually internal, infusing the violation of the גזירות המלך into yourself.

If you learn the last Rambam in Hilchos Mikvaos (11:12), you will better understand this position. He writes, דבר ברור, וגלוי שהטומאות והטהרות גזירת הכתוב הן Tumaah and Taharah are classified as חוקים - concepts beyond comprehension. Being Toivel to remove the Tumaah is also a חוק, because טומאה is not like dirt that can be washed away. A physical remedy to an intangible element, it is obviously not the water that cleanses, but rather, the fulfillment of the Mitzvah. It seems that the לשונו הזהב of the Rambam is leaning towards the position of the Maharal. You decide.

Back to our long forgotten Rashi – who we now suggest also follows the Maharal and Ramban – and now the מדה נגדה מדה flows. Aron and his sons displayed unusual restraint – שהשוו בדמימה – were all equally silent and accepted the גזירת שמים – EVEN WITH SIMCHA. Otherwise, they would have never gotten the command of יין ושכר דבר ה' without Simcha. Total obedience – so they were Zocheh to teach Klal Yisroel the laws of טומאה, which rests on that sort of accepting חוקים which are difficult to understand.

Man has always had trouble with obedience, since day one, when Adam succumbed to the Eitz Hadaas. May Hashem grant us the wisdom and the strength to do what Hashem wants us to do, כל הימים.

Among those who are לישועה.

אמני דאליפה
חיים שלם לזית

-2-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissoschor. B"v they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכלה בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומרתיה ישיעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

טיב הקהילה

בס"ד
'ין לע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מודנה צר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Shemini

5781

No.

561.460

טיב המערכת

המחובר לטהור - טהור

That which is attached to *tahor*, is *tahor*

The world endured an extraordinary year, particularly the Jews. This year we learned many new concepts, some of them were a new dimension (proportionately). Everyone gets that the world will not be as it was. One of the things that the world learned is that if you were close proximity to someone who was positive, even for only a short time, you were in danger. Therefore, you had to distance from anyone sick or even possibly sick, (of course, this is not coming to ask how you are supposed to conduct yourself), but perhaps we can learn and understand something from these things regarding spiritual illness, how careful we must be and distance ourselves from anybody 'sick', and even someone who is only 'possibly sick', we must distance ourselves so that we do not catch his illness *chalilah*.

Our parsha discusses the laws of non-kosher and kosher food, stemming from the laws of *tumah* to a person and his purification. Therefore, the Torah states (11:36) 'אך מעין ובור מקוה מים יהיה – Only a spring or a pit of a gathering of water shall be pure, but one who touches their carcass shall become impure'. Rashi explains: 'But one who touches their carcass shall become impure – even if he is in a spring or a pit of water, and he touches their carcass he shall become impure, so that you should not say a *kal v'chomer*: If water purifies those who are impure of their impurity, all the more so that it should save one who is pure from becoming impure. Therefore it says, 'but one who touches their carcass shall become impure.' Again we see how we must be careful with *tumah*, that even one who finds himself in a pure spring, if he touches even a hairsbreadth of *tumah*, he becomes *tamei*, and standing in pure water does not help him.

The Mishna teaches us (Keilim 12:2) 'This is the general rule: Anything attached to *tamei*, is *tamei*. Anything attached to *tahor* is *tahor*. So, it is not possible for a person to hang around with those who are not *tahor* and remain *tahor*. Also, when a person wants to correct his ways, he must leave the bad way completely and turn away from it and enter only in the gates of *Kedusha* and be purified. But if he does not completely leave the bad and impure ways, there is nothing in the world that can purify him. Chazal call consider him as if he is immersing with a *sheretz* in his hand. We do not want to connect with any spiritual illness, therefore, we must be very careful and distance from anything *tamei*, and try to be 'anything attached to *tahor* is *tahor*.

- Tiv HaTorah - Shemini

טיב ההשגחה

'בחיפזון פסח הוא לה'

'In haste, it is a Pesach to Hashem'

I cleaned and scrubbed and prepared the apartment for the upcoming Pesach, literally at the last moment, since we originally planned to spend the whole Yom Tov with my parents, but for some reason at the last minute we decided to clean and stay home for Yom Tov.

Literally on the last day, Friday Erev Pesach we received a call from my parents that we should still come for the whole Yom Tov. They would be very happy if we came and they even had an apartment for us in the same building so it would be pleasant for us and them.

We packed our bags and hurriedly left for Yerushalayim.

We had a little regret that we cleaned and prepared the apartment for Pesach for nothing, and to leave at the last minute, but we were happy to be in Yerushalayim by my parents.

On Shabbos night, the neighbor who lived opposite my parents came into my parents' apartment. She was quite ill, and she could not function at all. She told my mother they were looking for an apartment to use in my neighborhood. This way their children who lived in this neighborhood would be together with the other children living in that neighborhood, but there was not even one apartment available, and it was just for sleeping.

The next day, after Shabbos, Seder night, we planned to join our son in Yerushalayim, but the rest of the days of Chol HaMoed we would go by bus between Yerushalayim and Beit Shemesh and return every night.

These were elderly righteous people. When we heard the conversation, we offered our apartment which was clean and ready for Pesach. They were quite pleased by the *hashgacha* when we told them that we had cleaned everything. On Monday after Seder night, we left for Beit Shemesh to prepare our house. We prepared the beds with pillows and covers and prepared an urn for hot water and Pesach utensils for coffee. We returned to Yerushalayim pleased, and good-hearted for the *chesed* we were able to do and for the great *hashgacha*.

י.ר.

זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת במים ולכל נפש
השרצת על הארץ: (יא:מו)

**This is the law of the animal, the bird, every living creature that
swarms in the water, and for every creature that creeps on the
ground. (11:46)**

We learn in the Gemara (Pesachim 49b), 'It was taught, Rebbe says, "It is forbidden for an *am haaretz* [unlearned person] to eat meat, as it states, 'this is the law of the animal and the bird'. Whoever is occupied with the study of Torah is allowed to eat the meat of an animal or bird, but whoever is not occupied with the study of Torah is forbidden to eat the meat of an animal or bird.'

The Maharsha explains the reason for this, 'It seems we can explain that a *ben Noach* [gentile] is allowed to eat any meat as it states (Bereishis 9:3) 'כִּי־רַק עֵשָׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל' – 'like herbal greenery I have given you everything'. But a Jew who received the Torah is commanded to separate between the unclean and the clean. This is hinted by the posuk '*zos toras*', one who is occupied with the Torah and knows to differentiate between the *tamei* and the *tahor* and all other prohibitions related to eating meat, such as, blood and fat, meat and milk, the sciatic nerve, this one is allowed to eat meat. Anyone who is not occupied with the Torah and all these prohibitions and permissibility regarding eating meat, this one is prohibited from eating meat as he will surely stumble with something prohibited.

In terms of the *avodah* we can say that the Torah only gave the right to eat meat to the one who managed to purify his base nature within him. Chazal said (Bava Basra 25b) 'Rebbe Yitzchak said, "One who wishes to be knowledgeable should face south when praying, while one who wishes to be wealthy should face north. Your mnemonic is the table is on the north side and menorah is on the south side of the Sanctuary.' The explanation is: One who wants wisdom should focus towards the south when he is *davening* as this is propitious for wisdom. One who wants wealth should focus towards the north when he is *davening* as this is propitious for wealth. So that you do not make a mistake as to which direction is propitious for wisdom and which for wealth, Chazal gave us a sign, 'the table was in the north and the menorah was in the south'. The *shulchan* teaches about *parnasah* – financial matters – and the material things that a person needs and therefore he should face north to receive this abundance. The *menorah* is an extension of the light of wisdom and stands in the south, which is also propitious for it.

The simple meaning of these words are hidden and sealed since there is no explanation why facing south brings wisdom and facing north brings wealth. With our limited understanding, we do not understand why this works, except that these things are dependent on the heart and speech, and if a person concentrates and asks explicitly, then he will merit that light and blessing will be extended to him. However, we have no concept about standing one way or another.

Perhaps we can resolve this by way of a hint that Chazal intended to give sound advice to one who wants the light of wisdom which is a source of life for the soul of the person. If he truly wants it, he must limit himself from the mundane abundance that sustains the body. The reason the *menorah* was placed opposite the *shulchan* is to teach that the two needs correspond to each other. It is not appropriate for the person to receive the abundance emanating from the *Shulchan* more than his share of the light of wisdom emanating from the *menorah*. When the trait of the *shulchan* is greater than the *menorah*, then the person's base trait overpowers and becomes a barrier between him and wisdom. Chazal said this in another place (Tanna D'vei Eliyahu Chapter 26) 'Before you pray that the words of Torah should enter within you, pray that delicacies do not enter within you.

This is the main difficulty for attaining wisdom.

This is what we meant, if a person wants wealth he should face north and the reason is not that north is propitious for wealth. Rather, it is a warning for the person that if he wants an expansive life, he should turn to the *shulchan* which was in the north. He should know that by doing so, he is turning his back on the *menorah*. Therefore, it would be better to be satisfied with his original portion, for even if it is minimal, it is what Heaven intended for him for his benefit. They know that his warehouse is not yet filled with the light of wisdom and they are concerned that if he fills it with grain, then perhaps the doors of wisdom will be locked by this.

In contrast to this, they also wanted to teach that if one wants an abundance of wisdom and understanding, he must face south, that is, he turns his back to the north and he forgoes eating and drinking too much. This is the main thing that causes a person to withhold his spiritual food, which is the wisdom of the Torah and sustains him.

Based on what we have said we can explain the intent of Chazal, 'an *am haaretz*' is forbidden to eat meat' since he has not yet merited wisdom and Torah, it is incumbent on him to refrain from eating meat. Since his intellect is limited, his eating will not be for his benefit. This eating will be a barrier between himself and wisdom, and he will not grasp the concepts of the Torah nor purify his soul. However, one who limits the desires of this world, and his main exertion is for Torah and *avodah*, he will merit to purify his basic instinct. He will no longer crave mundane pleasures, including the craving for food. When this person approaches the *avodah* of eating, he will focus on its true purpose, to sustain him. He will differentiate the holy sparks of the holy spirituality of the food. It will give his body strength to continue in *avodas HaBorei* – the service of his Creator – which comes from his food. This person is the one who is fit to eat. Chazal referred to him when they said, "Whoever is occupied with the study of Torah is allowed to eat meat, since we are not concerned that he might forget the reason he is eating for the influence of the *menorah* will light his way. It is not relevant to say about him 'one who wants wealth should face north', meaning, we do not warn him that he is turning his back on the *menorah*, since he does not 'want'. Once he has attained Torah, he will not chase after a material life which has pleasure.

The truth of the matter is that it is fitting for this person to be obligated to eat meat, for the *avodah* of eating is one of the *avodos* that are imposed on a person to do. But it is not possible to impose this on people with limited knowledge, and when they are eating, they are only focused on the mundane pleasure of eating. Even if we warn them to not enjoy their eating, there is great concern that they will not listen. Therefore, not only will they not be drawn closer, rather, they will be distanced even further away by telling them to not eat more than they need. However, people who have earned the light of Torah and know how to do the *avodah* of eating, it is fitting to bring them closer, then why does it not say, 'Whoever is occupied in Torah **must** eat meat'?

We can say that the Torah gave an opening to the person who earned Torah to be humble and is concerned that maybe he does not have as much wisdom as he needs, and his mundane soul wants to swallow the holy just to fill the mundane void. Who can say that he earned the pure Torah which has the power to purify the soul, to the point he no longer craves the mundane? Even though he has not found an opening to exempt the obligation because of 'humility' and the argument that he is not fit for this. Still, the Torah saw it fit to excuse him from this *avodah*, since if one does not eat, it would harm his soul.

“Behold, how good and how pleasant is the dwelling of brothers together in harmony”

HKB”H Rested His Shechinah on the Mishkan due to the Joint Efforts of Moshe the Tzaddik and Aharon the Ba’al Teshuvah

In this week’s parsha, parshas Shemini, it gives me great pleasure to focus on the wonderful partnership of the two holy brothers—Moshe and Aharon. In their merit, HKB”H rested His Shechinah on the Mishkan. This is apparent from the following passuk in our parsha (Vayikra 9, 1): **“וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל—it was on the eighth day, Moshe called to Aharon and his sons, and to the elders of Yisrael.** Rashi provides the following clarification: **It is referring to the eighth day of the inauguration (of Aharon and his sons into the kehunah). It was the first of Nissan; for the Mishkan was erected on that very day.**

Regarding this subject, we learn in the Talmud Yerushalmi (Yoma 1, 1): **“כל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה ולא שרתה שכינה על ידיו, וכיון שלבש אהרן בגדי כהונה גדולה ושימש שרתה שכינה על ידיו, מה טעמא (ויקרא ט-ט) כי היום ה' נראה אליכם.”** Throughout the entire seven days of the inauguration, Moshe functioned as the Kohen Gadol, but the Shechinah did not rest on his account. As soon as Aharon donned the garments of the Kohen Gadol and began serving, the Shechinah rested on his account. What is the reason? (Vayikra 9, 4): **“For today Hashem appears to you.”** Thus, we learn that HKB”H only rested His Shechinah on the Mishkan after Moshe Rabeinu had initially served as the Kohen Gadol for seven days and then Aharon HaKohen replaced him and offered the korbanos on the eighth day of the inauguration ceremony.

This sacred partnership of Moshe and Aharon continued to grow and get stronger. This is evident from a passuk further on in the parsha (ibid. 23): **“ויבוא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו”**

“את העם וירא כבוד ה' אל כל העם”—Moshe and Aharon came to the Ohel Mo’ed, and they went out and blessed the people—and the glory of Hashem appeared to the entire nation! Rashi explains why it was necessary for both Moshe and Aharon to enter the Ohel Mo’ed together: **Upon seeing that all the korbanos had been offered and the entire service had been performed, yet the Shechinah had not descended for Yisrael, Aharon became distressed, and said: “I know that HKB”H has become angry with me, and it is on my account that the Shechinah did not descend for Yisrael.”** He said to Moshe, **“Moshe, my brother! This is what you have done to me; I began performing the service (at your behest), and I was embarrassed (because the Shechinah did not descend). Immediately, Moshe entered with him, and they sought mercy, and the Shechinah descended for Yisrael.**

Further on, Rashi explains the significance of that which is written: **“They went out and blessed the people”—they said (Tehillim 90, 17): “May the pleasantness of my Lord, our G-d, be upon us. May the Shechinah rest in the work of your hands.”** Rashi explains here that at the conclusion of the seven days of inauguration, even before Aharon approached the mizbeiach to sacrifice the korbanos, the people of Yisrael expressed their deep, heartfelt pain to Moshe. For seven days, Moshe Rabeinu had erected the Mishkan, officiated in it and dismantled it, and despite all of their good intentions and efforts, the Shechinah still did not rest among Yisrael. They sought some indication that they had been granted atonement for the **“cheit ha’eigel.”** To which Moshe responded (ibid. 6), **“This is the thing Hashem has commanded you to do; Aharon,**

my brother, is worthier and more important than me; for through his korbanos and his service, the Shechinah will rest among you, and you will know that the Omnipresent has chosen him."

From all of the above, we see that HKB"H only rested His Shechinah in the Mishkan after both brothers had fulfilled their roles. Moshe had initially served as the Kohen Gadol for the seven days of inauguration, and then, on the eighth day, Aharon had sacrificed all of the korbanos that they had been commanded to bring on the mizbeiach. Even then, the Shechinah did not descend immediately. It only descended after the two of them entered the Mishkan together to pray. Finally, when they exited to bless the people (ibid. 24): **"וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וְתָאֵכַל עַל הַמִּזְבֵּיחַ אֵת: וְהָיָה כָּל הָעָם וִירוּנוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם"**—**a fire emerged from before Hashem and consumed on the mizbeiach the "olah" and the fats; the people saw, they rejoiced and fell upon their faces.**

Thus, it behooves us to reflect upon the practical significance for each and every one of us of this exalted partnership of these two holy brothers that resulted in the dwelling of the Shechinah in the Mishkan. What vital lesson are we supposed to learn and implement even in our current situation where the Beis HaMikdash is no longer extant? How can we replicate the combined efforts of Moshe and Aharon in order to merit the dwelling of the Shechinah among us?

The Shechinah Dwelt in the Mishkan in the Merit of Moshe the Tzaddik and Aharon the Ba'al Teshuvah

We will begin to shed some light on the subject by introducing an important principle gleaned from the sacred teachings of the Sefas Emes, which is repeated several times in his commentary on this week's parsha (5639, 5641, 5645). He explains that Aharon was appointed the Kohen Gadol instead of Moshe Rabeinu, because Moshe Rabeinu was a consummate tzaddik; he had never in his life experienced sin. Therefore, he was incapable of rectifying the "cheit ha'eigel" for Yisrael; that required a ba'al teshuvah. Aharon HaKohen, on the other hand, had fashioned the eigel for the people; thus, he was a ba'al teshuvah. Therefore, he fit the bill; he was able to offer the korbanos on their behalf to rectify their sin.

Based on this idea, he explains the significance of the following passuk (ibid. 7): **"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קֵרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה:**

"Moshe said to Aharon, את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם"—**"Approach the mizbeiach and perform the service of your "chatas" and your "olah," and provide atonement for yourself and for the people.** Rashi explains in the name of the Toras Kohanim that Aharon had to be coaxed; he felt ashamed and was afraid to approach. Therefore, Moshe said to him: **"Why are you ashamed? This is why you were chosen."** In other words, because he had made the eigel, Aharon felt ashamed and unworthy. Hence, Moshe hinted to him that he was compelled from above to make the eigel, so that he would be able to rectify the people's sin in the capacity of their Kohen Gadol.

Let us embellish this point based on what we are taught in the Gemara apropos the "cheit ha'eigel" (A.Z. 4b): **"לא עשו ישראל את העגל: אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה"**—**Yisrael only made the eigel in order to provide encouragement for ba'alei teshuvah.** Rashi explains that Yisrael, in that generation, were courageous and virtuous and had control over their yetzers. They would not have succumbed to their yetzers and made the "eigel" had it not been decreed from above that they do so to provide encouragement for ba'alei teshuvah. Thus, if a sinner would argue that he would not repent, because he was confident that his teshuvah would not be accepted, they could respond to him, "Go and learn from the episode of the eigel; they committed sacrilege and, nevertheless, they were accepted back via teshuvah."

Thus, it is apparent that the fact that Aharon HaKohen had fashioned the eigel was not a shortcoming. On the contrary, HKB"H chose him to enact the heavenly decree of making the eigel in order to demonstrate to the people the efficacy of teshuvah. Seen in this context, Moshe's remark to Aharon makes perfect sense. Aharon was ashamed and was afraid to approach the mizbeiach because of his role in the "cheit ha'eigel." Therefore, Moshe consoled him by saying: **"Why are you ashamed? This is why you were chosen."** In other words, it is specifically because of your role in the "cheit ha'eigel" that HKB"H has chosen you to be the Kohen Gadol to afford Yisrael atonement.

Why Does the Torah Teach Us that Moshe and Aharon Were Equal?

We learn an important principle from what we have just discussed. Moshe and Aharon, these two holy brothers, represented two great luminaries. On the one hand, Moshe Rabeinu was the preeminent tzaddik, representing those who

never sinned. On the other hand, Aharon HaKohen was the preeminent “ba’al teshuvah,” representing those who sinned and made amends by performing sincere, complete teshuvah. This is the message conveyed by the Mishnah (Avos 1, 12): **ה'לל: אומר, הוי מתלמידי של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.** Hillel says: **Be among the disciples of Aharon, loving peace and pursuing peace, loving humankind and bringing them near to the Torah.**

In this light, we can explain the following narrative very nicely (Shemos 6, 26): **הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם, הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה ואהרן.** This is Aharon and Moshe to whom Hashem said: **“Take Bnei Yisrael out of Mitzrayim according to their legions.” They are the ones who spoke to Pharaoh, King of Mitzrayim, to take Bnei Yisrael out of Mitzrayim; this is Moshe and Aharon.** Initially, the narrative says: **“This is Aharon and Moshe.”** Yet, it concludes by saying: **“This is Moshe and Aharon”—reversing the order.** Rashi comments: **There are places where it (the Torah) places Aharon before Moshe, and there are places where it puts Moshe before Aharon, to indicate that they are equivalent.**

We can explain why it was necessary for the Torah to indicate that they were equal to one another based on the following Gemara (Berachos 34b): **מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין—in the place that ba’alei teshuvah stand, consummate tzaddikim do not stand.** Based on this teaching, it is possible to suggest that Aharon—the ba’al teshuvah—was greater than Moshe Rabeinu—the consummate tzaddik. Therefore, the Torah teaches us that they were equal to one another.

We will endeavor to explain why they were indeed equals based on an insight from the Chovot HaLevAvos (Sha’ar HaTeshuvah, Chapter 8). He asserts that a genuine “ba’al teshuvah” is heartbroken and feels remorse for having sinned against HKB”H. As a consequence, **he constantly submits and humbles himself before G-d, and the sin becomes a cause for his submission and for his endeavoring to fulfill his debts to the Creator. He does not become haughty in the least for his good deeds.**

He goes on to add the following: **Such a sinner, is the one who is greater than the tzaddik who never sinned this sin or others like it. For the tzaddik is not assured that his heart will not become proud and haughty for his deeds . . .**

As one of the tzaddikim would say to his pupils, “If you were free of iniquity,

I would be afraid for you, on account of that which is worse than iniquity.” They inquired, “And what is worse than iniquity?” He replied, “Pride and flattery.” Regarding a penitent like this, our Rabbis of blessed memory said: “In the place where the penitents stand, the perfectly righteous cannot stand.”

This explains very nicely why it was necessary for the Torah to attest to the fact that Moshe and Aharon were equivalent to one another, even though Aharon was categorized as a “ba’al teshuvah,” which is a loftier status than a total tzaddik. For, the likelihood that a consummate tzaddik might become haughty did not apply to Moshe Rabeinu. After all, the Torah explicitly attests to the fact that (Bamidbar 12, 3): **והאיש משה עניו מאד—the man Moshe was exceedingly humble, more so than any person on the face of the earth!**

“Happy is he who never sinned, but as for he who has sinned, let him repent and be forgiven”

Following this line of inquiry, we will proceed to explain why HKB”H chose to employ the remarkable joint efforts of these two holy brothers—Moshe Rabeinu the consummate tzaddik and Aharon HaKohen the “ba’al teshuvah”—to prepare a dwelling place for His Shechinah. Consider the extraordinary simchah associated with “Simchas Beis HaSho’eivah” on Chag HaSuccos. In the words of our blessed sages (Succos 51a): **מי שלא ראה—whoever did not see the “Simchas Beis HaSho’eivah” never saw rejoicing in his life.**

Tosafos (ibid. 50b) explain the nature of the joy and elation associated with “Simchas Beis HaSho’eivah”: **The Yerushalmi explains that they drew “ruach hakodesh” from there. For, the Shechinah only dwells in an atmosphere of simchah, as it is written (Melachim II 3, 15): “It happened that as the musician played, the hand of Hashem came upon him.” It cites the case of Yonah ben Amitai, who was one of the pilgrims (those who made the pilgrimage to the Beis HaMikdash on the festival), and the Shechinah rested upon him during the “Simchas Beis HaSho’eivah.”** In short, the extraordinary joy associated with the “Simchas Beis HaSho’eivah” was attributable to the fact that those in attendance were able to draw “ruach hakodesh”—divine inspiration—from the presence of the Shechinah.

Now, let us examine the remarkable relationship between the consummate tzaddikim and the “ba’alei teshuvah” at this joyous ceremony. We are taught in the Gemara (ibid. 53a): **תנו רבנן, יש מהן אומרים, אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו, אלו חסידים ואנשי מעשה. ויש מהן אומרים, אשרי זקנותנו שכפרה את ילדותנו, אלו בעלי תשובה. אלו The Rabbis taught in a Baraisa: Some of them would say, “Happy is our youth, which did not shame our old age (i.e., Rashi: That we did not commit aveiros in our youth which we would be ashamed of in our old age).” These were the pious men and men of good deeds. While some of them would say, “Happy is our old age, which has atoned for our (misspent) youth.” These were “ba’alei teshuvah.” Both of these groups would say, “Happy is he who never sinned, but as for he who has sinned, let him repent and be forgiven.”**

At this sacred gathering and encounter of consummate tzaddikim and “ba’alei teshuvah,” the unique, special nature of the “Simchas Beis HaSho’eivah” became apparent. All of Yisrael were privileged to experience the presence of the Shechinah and to be endowed with “ruach hakodesh. Initially, each of these two distinguished groups expressed their praise and gratitude to HKB”H for allowing them to serve Him to the best of their abilities. Accordingly, the chassidim and men of good deeds declared: **“Happy is our youth, which did not shame our old age.”** In contrast, the “ba’alei teshuvah,” who sinned and repented, declared: **“Happy is our old age, which has atoned for our (misspent) youth.”**

Notwithstanding, the concluding declaration says it all! Ultimately, the tzaddikim and the “ba’alei teshuvah” declared in unison: **“Happy is he who never sinned, but as for he who has sinned, let him repent and be forgiven.”** This divine connection of brotherly love and congeniality between the tzaddikim and the “ba’alei teshuvah” is what cuts through all the heavenly realms and ascends to the Kisei HaKavod. As a result, abundant “ruach hakodesh” is bestowed upon Yisrael from the presence of the Shechinah among the people.

It appears that the tzaddikim and the “ba’alei teshuvah” at this joyous ceremony learned this wonderful fact from the initial dwelling of the Shechinah in the Mishkan. They realized that unity and brotherly love were prerequisites for the dwelling of the Shechinah. After all, only when Moshe and Aharon—the consummate tzaddik and the “ba’al teshuvah”—entered the Ohel Mo’ed together to request divine mercy for the dwelling of the

Shechinah did it occur: **“They went out and blessed the people—and the glory of Hashem appeared to the entire nation!”**

The Shemoneh Esrei Prayer Corresponds to the 18 Times Moshe and Aharon Are Mentioned Together

With this understanding, we can now begin to comprehend the wonderful lesson that we are supposed to learn from this magnificent partnership of these two holy brothers—Moshe and Aharon. Let us refer to a teaching from Chazal in the Midrash (Bamidbar Rabbah 2, 1): **“וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. בי"ח מקומות אתה מוצא משה ואהרן שווים, כנגד י"ח ברכות... בי"ח מקומות Hashem spoke to Moshe and Aharon, saying”: In eighteen places (in the Torah), you find Moshe and Aharon addressed as equals corresponding to the eighteen Berachos . . . In eighteen places, Moshe and Aharon are united (mentioned together), alluding to the eighteen Berachos.** We learn from here that the eighteen Berachos we recite thrice daily in Shemoneh Esrei (Shacharis, Minchah, Arvis) correspond to the eighteen times Moshe and Aharon are mentioned together in the Torah.

It appears that we can explain the matter based on an elucidation in the Gemara (Megillah 29a) related to the passuk (Yechezkel 11, 16): **“ואהי להם למקדש מעט, אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות: Yet, I have been for them a ‘Mikdash m’aht’ (a miniature Sanctuary).” Rabbi Yitzchak said: These are the synagogues and study halls in Bavel.** Thus, we see that every synagogue we pray in is like a miniature Sanctuary—a “Mikdash m’aht”—a place where HKB”H rests His Shechinah. Furthermore, we have learned (Berachos 26b): **“תפלות כנגד תמידין תקנום”—the tefilos were instituted corresponding to the “Tamid” offerings.** Shacharis corresponds to the morning korban “tamid”; Minchah corresponds to the afternoon korban “tamid”; Arvis corresponds to the limbs and fats that remained unconsumed by the mizbeich and were sacrificed throughout the night.

Based on this premise, we can propose a reason for the institution of praying Shemoneh Esrei in our synagogues to correspond to the eighteen times Moshe and Aharon are mentioned together in the Torah. Chazal wanted to emphasize to us the importance of uniting in our prayers the two characteristics of Moshe and Aharon—consummate tzaddikim and “ba’alei teshuvah.” In the merit of this desirable, admirable union, we merit the dwelling of the Shechinah—as was evident at the Simchas Beis HaSho’eivah.

This explains very nicely what the Magen Avraham (O.C. 46) brings down in the name of the Arizal in Sha'ar HaKavanos: **Prior to the Shacharis service, one should accept upon himself the mitzvas asei of (Vayikra 19, 18): "You shall love your neighbor as yourself."** In keeping with our current discussion, this implies that it is imperative for tzaddikim and "ba'alei teshuvah" to unite as one, like Moshe and Aharon, to invite the presence of the Shechinah.

Serving Hashem with the Midos of Netzach and Hod

It is with great pleasure that we will now explain what we have learned in the Gemara concerning the tefilah of Shemoneh Esrei (Berachos 10b): **"המתפלל צריך שיכוין את רגליו, שנאמר ורגליהם רגל ישרה."** **One who prays must align his feet, as it states (Yechezkel 1, 7): "Their legs were a straight leg."** Rashi explains: **They appeared as a single leg.** This, in fact, is the halachic ruling (O.C. 95, 1). We will endeavor to explain why we are required to mimic the malachim when davening—standing with the appearance of a single, straight leg.

To explain the matter, we will rely on the fact that the seven shepherds—**Avraham, Yitzchak, Yaakov, Moshe, Aharon, Yosef and David**—correspond to the seven midos: **Chesed, gevurah, Tiferes, netzach, hod, yesod and malchus.** Thus, it turns out that Moshe Rabeinu corresponds to the midah of "netzach"; whereas Aharon HaKohen corresponds to the midah of "hod."

Additionally, we learn from our sacred sefarim, based on a teaching in the Tikunei Zohar (Introduction 17a), in the passage Pesach Eliyahu, that the seven midos mirror the human body. Chesed is the right arm; gevurah is the left arm; Tiferes is the body; netzach and hod are the two legs; yesod is the symbol of the holy "Bris"; malchus is the mouth—Torah she'b'al peh. Hence, it turns out that Moshe and Aharon—the representatives of "netzach" and "hod"—represent the two legs of the body of kedushah that guided Yisrael through the midbar for forty years.

Thus, we can suggest that this is inferred by the passuk (Bamidbar 33, 1): **"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם: ביד משה ואהרן—these are the journeys of Bnei Yisrael, who left the land of Egypt with their legions, led by Moshe and Aharon.** They expound on this passuk in the Midrash (V.R. 23, 2): **This is the implication of the passuk (Tehillim 77, 21): "You**

led Your nation like a flock of sheep by the hand of Moshe and Aharon." There, it enumerates all of the miracles that were performed on behalf of Yisrael during their wanderings in the midbar in the merit of these two shepherds. Clearly, this coincides very nicely with their representing "netzach" and "hod"—the two legs. Those two legs functioned to guide the holy body of the nation of Yisrael through the midbar on their journey to Eretz Yisrael.

The Tzaddik Reflects Netzach and the Ba'al Teshuvah Reflects Hod

I was struck by a wonderful thought as to why Moshe represents "netzach"—the right leg of the body of kedushah—and Aharon represents "hod"—the left leg of the body of kedushah. In Avodas Yisrael (Chanukah), the Maggid of Kozhnitz explains that the midah of "hod" symbolizes the "ba'al teshuvah," since "hod" is related to the Hebrew word for admission or acknowledgement—"hodaah." It says in the Gemara (Eiruvim 12a): **"מודים מכלל דבליגי"**—stating that they concur implies that there are those who disagree. Thus, the midah of "hod" symbolizes the sinner; initially, he disagreed with and disputed, chas v'shalom, the ways of Hashem and His Torah; subsequently, however, he performed teshuvah and admitted to his sin and misguided behavior.

Based on this assertion, we can posit that the tzaddik, who never sinned, because he succeeded in defeating the yetzer hara, is symbolized by the midah of "netzach" (which is related to the word for victory). In the words of the Gemara (Berachos 5a): **"לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, נצחו מוטב"**—**a person should constantly agitate his yetzer tov to fight against his yetzer hara . . . if he defeats it, fine.** In contrast, a person who sinned and then repented by performing teshuvah is symbolized by the midah of "hod"; he initially disagreed but ultimately admitted that he was wrong and made amends via teshuvah.

With this understanding, we can begin to comprehend the Gemara's enigmatic statement: **"In the place that ba'alei teshuvah stand, consummate tzaddikim do not stand."** For, a "ba'al teshuvah" has a more formidable yetzer hara than a tzaddik. Since he has grown accustomed to committing aveiros, he has become thoroughly entangled in the yetzer's web—in keeping with the notion of "one aveirah leads to another aveirah." Therefore, after performing teshuvah and conceding

that he was wrong—the midah of **“hod”**—he must also adopt the midah of **“netzach”** to continue to defeat the yetzer hara.

Thus, the consummate tzaddik is only serving Hashem with the midah of **“netzach”**; the midah of **“hod”** does not pertain to him, because he has nothing to admit or concede; he has never disputed or denied Hashem and His Torah. The **“ba'al teshuvah,”** on the other hand, serves Hashem with both midos—initially with **“hod”** and subsequently with **“netzach”** (to defeat the yetzer hara over and over again).

Hence, the Gemara’s statement specifically employs the notion of **“standing.”** For, as we have explained, the **“ba'al teshuvah”** stands on both legs; he serves Hashem with both **“netzach”** and **“hod.”** Whereas the tzaddik, who has always been victorious over the yetzer hara, only stand on one leg; he only serves Hashem with **“netzach.”**

Aharon the Representative of Hod Fashioned the Eigel to Demonstrate the Efficacy of Teshuvah to the Masses

We can now explain very nicely why HKB”H arranged for Aharon specifically to play a role in the **“cheit ha’eigel.”** Since his midah is **“hod,”** which is intimately related to teshuvah, it befitted him to assist Yisrael by demonstrating the efficacy of teshuvah. It was precisely for this reason that he was appointed the Kohen Gadol of Yisrael.

We can now propose a very nice interpretation of Moshe’s directive to Aharon: **“Approach the mizbeiach.”** He was

implying that Aharon should approach with both legs to serve Hashem with both **“netzach”** and **“hod.”** Then Moshe continues: **“Perform the service of your “chatas” and your “olah,” and provide atonement for yourself and for the people.”** He served Hashem with **“hod”** by providing the people of Yisrael with a form of atonement; as a consummate tzaddik who overcame and defeated his yetzer, he served Hashem with **“netzach.”**

This is the clarification provided by Rashi. He explains that Aharon was ashamed and afraid to approach the mizbeiach, because he was instrumental in the making of the eigel. Therefore, Moshe coaxed him: **“Why are you ashamed? This is why you were chosen!”** In other words, it is precisely because you fashioned the eigel that you were selected to perform the sacrificial service on the mizbeiach. This was not of your own initiative; it was orchestrated from above that Yisrael would make the eigel to demonstrate the efficacy of teshuvah to the masses. Therefore, since your midah is **“hod,”** it befits you to approach the mizbeiach and to perform the service of the korbanos for the sake of Yisrael’s atonement.

We now have cause to rejoice! We have shed some light on the rationale for aligning our two legs together as one when we pray. We have explained that Shemoneh Esrei corresponds to the eighteen times Moshe and Aharon are mentioned together in the Torah. Moshe and Aharon represent the two great sets of luminaries—the consummate tzaddikim and the **“ba’alei teshuvah.”** Therefore, it behooves us to unite them when we pray to invite the presence of the Shechinah, just like they did at the Simchas Beis HaSho’eivah.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderful parents, children and grandchildren

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate
this publication, please
call the Areivim office:
845-371-2760 or email
info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com
and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel
Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

Because of the death of Nadav and Avihu at an early age, the Akeida, in this Parsha, speaks of time and our relationship to it. We all consider our money to be an asset we must protect, and try to make it grow. It is something we need, it is given to us as a gift from Hashem, and we never know how much we will have, or how long we will have it for.

What we are unaware of is that this same situation applies to our many other assets. Our most precious one is our time. It is finite, can't be replaced, and we never know how much is given to us. This realization should creep into people's minds as they become older and it should change how we treat time. Just as our usage of money is audited

by Hashem, so will our usage of time be audited. We have many other assets. Health is another important one which is taken for granted. Again, we don't know how much of it we will have or for how long.

The message is that we give different amounts of respect to the different assets that we own. Those that we consider to an unalienable right we ignore and exchange for other, less precious, assets. By appreciating the scarcity of our time and health as precious assets, we will treat them with more respect. Then, by increasing our level of respect for our time and health, we will be willing to sacrifice our money to preserve these more important and fleeting assets.

It's A Numbers Game

By Rabbi Shmuel Gluck

This is a topic which has been important to me for a while. Recently, several incidents took place which have brought this topic back to my attention. As with many other topics, several people will look at an incident in one way and others will look at the same incident in a completely different way. With today's topic, most people share the same view, a view which is completely in disagreement with how the Torah sees it.

I want to discuss risk. It fascinates me as I see people looking at risk in an overly simplistic manner. People look at risk only considering the chances that something will go wrong. They will only question whether the risk is 1 in a 100 or 1 in 1,000. While that is a significant factor in deciding, before they decide if the percentages are acceptable, they must also consider what is at risk at this moment. Is a 1 in 1,000 chance that someone will have cancer, Chas V'shalom, acceptable risk? While the chances are minimal, nevertheless, the price people will pay is so significant that even a small risk should be considered to be unacceptable.

We make the mistake that when Halacha is based on danger, our Chachamim are saying the person will definitely get hurt if they don't follow the Halacha. That's not so. For example, our Chachamim tell us that a Chosson and Kallah need a Shomer to protect them during their first week of marriage. The Chachamim never intended to say that without a Shomer something will definitely happen. What they intend to say is that there is increased risk, passing the threshold towards unacceptable risk and, therefore, they should take extra precautions.

Not necessarily in the topic of a Chosson/Kallah, people disagree with our Chachamim, whether they verbalize this or not, in what should be defined as acceptable risk or not. There are two reasons I believe that we don't respect our Chachamim's view. One reason is that we only look at the risk with a narrow view. We know so many people that did something and nothing bad happened to them that we can't imagine it to be a legitimate risk. In truth, we don't know the entire picture and prefer not knowing it as it would curtail our lifestyle.

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS SHMINI 5781

A second reason we disagree with our Chachamim is not an actuarial reason but because our Chachamim care for every Jew more than the average person does. We are, even if we don't admit it, ambivalent towards each other. If we hear that someone was hurt, we do the typical Jewish sigh, invoke Hashem's name, and move on. We don't care enough.

Our Chachamim care much more than we do. They can't tolerate the thought of someone being hurt to the point that they will curtail the behaviors of thousands of people even if it will only save one person. It is more than worth it.

For example, although our Chachamim won't mention this in public, when asked privately (and this is found in multiple Halacha Seforim) our Chachamim would not allow people to engage in any pleasure, such as rock climbing, skiing, or high-risk rafting. It represents a life-threatening risk without a compelling need, such as one's income.

Many people will counter how they know hundreds of people that have gone dozens of times each and nothing ever happened to them. I do too. But I also know two teenagers who have done permanent damage to themselves as a result of a skiing trip, one of whom will never walk again. Is it worth the pleasure that hundreds, even thousands of teenagers and adults had that a small minority will be damaged for life? It depends how much you love everyone in Klal Yisroel.

This concept can be applied in so many areas. How many people have to text while driving before one person ruins their lives? Is it, collectively, worth it? We have to learn to think collectively. **Our Chachamim know that those negatively affected are a very, very, small percentage. They believe that the percentage is enough to ask everyone to avoid those behaviors.**

The "numbers game" is not only about physical safety. I know several families that have open houses where guests, invited or not, come and go whenever they want. I have been warning these families to be careful for years. They have young children and it becomes a numbers game until something, Chas V'shalom, can happen. I am not saying something will happen to each family but, something may happen to one of them.

Recently, one such family had a terrible incident after 15 years of having an open house. Was it worth it? In hindsight, it wasn't. **Nevertheless, each family believes the numbers are on their side. Something bad will happen to someone else, not them.** Our Chachamim say that such a perspective is not a Torah-based one. In addition, each one empowers the other and even those who were never negatively affected have contributed to those that were.

This concept applies in many areas. Hanging around a bad influence one time probably won't cause a person to deteriorate. But, doing so repeatedly will, even if we can never pinpoint which time it was. The same is true for those who take advantage of friends because "they won't mind". That's true but, again, it's a numbers game.

People don't want to hear this thought because of how much it will limit their lives, how resentful their children will be to be more restricted than their friends, and because even adults will be fighting peer pressure every step of the way. My goal is not about skiing. It is about looking at the broader picture. Doing that will always increase the quality of people's decisions.

Then there are areas which aren't a numbers game, yet we treat them as if they are. Parnassa isn't a numbers game. It's not a matter of attempting many business ideas until you hit it rich. Parnassa comes from Hashem and everyone needs to incorporate that into their Hishtadlus (efforts).

Speaking to parents, some believe that having good children is a numbers game. If they have enough children, some will succeed. Speaking like this allows them to step back, allowing the percentages to fall into place. But it isn't a numbers game. With hard work, they can score a perfect record. Without, sadly, each of their children can become problematic.

This message is a sobering one. But it will save a life somewhere and will help people enrich their lives in many areas.

*"Something bad
will happen to
someone else,
not them."*

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

A Study of Shabbos #27 **Omer, Iyar, Tiferes and Healing - Part 1** By David Gurwitz

This article is being read at the beginning of the month of *Iyar*, which is also known as a month of healing.

Let's look at how this month can sharpen our minds to be able to heal ourselves from many ailments, both physical and spiritual. In addition, given that the day *Kabbalah* was given over was *Lag Ba'omer*, the 18th of *Iyar*, we will begin to explore some deeper aspects of healing.

There is a well-known *remez* for this occurring in *Iyar*. The letters of *Iyar* stand for *Ani (alef) Hashem (yud-yud) Rofecha (reish)*, a *posuk* in *Parshas Beshalach*, which we just read on the seventh day of *Pesach* and contains the celebration of the splitting of the sea.

There is an important and often overlooked point about the aspect of *Iyar* being a healing month, says the *Bnei Yissoschor*. This comes from the fact that most physical ailments come from the food we eat. Since the *monn* started falling in the *midbar* and the *monn* was a perfect food in terms of energy created and digestion required, the *Bnei Yisroel* became cured. This power of healing has remained during these days for generations.

In addition, *Iyar* is the only month in which every day has an *Omer* count associated with it. *Iyar* is also the month that connects *Pesach* in *Nissan* to *Shavuot* in *Sivan*.

Iyar, therefore, has a tremendous power of clarity of thought. We see this from the order of the *Sheim Havayah*, which symbolizes the month of *Iyar*, which is *yud, hey, hey, vov*. These letters form the *roshei teivos* of the words in *Yirmiyahu* (9:23), "*Ki im bezos yishalel hamishalel haskel veyadoa*." *Yirmiyahu* is instructing us not to pride ourselves on wisdom, strength or wealth, but on

knowledge of Hashem. The *Bnei Yissoschor* teaches us that the month of *Iyar* is a month in which one can reach incredible intellectual levels with regard to knowing Hashem, rendering *Iyar* ideal for preparing for *Matan Torah*.

The *Bnei Yissoschor* also explains additional powers in *Iyar* from a number of key events that took place in *Iyar*. First, in *Iyar*, the *be'er* of Miriam gave off water to supply the *Bnei Yisroel* in the *midbar* for the next 40 years. The *be'er*, or well, symbolizes the deep wisdom and hidden secrets of the Torah. This explains why many of the stories of the *avos hakedoshim* transpired around a *be'er*. We also know that when Rav Chaim Vital was unable to absorb the Torah of his *rebbe*, the *Arizal*, the *Arizal* took him on a boat ride on the Kinneret to the place where the *be'er* of Miriam is said to be and gave him to drink from its waters. His mind then opened up and he was able to grasp the depths of his *rebbe's* teachings.

Another event was the building of the first *Bais Hamikdosh*, the source of wisdom, which commenced during *Chodesh Iyar*.

Therefore, with this background in mind, let's begin our examination of healing and *Iyar* by considering the connection to the third of the *avos*, Yaakov Avinu, who embodies the *sefirah* of *tiferes*, which comes from the word *pe'er*, balance. When the letters of *pe'er* are rearranged, they spell the word *rofeh*, to heal. Yaakov is associated with healing, since *Chazal* say that "*Yaakov Avinu lo meis*" and that he lives on through his descendants.

Rav Shimon Raphael Hirsch zt"l elucidates the discussion of sickness and healing that appears in both *Parshas Vayechi* and its related *Tehillim*, *kappitel 41*, "*Lamnatzeiach mizmor leDavid*." Some

of these ideas were first discussed in an article that I wrote several years ago.

In *Parshas Vayechi*, the Torah states (48:1), "*Vayehi acharei hadevorim ha'eilah vayomer leYosef hineh avicha choleh - And it was after those things that it was told to Yosef, 'Your father is sick.'*"

Rav Hirsch brilliantly connects many aspects of *Lashon Hakodesh* by first describing how the word *acharei* introduces a crisis. *Choleh*, sickness, starts with the letter *ches* and always expresses a "checking of an action," similar to the word combination of *noeh* and *noach*. *Ha'eilah* comes from the word *olah*, which means an independent raising and a development. Therefore, Rav Hirsch says, dead material sinks, while the force of life moves living material upward.

Rav Hirsch provides an amazing insight into healing. If this *olah*, moving forward power of life, which is really the movement of raising oneself, is hindered, it becomes *choleh*, a restricted development. That is sickness, restricted motion, expressed by the Hebrew letters.

Therefore, the word for healing, *refuah*, relates to *refah*, loosening, which represents the unblocking of the knots that were blocking the upward movement. According to Rav Hirsch, this is the essence of healing and recovery. And now, *teoleh*, the development upwards of the life force, can start again.

Perhaps my musician ears are ringing, but I always hear the English word therapy as deriving from the Hebrew word *terafeh*, *you shall heal*.

In his *drashah* on *Tehillim* 41, Rav Hirsch also discusses the *dal* who has been brought low by financial or illness reversals. *Posuk* 2 states, "*Ashrei maskil el dal - Happy is he who gives understanding care to the dal.*" Rav Hirsch says that this means the caregiver to the sick. While Hashem never abandons the *dal*, Rav Hirsch says that "this does not mean that we may therefore fold our hands in complacent inactivity. No, we must hurry to the aid of the sick and the poor in order to lessen and alleviate their pain until such time as Hashem sends His help from Above. ...By doing so, you shall have transfigured his sickbed. Not only will you then have made it easier for him to bear his pain, but, by the loving concern you shall have shown him, you will have turned even his sickbed into a place where he may experience kindness and comfort."

Rav Hirsch, unknown to most, suffered severely during the last half of his eighty years from malaria, which led to fever every four weeks. His incredible efforts on behalf of Soviet Jewry - a topic for a later time - were spent while in his greatest physical discomfort.

Posuk 4 echoes the *parsha* where Yaakov is sick and in bed when it says, "*Hashem yisadenu al eres devoy kol mishkavo hofachta vechalyo - Hashem will let him grow strong on his bed of illness, but you will overturn all his lying down during his sickness.*" In *posuk* 5, Dovid Hamelech says, "*Heal my soul, since I have sinned against you.*"

Rabbi Matisyahu Glazerson wrote *Torah, Light and Healing*, inspired by Dr. Gavriel Tenenbaum, a local Monsey doctor and healer extraordinaire. In the *sefer*, he explains several connections between Yaakov and healing.

First, the injunction in the *Gemara* (*Nedorim* 39b) that visiting the sick removes one-sixtieth of the illness is learned from the *posuk* of "*Hineh avicha choleh.*" The value of *hineh* is 60. The value of *hamitah*, the bed where Yaakov Avinu strengthened himself, has a value of 59. There we see the reduction by one-sixtieth.

Second, Yaakov was injured in the fight with the *sar shel Eisav* and was healed, says *Rashi*, by the sun.

Third, Yaakov was told by Lavan that he was "*nochasti*, divined." *Nechoshes*, copper, was the source of healing in the *midbar* from snake bites, and this image of snakes around a pole became the international symbol of healing.

Fourth, the three colors associated with *chesed* (white), *gevurah* (red) and *tiferes* (green) are all indicated in an apple's inside, outside and leaves. Yaakov's fragrance appearing to Yitzchok was a field of apples. In Aramaic, Rabbi Glazerson states, the word to recover from illness is *asepach*, which is *keneged* the word *tapuach*, apple.

Rabbi Glazerson also told me that we can see mystically show *Shabbos* heals. The letters of the word *rofeh*, when spelled out, have a combined value of 702, the same as the value of *Shabbos*.

To be continued...

ויקחו בני אהרן נדב ואביהו איש מחתו

The sons of Aharon, Nadav and Avihu, each took his fire pan. (10:1)

Yalkut Shemoni (Shemini, Remez 524) adds that each one – Nadav and Avihu – took his fire pan, *mei'atzmo*, on his own, neither discussing it with – nor accepting advice from – his brother. The two brothers erred in thinking that it was a *mitzvah* to offer on their own without first receiving a Divine mandate. It makes sense to assume that their error was extremely minute, as they were such righteous individuals. They certainly did not arrive at their individual decisions without intense cogitation. Clearly, they thought the matter through and rendered their individual decisions. Nonetheless, the *Yalkut* implies, that had they talked it over together and sought each other's advice, things might have been different. Why is this? They both arrived at the *same* decision independently of one another. Would a conversation between them have changed the result?

Horav A. Henoch Leibowitz, zl, derives from here that even if both autonomously felt that this was the correct approach, had they sought the other's advice, they would have arrived at the truth – which they did not by going at it alone. This is human nature; once one expresses his opinion to another person, he is apt to review and deliberate with greater depth and clarity, thus arriving at the truth.

Seeking and giving advice are central to effective leadership and decision-making. People misgauge in thinking that pursuing advice, talking it over with someone, is a weakness that indicates passivity on the part of the guidance seeker. On the contrary, it demonstrates that one is concerned about developing the best possible solution and that he is open to feedback from others. He understands that others might have a new or different take on the matter, which can add nuance and texture to his line of thinking.

One must overcome hurdles, of which first and foremost is an ingrained tendency to prefer one's own opinion – irrespective of its merit. To seek advice requires greatness, restraint, dignity and strong self-esteem, which are commodities not easily acquired. One who seeks advice must overcome his self-imposed notion that he already has all the answers. Over-confidence leads to solo decision-making which can be misguided by one's delusory thinking. Some who ask for help have already made up their minds, but only seek validation and encouragement – not advice. It is difficult to advise someone who does not sincerely want your assistance.

The *Rosh Yeshivah* quotes from *Pirkei Avos* (6:6) where *Chazal* detail the forty-eight *kinyanei haTorah*, ways to acquire Torah, among which is included *dikduk chaverim*, precision/analysis with fellow students. We normally understand *dikduk chaverim* as an opportunity to correct one's mistakes, or to better one's logic by listening to what the other fellow has to say. It goes much further than this. When one reviews his thoughts, so that his friend hears what he has to say, he delves deeper into the logic. By plumbing its depths, he will arrive at the truth. In other words, the mere fact that he must present his thoughts to his fellow serves as a catalyst for him to review and question his original reasoning until he arrives at the truth.

Furthermore, the mind grows from social interaction. Reason and intelligence develop and grow, the more people

interface with one another. One who spends his youth alone, without even the stimulating effect of parents, will grow up staring at the world through a fog of dull indifference. When one spends time with others, he has access to precise knowledge concerning everything that he learns. Otherwise, he is not in the loop. Others will not listen to an individual whose mind is not stimulated, because he very likely has nothing much to offer.

In his commentary to *Pirkei Avos*, *Maharal* adds that when a person learns by himself, his mind remains imbedded within his body. Only when he teams with another person does his mind extend beyond himself, to the point that it enables him to have a purer connection to the Torah.

Last, when one presents his thoughts to another person, he learns to deal with opposition. When Reuven prepares his thesis to be read by Shimon, he will make sure to address whatever question Shimon may have – thus solidifying and strengthening his presentation. This is especially true if the presenter has a different perspective than his audience. Life is not a bed of roses, and we often have to deal with people and situations which test our patience and acumen. Life is filled with contradictions and incongruities. When we feel that our opinion is founded and rooted in analytic bedrock, however, the product of precise analysis and cogency that has been reviewed from all angles, we feel confident and sure. When we pre-empt every question that might be posed to us, we cover every negative ramification that might result from our decision. There is no question that Nadav and Avihu were the most distinguished and holy upcoming leaders of *Klal Yisrael*. Their thoughts regarding the offering they brought had merit in their eyes, only because they were not compelled to present their opinion for scrutiny. Had each one individually known that his opinion would be scrutinised, he might have thought twice before acting on his own.

וימתו לפני ד'

And they died before Hashem. (10:2)

When a person renders a decision, he must take into consideration its effect on others, as well as all the ramifications, direct and indirect, present and future, that will result from his decision. Nadav and Avihu did not marry. *Chazal (Midrash Rabbah, Vayikra 20:10)* consider them guilty of haughtiness for not marrying. They would say, "Our father is the High Priest;" "Our father's brother is the king/leader of the nation;" "Our uncle is the *Nasi*, Prince of the tribe of Yehudah." "We are next in line for the hierarchy of the Priesthood. Is there a woman that is suitable for/worthy of us?" As a result of their decision not to marry, many women remained *agunos*, unmarried, in the individual hope that she might be the lucky girl who marries one of them. According to the *Midrash*, Nadav and Avihu were held responsible for having catalysed an increase in the number of unmarried women. This must be qualified. Why should they be blamed for what might be considered a ludicrous act on the part of the women?

Horav A. Henach Leibowitz, zl, derives from here that a person will have to answer for the fallout of his actions. We do not live in a vacuum. Our society is close and people often render decisions which affect many lives based upon their actions. Nadav

and Avihu made a personal decision concerning their own lives. Why should they be faulted? Obviously, the previous sentence is wrong. They did not have personal lives. As *gedolei Yisrael*, their lives touched upon the lives of others. Their decisions affected others. As long as someone – regardless of how wrong he is – is somehow hurt by my decision, I am held responsible. I cannot simply say, “Who cares what he does? I did not tell him to act so foolishly.” If my actions impact another person, I must think twice before I act.

Interestingly, Chazal attribute other laxes in spiritual perfection to Nadav and Avihu, infractions that, on the surface, would suggest greater reason for punishment than catalysing a woman’s self-imposed *agunah* status. Apparently, their actions bespoke a vestige of haughtiness on their part. Also, by not marrying, they were being *mevatel*, abrogating, the *mitzvah of pru’ urvu*, be fruitful and multiply. Those are serious reasons for censure. Yet, they died because they were (unknowingly) the cause of women not marrying. Apparently, we have no idea the pain a woman who is unable to marry experiences. This is true, regardless of whether she has yet to meet her Heavenly-designated match, or she is the innocent victim of a recalcitrant husband who is more concerned with assuaging his dominant ego at the expense of his wife than with the pain he causes to her and their children. Causing a fellow Jew to feel pain, to suffer emotional distress, is a terrible sin which Hashem does not forgive.

This might not be the proper venue to remonstrate about the plight of *agunos*. When it involves Jewish pain, however, no concept of not being the right venue exists. Very few understand the plight of an *agunah*, chained wife, who is unable to continue with life because she is chained to a marriage that, for all intents and purposes, no longer exists, other than in the mind of her intractable husband and the few sick supporters he can garner. The *agunah* suffers; her children, who are the ransom in her captivity, and her family must look on, chin up, and not engage in what is not their affair. Yet, they must look on as their child withers away before their very eyes. The only hope that keeps them all going forward is the knowledge that Hashem *feels* her/their pain and He is with her/them every day. He has a plan, and we are all part of it. We must be patient as Hashem allows the plan to play itself out.

Some people – very special people – have hearts that are so huge that they can encompass our pain, people such as *Horav Chaim Shmuelewitz*, *zl*. He understood and was sensitive to the struggle of the *agunah*. It was during the Six Day War, and Yerushalayim was being shelled. The *Mir Yeshivah*, and people from all over the *Bais Yisrael* neighbourhood in which the *yeshivah* is located, took cover in the *yeshivah’s* air raid shelter. Jordan kept on shelling, while the *yeshivah* continued learning and *davening*. The shells executed a direct hit against the *yeshivah*. At that moment, the shouts of *Shema Yisrael* could be heard loud and clear. It was precisely at that moment, as everyone’s anxiety level peaked, that a woman whose husband had abandoned her years earlier, leaving her an *agunah* with no livelihood and no hope, cried out to Hashem, “*Ribono Shel Olam*, I forgive my husband. I forgive the indignity and humiliation he put me through. I forgive him all the great pain to which he subjected me all of these years. I ask that You, too, forgive us for whatever failures we have.”

Rav Chaim, who was in that room together with his *talmidim*, students, explained that it was the *agunah’s* plea that superseded even the passionate *tefillas*, prayers and their powerful recital of *Shema Yisrael*. The passionate forgiveness of a woman who was so miserably rejected, yet she was able to be *mevater*, concede and give in, when she had every reason not to, catalysed the salvation of the *Yeshivah*. Hashem listened to her, and they were all saved.

אך את זה לא תאכלו ... את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס ... ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס ... ואת הארנבת כי מעלת גרה היא ופרסה לא הפריסה טמאה היא לכם

But this is what you shall not eat... the camel (for it brings up its cud), but its hoof is not split ... and the hyrax, for it brings up its cud, but its hoof is not split... and the hare, for it brings up its cud, but its hoof is not split. It is unclean to you. (11:4,5,6)

The Torah teaches us that an animal achieves kosher status when it possesses two identifying signs/characteristics: split hooves; and chews/brings up its cud. We are taught that three animals, the camel, hyrax and hare, chew their cud, but, since they do not have split hooves, they are deemed unkosher. In his *Nitzotzas*, *Horav Yitzchak Hershkowitz*, *Shlita*, observes what appears to be an anomaly in recording the three circumstances of a lack of split hooves. In animal number one, the camel, the Torah writes, *uparsah einenah mafris*, which loosely translated means, it *presently* does not have split hooves. The next animal, the hyrax, is described by the Torah, *u’parsah lo yafris*, which means, it *will* not have split hooves. The last animal, the hare, is portrayed as, *u’parshah lo hifrisah*, it *did* not have split hooves – in the past tense. Why does the Torah vary its characterisation of the unkosher aspect of the animal in three tenses? It could have just as well delineated the reason in one tense.

Rav Hershkowitz suggests a homiletic rendering of these *pesukim* which implies an inspirational lesson concerning how we should view and judge people. *Chazal* teach, *Hevei dan es kol ha’adam l’kaf z’chus*; “Judge every person favourably.” Give everyone the benefit of the doubt. A common variation of this maxim is, “Judge not a person until you have walked (a mile) in his shoes.” We never really understand a person until we consider things from his vantage point, from his point of view, based upon what he has experienced in life.

What is the meaning of *kol ha’adam* – every person, or all of the person? The accepted understanding of this phrase is, every person has a past; he lives in the present, and, with Hashem’s blessing, he will have a future. When we are about to judge someone, do not judge him solely on his past actions or his present demeanour. Every person (hopefully) has a future. He might change. Circumstances in his life might be altered to the point that his future now appears bright and hopeful. Every person has a moment/period/stage in life in which he does not meritoriously judge the *whole* person – past, present and future. As the *Maharal* puts it: Only Hashem is able to judge the whole person. Only Hashem knows every person’s good and bad deeds – and their motivations and provocations. Many people have seriously erred in life, made poor choices. These same people could really be good people who sadly became victims of others due to circumstances beyond their control, or fell in with the wrong people. Prior to judging them and writing them off (which is sadly so common), remember that we have a concept of *kol ha’adam*, all of the person. Hashem is the only One Who can judge any person in the context of his whole life, thus acknowledging the good and bad that comprise his life.

We now return to the three *pesukim* which present the lack of split hooves in three frames: past, present and future. The Torah is teaching us that before we render the *siman tumah*, sign of ritual impurity, we must be certain that it was impure, is impure and (for all intents and purposes, based upon what we see now), it will continue in its impurity, with no redeeming value. Only then does the Torah agree to refer to this creature as *tamei*.

I came across an interesting idea which will alert us to something which I think most (all) of us are guilty. A teacher conducted an experiment with his class. He held up a white paper plate in which he had placed a small black dot. He then asked the

students to describe to him what they saw. The first student said he saw a black spot. Another student asserted it was a target for shooting practice. A third student said he simply saw a faulty or dirty plate. The teacher looked at the class and asked: "Did not anyone among you see a white plate?"

We have become attuned to looking at (picking out) the black spots. Essentially, this was a large, white plate with a tiny, black spot in the middle. We are so used to looking for the dirt, the negative, the imperfections, that we fail to see the large picture: the white plate. We do this to people at times, even to our own children. We ignore their successes and achievements and, instead, focus on the black dots. We are judgmental and critical, when we should be seeing the good in others. I might add that, veritably, it is impossible to ignore the black dot, but we must remember and reiterate in our minds that it is only one tiny black dot on a large white plate, and it is only because the plate/background is so white that we even notice the black dot.

כי אני ד' אלֵיכֶם והתְקַדַּשְׁתֶּם והייתֶם קְדוֹשִׁים

For I am Hashem your G-d, you are to sanctify yourselves and you shall become holy. (11:44)

Ibn Ezra adds to the *pasuk*: "You shall sanctify yourselves because I am Hashem your G-d. I gave you *mitzvos* and statutes to guard (and observe), so that you will maintain your holiness." In other words, the *mitzvos* which we observe protect us. The greater our affiliation with and observance of *mitzvos*, the greater is our protection from failure and falling into the abyss of sin and spiritual contamination. One night, quite late, *Horav Akiva Eiger*, *zl*, *Rav* of Posen and the preeminent Torah giant of his generation, heard knocking at his door. As *Rav* of the city, the people knew that he was the 24/7 address for every Jew in need. The fact that it was late at night, when most Jews had retired for the night, did not matter. The *Rav* was surely awake. He was always learning. The *Gaon* went to his door to find two women standing there: a mother and her daughter. They stood by the door weeping bitterly.

"What is wrong?" the *Gaon* asked them. "Our father (elderly woman's husband) leased an inn from a gentile landowner. This past winter was outrageously cold and snowy. As a result, people did not go out. Without customers, we have no income; without income, we have no rent money. The problem is: the *poritz*, landowner, accepts no excuses. He demands payment. My father was thrown into the dungeon and given an ultimatum: two days to pay – or else. One day has passed." They then proceeded to continue their incessant weeping.

The *Gaon's* reply was, "Wait here until I return." He called his son, and they both left the house in search of funds to help this poor Jew. *Rav Akiva Eiger* covered half the city, trudging through the frigid snow, braving the biting cold wind, all for the sake of a Jew whom he did not even know. He "chanced" upon a bar (The word is in quotes because, as *frum* Jews, we know that nothing happens by chance. Indeed, the word should not be in our lexicon.). The establishment was packed with men imbibing to their heart's content. Understandably, the patrons of this bar were not the average *shul*-going, *Shabbos* observant members of the Jewish community. The *Gaon* was confronted with a quandary: Should he enter the establishment and plead with them, attempting to appeal to their *Yiddishe neshamos*, souls, the *pintele Yid* that we each possess? He decided that, since a Jew's life was in danger, he would take his chances.

Rav Akiva Eiger walked into the bar and placed himself in middle of the room. "*Rabbosai*, I need your help. One of our own is wallowing in a dungeon and, unless I raise the funds to redeem him, he will be tortured, and perhaps worse. Please help. Whoever saves one Jew it is considered as if he sustained the entire world!" Their wallets opened up and, within a few moments, these far from

religiously observant Jews produced sufficient funds to save their brother.

The *Gaon* took their money and turned back and began admonishing them concerning their lack of observance. The men were shocked. Their leader spoke up, "First, the *Rav* empties our wallets, and then he has the temerity to give us words of *mussar*, admonishment?"

The *Gaon* replied, "It is my responsibility as *Rav* to see to it that every member of our community (Posen) follows along in the correct and righteous path. You have no idea how much I value and appreciate each and every one of you. I have enormous pain in my heart resulting from your spiritual infamy. You have distanced yourselves from Hashem, and this troubles me." With these words, *Rav Akiva Eiger* burst into bitter, uncontrolled weeping. A few minutes passed, and he added, "When I entered the bar I saw you in your degradation, I was prepared then and there to admonish you for your less than acceptable behaviour. Then I recalled the words of *Chazal*, 'Just as it is a *mitzvah* to say what will be heard (and accepted), it is likewise a *mitzvah* not to say what will not be heard (*Yevamos* 65b).' In other words, it is better not to speak/admonish when the subject will, at best, ignore you. We gain nothing by giving *mussar* to someone whom we know will not listen. Indeed, it might enrage him and distance him even further. Now that you all have merited to save a Jewish life, however, I am certain that the light of the *mitzvah* has illuminated and warmed your hearts to the point that it is incumbent upon me to arouse you to return and embrace your religious roots." The words of the *Gaon* had an impact, and a number of those in attendance altered their spiritual trajectory and became observant Jews. This goes to show that, more than what we do for the *mitzvah*, the *mitzvah* does for us.

Va'ani Tefillah

כולנו כאחד באור פניך

All of us together/all of us as one with the light of Your face.

Horav Avigdor Miller, *zl*, explains that we can have no blessing other than the light of His face, because that is the source of all blessing, both physical and spiritual. He adds that here again the principle of *middah k'neged middah*, measure for measure, comes into play. As much as man shows the light of his face to others, will he be commensurately eligible for the light of Hashem's countenance. To further explain this, I relate a question that the students of the *Alter*, *zl*, *m'Slabodka* posed to their revered *Rebbe*. *Horav Yisrael Salanter*, *zl*, was wont to say that an ethical lesson/imperative may be gleaned from everything we learn, regardless whether it is *mussar*, discourse in ethical character refinement, or it is *halachah*, Jewish law.

The students were studying the chapters in the *Talmud Shabbos* dealing with the four *reshuyos*, domains, with regard to carrying on *Shabbos* from one domain to another. They asked what *mussar* lesson can be derived from the domains. The *Alter* replied that each person has a *reshus ha'yachid*, private domain, and *reshus ha'rabim*, public domain. His public domain is his face and the countenance that he projects to others. He must always present a happy, positive, modest face to others, while his private domain, personal customs and traditions, remain private – neither imposing them on or judging others by their agreement with his manner of observance. How we act towards others is the barometer Hashem will use in the manner in which He deals with us.

To sponsor a mazaltov, simcha or yartzeit, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

Spiritual Limbs

ויהי ביום השמיני קרא משה "לאהרן ולבניו, ולקניי ישראל"

"And it came to pass on the eighth day that Moshe called Aharon and his sons and the elders of Yisroel." The Torah says that "It was the eighth day", as if to tell us that something monumental occurred on that day. Rashi says that it was the day Aharon and his sons began to do the Avodah in the Mishkan. The first seven days were practice, and each day the Mishkan was erected and then dismantled. On this day, the eighth day, which was the first day, it would no longer be practice, and the Mishkan would not be dismantled. Rashi says that the Zekeinim were called in with Aharon and his sons so that no one would say that Aharon and his sons chose for themselves the Kehunah, but rather it was ordained from Above. Why were the children of Aharon called in now if only Aharon was going to do the Avodah?

ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל "9:5 – "They took what Moshe had commanded to the front of the Ohel Moed, and the entire assembly approached and stood before Hashem." The following Posuk says, "ויאמר משה זה הדבר אשר" – "And Moshe said: This is the thing that Hashem has commanded you to do so that the glory of Hashem will appear to you." The Posuk says that this is the thing that Hashem commanded, yet doesn't tell us of any command. If this Posuk is referring to the commands regarding the Korbos, this was stated in the previous Posuk when it says that Klal Yisroel fulfilled the commands of Hashem that they had heard through Moshe. What command is the Posuk referring to? The Ropshitz Rebbe said that there are times that a person can have a great Hisororos (awakening) and Hishtokokos (desire) for a Mitzvah, however, when it comes to the actual performance of the Mitzvah his desire and Bren for the Mitzvah is weakened, and when the actual performance of the Mitzvah occurs, it is not done with much desire, if at all. Why is this? The Hisororos for a person to do a Mitzvah is generated from the Neshama, however the actual Mitzvah is performed with the Guf, which inherently does not have a desire to perform Mitzvos. How is one to counteract this weakening of the desire for Mitzvos which comes about from the Guf? My father Zatzal (Reb Yisochor Dov Mibelz) said that one must be diligent to begin the performance of all Mitzvos with Machshavah, with thought. Machshavah is in the spiritual limbs of the Guf, and there is no fighting it from the Guf. More accurately, right before one begins the Mitzvah, he should have deep

concentration regarding the Mitzvah he is about to perform. We know that מחשבה טובה – that Hakodosh Boruch Hu takes the good Machshovos of a person regarding the performance of Mitzvos and attaches it to an actual performance of Mitzvos. Once one begins the Mitzvah, Hakodosh Boruch Hu connects it with the action that the person will do, and thus once the action begins with Machshavah, the Guf will not fight it as much. The person will have an easier time keeping that intensity and desire in the performance of the Mitzvah. Here the Torah commands us regarding Korbos, and the main purpose of Korbos is for one to do Teshuva. This is what Targum Yonason tells us regarding the Korbos, "וקמן בלב שלים קדם ד" – that one should have a complete heart prior to the bringing of the Korbos, and then the Torah says, "זה הדבר" – "אשר צוה ד' תעשו" – which Targum Yonason says on these words, "אעברך ית יצרא בישא מן לבכון" – that being that one began to do Teshuva in his heart prior to bringing the Korbos, through that Machshavah he is able to remove the Yetzer Hara from his heart and bring the Korbos with the same intensity and joy that he had prior to bringing it. The command that is not stated explicitly here is that one should have Kavanah in his bringing of the Korbos, and that will cause the glory of Hashem to appear, and thus allow him to rid himself of the Yetzer Hara. (מהרא"מ בעלזא)

Rashi explains that the Zekeinim were called in so that all would know that Aharon did not go in to perform the Avodah on his own, nor was he chosen by his brother Moshe, rather he was chosen by Hakodosh Boruch Hu to do it. Rashi does not explain why Aharon's sons needed to be there, if it was Aharon who was going to perform the Avodah. It says in Vayikra Rabbah 12:2 that Moshe Rabbeinu knew that the Mishkan was going to be Niskadesh through the death of the righteous. Moshe Rabbeinu thought that it would either be him or Aharon who would die on that day. The same way Moshe did not know if it would be him or Aharon who would die, he also did not know if it would occur prior to the Avodah or after. He therefore called in Aharon, his sons and the Zekeinim to cover all bases. Had Moshe died, perhaps it would be said that Aharon went in on his own without being commanded to do so, thus the Zekeinim were there when Moshe commanded Aharon to do so, and they would corroborate that in fact Aharon only went in because he was commanded. This is Meduyak in the words of Rashi as he says that the concern was that Aharon went in without being commanded –

the reason for that would have been because Moshe Rabbeinu died. Aharon's sons also needed to be called, for had Aharon been the one to die, then his sons would have had to do the Avodah in his place. They needed to be there when Moshe Rabbeinu gave the instructions so that if they were the ones who ended up doing the Avodah, they would know what to do. Perhaps both Moshe and Aharon were going to die, and thus the children of Aharon and the Zekeinim needed to be there, so that the children of Aharon would know what to do, and the Zekeinim would know that Aharon's sons were chosen by Hashem through Moshe Rabbeinu, and not that they went on their own. "ויהי ביום השמיני" – "ויהי" is a Loshon of Tzarah – being that this eighth day was going to be a day of Tzarah, as Moshe knew that righteous would die, he called in Aharon, his sons, and the Zekeinim, so that all bases were covered. If not for the expected Tzarah, it would have been enough to just call in Aharon. (In the end it was Nadav and Avihu who died and thus it was not necessary for Moshe to have called all of them in, but he did not know that, so he needed to act in a way to cover all possibilities). (חכמת התורה)

The purpose of the creation of this world was so that the Shechina could rest down here, as It does Above. The building of the Mishkan was to provide for a place for the Shechina to rest. The sons of Aharon were called in to ensure that there would be a continuity, being that Moshe Rabbeinu did not know who would die – it may have been him, Aharon, or perhaps both of them, and then the sons of Aharon would have needed to take over. This was all about a process of the Machshavah – thought. In our Avodas Hashem, and really in every facet of our lives, we are to use Machshavah. Moshe Rabbeinu thought through the entire process and all the eventual outcomes, and then acted in a way to cover all his bases. He was using his mind, and not just acting without thinking. When we are ready to perform Mitzvos, the Guf and the Yetzer Hara try to thwart our efforts as best as possible, that even if we will actually perform the Mitzvos, that we should do them with minimal or no thought and no joy. We must seek to counteract them. We must work on our Machshavah before the performance of Mitzvos, so that when we perform Mitzvos we do so with great Kavanah and joy. Hakodosh Boruch Hu wants to help us, but we must do our part. May we be Zoche to utilize the wonderful gift of Machshavah that we were given in order to properly serve Hakodosh Boruch Hu.

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Pshet" or to receive a free weekly Dvar Torah on the Parsha- Please email: ParshaPshet@gmail.com. Thank you, Y. Schechter

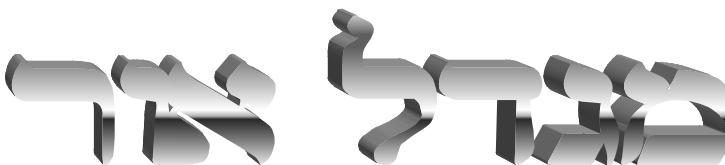
Why not contribute to the eternal success of those around you?

Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.

You'll be glad you did.

E-mail 'Subscribe' to
info@JewishSpeechWriter.com

©2021 – J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

It's almost Lag Ba'Omer.

In all the wedding preparations, did you remember to prepare speeches for the aufruf, wedding, or sheva brachos?

JewishSpeechWriter.com can put the icing on your wedding cake with a custom speech that will make your simcha more memorable.

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

7:12 - הדלקת נרות שבת

7:30 - שקיעה

8:58 - זק"ש מ"א

9:41 - זק"ש גר"א

10:46 - סוף זמן תפילה

7:31 - שקיעה

8:14* - צאת הכוכבים

8:43 - צאת 72

Monday 7:47:06 AM מולד אייר

Rosh Chodesh is Monday and Tuesday

Times courtesy of MyZmanim.com and

EzrasTorah.org

Now You Know!

When Nadav and Avihu died after offering an unsolicited korban, Moshe called their cousins, Mishael and Eltzafan, to carry out their bodies and take them for burial.

According to some, it was they who came to Moshe about being impure at the time of the Korban Pesach and because of whom we were given Pesach Sheini, the "make-up" korban in Iyar.

If you do the math, something is awry. Nadav and Avihu died on Rosh Chodesh Nisan, the day of the inauguration of the Mishkan under Aharon and his sons. The mitzvah of Pesach was not to be done for two weeks.

Since one who becomes contaminated by a corpse becomes pure after a seven-day procedure, they should have been purified by that time!

The Ben Yehoyada writes that when Aharon went up to Hor Hahar in order to die, as Hashem instructed, besides for seeing his son Elazar taking over his role as Kohain and finding comfort in that, Aharon found something else.

In the spot where he would be lain to rest, Aharon found that Nadav and Avihu had been buried at Moshe's behest. Thus, Aharon would find comfort in being buried in a "family plot."

Since this mountain was some distance from the camp of the Jews at that time, it now makes sense that Mishael and Eltzafan did not have a full week to purify themselves upon their return.

Thought of the week:
The human race is a relay.
When you push others on to victory, everybody wins.

”ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם.” (ויקרא ט:כג)

“Moshe and Aharon came to the Ohel Moed; they came out and blessed the people, and the glory of G-d appeared to the entire nation.” (Vayikra 9:23)

The blessing they gave the Jews was that Hashem's countenance should rest on the work of their hands, meaning that Hashem should imbue all their efforts with holiness. Rashi, here, gives us a bit of a backstory.

For the previous seven days, Moshe Rabbeinu had put together and taken apart the Mishkan each day. He had done the required Avoda service each day, and yet, the Shechina, Hashem's holy countenance, did not rest on the Mishkan. The Jews feared that despite all their toil for the Mishkan, they were not forgiven for the sin of the Golden Calf. Moshe responded that his brother Aharon was worthier than he and through his service, Hashem would rest His countenance on the Mishkan.

If the point was to show the Jews they had been forgiven, why not bring the Shechina down right away? If it would only come down for Aharon, why have Moshe serve for the first week? While there are many possible answers, we'd like to suggest one which offers us a unique perspective and message.

The Jews were concerned that the sin of the Golden Calf would prove unforgivable. Who played a key part in that sin? Aharon. Had the Shechina come down right away, the Jews might have thought it was only in Moshe's merit and still suspected Aharon of being tainted. Had Aharon done the avoda from the beginning and the Shechina came down, they would have assumed it to be a given, despite Aharon's faults. Because Moshe served without the Shechina coming down but it came for Aharon, they recognized that Aharon was, in fact, completely absolved of the sin of the Golden Calf and he could lead them to complete forgiveness as well.

Carrying this idea further, that it was crucial for Aharon to be seen in the best light possible, it may be that the deaths of Nadav and Avihu had something to do with this as well. Though Chazal offer many explanations, the fact that their "offering" might somehow take the spotlight off of Aharon and thus reduce his honor, may have contributed to the egregiousness of their act.

We see from here how important it is to give someone their due, and enable them to feel good about what they achieve. We don't need to insert ourselves in the equation and detract from their glory. It is with this approach that we can answer a question that was asked just this past Pesach at a Seder in Australia.

At the Seder, the Rasha, the wicked son, asks, "What is this work to YOU" and removes himself. Yet, we find that Moshe Rabbeinu (Devarim 4:34) asks, "Has any god taken his people out like YOUR G-d did for YOU?" Hasn't Moshe excluded himself too?

The difference is that in this case, Moshe was praising the Jews. He was telling them, "You don't need me in order to come close to Hashem. The leader is only great because of the nation." He was reinforcing the lesson that when someone is successful, we can be proud of them and not need to find some role in that success. That is the way of the Torah.

Besides for being an insightful rabbi and Talmid Chacham, R' Abba Zalka Gewirtz z"l was a master fundraiser, raising tens of millions of dollars for supporting Torah study in America. When asked how he did it, he explained that his formula was simple.

He would essentially tell people, "Torah is great. And YOU are great. Now let's find a way to bring those two great things together!"

פנינים חסידות ברסלב

פעם הביא רבי לוי יצחק בנדר ז"ל דגמא על ענין שמירת הדבר איך צריך להזהר לכלי לפסל שום אדם אף קשרואים בו שום עולה וחסרון, כי לאמת צריך לקחת בחשבון בכל פעם שדברים שום אדם גם את מעלותיו הטובות, שאין אנו רואים ויודעים אותם. וצריך לדאוג גם לפי כפי זכיותו הנסתרים, וכן לשפוט נבי דב ואביה שאף שפניו נשקפים להם שתי יין לעשות עבודתם בפשטן, והיה זה להם לפנים גדול עד שנענשו בביטחון, אף על פי כן אקרו רז"ל (שבת קה) "כל המוריד דמעות על מיתתם מתכפרים לו עולותיו וכי וכי", כי נשפכים לחשבון הנכון לפי דין וחשבון של התורה הרי התורה מחשבת וזוכרת גם מעלתם וידיעתם האמתית, כי אף על פי שהפנים הוא פנים, הרי מדה טובה קרבה ומעלתם וידיעתם נחשב לרב הרבה מאד יותר ויותר משה שנראה לעיניו האנושיות. וכן כן יש לדאוג את כל אדם, והיה לדאוג לפי כל כפי זכיותיו, ועל כן גם אקרו אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. (אבות ב, ה). [שיעור 1 - תולדות]

ע"ה, הוא הדין לענין התפילה שצריך לקשר את עצמו לצדיקים שיעלו את התפילה למקומה הנכון, ויהיה לו סייעתא דשמיא לזמן את תפילתו כהוגן, וכמו שכתבו ויביאו את המשכן אל משה, ולמד מזה רבנו (ליקו"ם ב) שחייב האדם לקשר את עצמו בתפילתו לצדיקי הדור והם יקימו את המשכן.

מוסר הפרשה חידושים לפרשת שבוע

תפילה שתשרה שכניה בעבודת ה'

להשראת השכינה.

כמה צריך האדם להאריך בתפילה והתבודדות ולבקש על עבודת השי"ת, אפילו שהובטח לו והתקדשתם - מעט, והייתם קדושים הרבה, הבא לטוהר מסייעין אותו, וכן הרבה מאמרי חז"ל כגון (שיר השירים רבא - ה, ג) "אמר הקב"ה לישראל בני פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו", והאדם שואל את עצמו: האם לא הקרבתי מעצמי ולפחות פתחתי כפתח קטן מצדי, האם אין לי רצון עצמי להיטהר? א"כ היכן ההבטחה שהבטיח לנו הקב"ה? אך על פי הנ"ל מובן היטב אפילו על דברים שהובטח לנו מאת הקב"ה צריך להוסיף תפילה עצמית ולבקש מהקב"ה שיעזרו לנו שתשרה שכניה במעשה ידינו. והעיקר הדבר שצריך להרבות עליו בתפילה זה התפילה בעצמה כמה צריך האדם להברות בתפילה שיהיה מחמת של בעל התפילה שכל הזמן עסוקים בתפילה על כל דבר, וזהו ההשראת השכינה הגדולה ביותר שצריך להתפלל עליו, שהרי המשכן הוא התפילה, כי תכלית המשכן הוא מקום של התקשרות עליונים בתחתונים, ואם על המשכן ראינו שחייב את התפילה של משה רבינו, כל שכן לגבי התפילה בעצמה, ועוד נקודה שיש ללמוד מזה שאפילו שקיבלו את ההבטחה מאת הקב"ה עדיין היה צריך לברכתו של משה רבינו

בפרשתנו (ויקרא ט כב) כתוב "ויצא אהרן את ידיו אל העם ויברכם", ובפסוק הבא כתוב: "ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם", ומבאר רש"י כי הברכה הראשונה הייתה ברכת כהנים שאהרן הכהן ברח את העם, ומדוע נאמר שוב: "ויצאו ויברכו" שמשא ואהרן הוסיפו ברכה ואמרו: "ויהי נועם ה' אלוהינו עלינו וגו', יהי רצון שתשרה שכניה במעשה ידיכם". לפי שבמשך כל שבעת ימי המילואים שהעמיד משה את המשכן ושימש בו ופרקו בכל יום - לא שרתה בו שכניה, והיו ישראל נכלמים, לכך אמר להם ויברכם שע"י אהרן אחיו תשרה שכניה במעשה ידיהם.

הנה אע"פ שהקב"ה כבר הבטיח שתשרה שכניה לישראל, כדכתיב בפרשת תצא: "ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי", "ושנתי בתוך בני ישראל" (שמות כט, מג-מה), בכל זאת היו מוכרחים להתפלל על זה. ואף על פי שעשו הכל כאשר צוה ה' את משה, כפי שהעידה התורה בפרשת פקודי י"ח פעמים, בכל זאת הוכרחו להתפלל ולבקש רחמים שתשרה שכניה (מספר מעלות התפילה).

מדבר זה יש ללמוד מה שכבר התבאר כמה פעמים, שכל דבר בעולם נפעל רק ע"י תפילה. ובפרט כדי לזכות להשראת שכניה, צריך האדם להכין את עצמו ולהתקרב מעט מצידו ע"י התפילה, ואז יסיעו לו מלמעלה ויזכה

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"
קו ההלכה הספרדי: 3030*

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

שאלות מקו ההלכה

כראוי וכפי הנראה לעין שהשומן נספג בנייר ולכן זה לא נחשב לחציצה כראוי.

סיכמנו עם ההורים שאנו מגיעים לסעודת ליל שבת וחוזרים לביתנו ברגל ויושנים בבית, אשתי אמורה להדליק נרות בבית לפני שבת ומיד אחרי זה אנו רוצים לסייע להורים, האם היא מקבלת שבת בהדלקת הנרות, או שיש פיתרון שתדליק נרות ולא תקבל שבת?

הזמן הראוי להדליק נרות שבת הוא 20 דקות לפני השקיעה, ולענין האם האשה מקבלת שבת בהדלקת הנרות יש חלוקה בין מנהג הספרדים למנהג האשכנזים, שלמנהג האשכנזים האשה מקבלת שבת בהדלקת הנרות, אבל יכולה לעשות תנאי ולומר שאינה מקבלת שבת בהדלקה, ולמנהג הספרדים אם מדליקה סמוך לשבת אינה מקבלת שבת בהדלקת הנרות ויכולה האשה לאחר הדלקת הנרות להיכנס לרכב ולסיע, אבל אם צריכים לצאת מוקדם שצריכה להדליק נרות מפלג המנחה שזה כשעה לפני השקיעה, במקרה שמדליקה בשעה מוקדמת כזו היא מקבלת שבת בהדלקת הנרות. על פי חזון עובדיה (שבת א' עמ' קכ"ב) ולכן במקרה כזה הבעל יפתח את דלת הרכב ויסגור בעדה, וכן את החגורה יחבר לדגן לפני שמתניע את הרכב וכן כשמגיעים לבית ההורים יוציא את החגורה ויפתח את הדלת שתוכל לצאת. על פי שלחן ערוך (סימן רס"ז סעיף י"ז).

וגם אינו מחוייב באחריותו (ע"י שו"ע חו"מ סימן ש"ו סעיף ו' שמי שהפקידו אצלו מעות עניים ופסע בהם ונגנבו פטור), וכן לילדים אין בעלות על החמץ כי עדיין לא זכו בו, לכן מותר לאוכלו לאחר הפסח. שו"ת דברי בניהו (חלק כ"ה סימן כ"ז) שו"ת בצל החכמה (חלק ו' סימן צ"ה) מקראי קודש פסח (חלק א' סימן ס"ב).

האם מותר להניח בורקס חלבי ישירות על הפלאטה כדי לחממו לסעודה שלישית, ומה הדין אם אני מניח את הבורקס על גבי נייר אפיה ולא ישירות על הפלאטה?

על הפלאטה בדרך כלל מחממים גם תבשילים בשריים ומידי פעם גם נשפך מהסיר או המגש על גבי הפלאטה, דהיינו שהפלאטה בלעה ישירות מהבשר, ועל כן אסור לחמם את הבורקס החלבי ישירות על הפלאטה, ומכיוון שפעמים הפלאטה נשארת מלוכלכת ויש עליה שיריים ממה שנשפך עליה, לכן לכתחילה צריך להניח שתי שכבות של נייר כסף (את הנייר כסף יש לחתוך קודם השבת) ועל גביהם אפשר להניח את הבורקס. וצריך להניח דווקא נייר כסף ואין מועיל להניח נייר אפיה במקום זאת, מכיוון שהנייר אפיה אינו חוצץ

האם מותר להניח מרשמלו על הפלאטה בשבת כדי שיימס, או שיש בזה איסור בישול בשבת?

ראשית צריך להדגיש שישנם סממנים שלא עברו בישול ואסור להניחם על הפלאטה בשבת כי מבשל ממש, בשאלה זו המדובר בממקט שעבר בישול ורוצים לחמם אותו ולהמס אותו, האם יש כאן איסור משום בישול אחר אפיה. ולהלכה לספרדים מותר, משום שאנו נוקטים להלכה שאין בישול אחר אפיה. חזון עובדיה (שבת ד' עמ' ש"ז) ולכן מותר לחמם את המרשמלו על הפלאטה. שו"ת משפט שלמה (להג"ר ש' שרגא סימן ט'). ולאשכנזים אסור לעשות כן ולשיטתם יש איסור בישול אחר אפיה. רמ"א (סימן ש"ח סעיף ה').

גבאי בית כנסת ששכח למכור את החמץ שיש בבית הכנסת - ממתקים לילדים, סעודה שלישית וכדומה, האם מותר להשתמש בחמץ זה אחר הפסח או שאסור בהנאה?

הגבאי נחשב לגבאי צדקה, ומכיון שהחמץ אינו שלו

עד היכן כבוד הבריות

רבי יוסף חיים זוננפלד חגר את אבנטו, חבש את כובע התיטורה שלו ויצא למזכירות הכולל. משנכנס בפתח, ננער רבי ישראל ונחרד מאוד: שלום עליכם רבי! מדוע הטריח הרב עצמו להגיע? היה הרב שולח מישהו ואני הייתי בא אליו בשמחה.

שאותו יום היה. ולאחר מספר דקות החלו הספקות אמר לי רבי ישראל ללכת? שמא לבלומנפלד? או אולי ברנפלד? אה, אני נמצא ממש ליד ביתו של רב העיר - רבי יוסף חיים זוננפלד (תאריך פטירתו י"ט באדר ב' תרצ"ב). בוודאי אליו התכוון רבי ישראל. חשב השמש.

עלה ודפק בדלת, והרב הישיב בן השמונים פלוס, ניגש לדלת ופתחה לרווחה במאור פנים. "רבי ישראל המזכיר, שלחני לקרוא לכבודו כדי לקבל מעטפה שהגיעה עבורכם", גמגם השמש במורא הכבוד.

רבי יוסף חיים זוננפלד חגר את אבנטו, חבש את כובע התיטורה שלו ויצא למזכירות הכולל. משנכנס בפתח, ננער רבי ישראל ונחרד מאוד: שלום עליכם רבי! מדוע הטריח הרב עצמו להגיע? היה הרב שולח מישהו ואני הייתי בא אליו בשמחה.

רבי יוסף חיים התנצל בענווה: השמש אמר לי שקראת לי.

רבי ישראל היה כהלום רעם: אני?! שאני אטריח את רב העיר?...

אהה... היכה רבי ישראל על מצחו. "השמש הטיפש, אני אמרתי לו לקרוא למרת רזנפלד, והוא קרא לרב שליט"א. רק ישוב הנה ואלמדו דרך-ארץ וכבוד התורה מהם"...

הרב נחרד כולו: חלילה וחס. אוסר אני עליך לומר לו אפילו ברמז קל שטעה, וחלילה לך מלביישו!

ולא נחה דעתו של רבי יוסף חיים, עד שלקח מידי המזכיר את המעטפה, ובמשך עשרים דקות שירר רגליו בחום, ועלה שלוש גרמי מדרגות בגילו המופלג, כדי למסור את המעטפה למרת רזנפלד, שלא תצטרך היא להגיע למשרדי הוועד ביום חם שכזה...

הזיעה ניגרה ממצחו של פקיד הוועד ומדי פעם הוא הושיט את ידו ומחה במטפחתו את מצחו. בחדר הירושלמי הגבוה, שהיה בנוי בסגנון עתיק, מאורר לא היה, על מזגן איש לא חשב באותם ימים. היה זה לפני למעלה מתשעים שנה, עת רוב תושבי ירושלים הצטופפו להם בשכונות העיר העתיקה.

יהודי ירושלים שלא עסקו במלאכה, והקדישו את רוב זמנם ללימוד התורה והקדושה מתוך עניות משוועת, היו מאושרים עד מאוד מחייהם. וכל עוד שהשיגה ידם ארוחה אחת ביום - הכלולה מפרוסת לחם-קיבר מרוח בשמן זית ועליו פיסות עגבניה דקיקות כנייר - לכל ילדיהם, היו יהודי ירושלים חשים כאילו בגן-עדן מצויים הם.

אולם, כיון שסוף כל סוף צריך אדם להביא פרנסה אל ביתו, והוצאות תמיד היו ויהיו, היו בני הגולה מפרשים מעשר מכספם ושולחים אותו בעין יפה אל יהודי ירושלים הנאנקים ברעב. זכות גדולה ראו לעצמם יהודי חו"ל, להיות שותפים בממונם ליישוב הארץ ולהחזקת תלמידי החכמים שירושלים של מעלה.

חוץ מהכסף הכללי, שהגיע מכל מדינות הגולה, היו גם קהילות מבוססות ועשירות שהושיבו פקיד מטעמם בירושלים, אליו שלחו תרומות מדי חודש בחודשו, וסכום זה היה מיועד באופן קבוע לקבוצת אברכים קבועה יוצאי אותה העיר.

פקיד הוועד, רבי ישראל, ישב באותו יום חם במשרד הכולל, וחישב בראשו טורי מספרים בלתי נגמרים לצורך החלוקה שאמורה להתקיים בצרי יום. כסף שהגיע עבור חודש אדר שעבר, וחג הפסח הממשמש בפתח.

בהיסח הדעת פנה לעוזרו הנאמן, רבי אברהם השמש, וקרא לעברו: לך וקרא למרת רזנפלד האלמנה ואמור לה שהגיעה עבורה מעטפה מבתה.

רבי אברהם השמש יצא מיד לדרך, אלא שאמרנו

כך עובד ה' אמת יודע לנצל כל מצב להתקרבות אמתית לה' יתברך.

עבודה בכל מצב

וכמו שזה בנוגע לציפייה למשיח, כך זה בנוגע לכל ישועה בחיים.

כל חיסרון שאתה מתבכין בנוגע אליו ואתה חושב שזה מה שמונע ממך לעבוד את ה' ולהתקרב אליו - תדע לך שזה סתם תירוץ. אפשר לעבוד את ה' כרוק וכנשו, כאבא לילדים וכחשור בנימ, כעשיר וכעני, וגם בחובות ככדים או בקשיים בשלום בית.

כל בעיה וקושי בחיים יכולים להיות עבורך מקפצה לעבודת ולקרבת ה' אמתית.

מי שעובד את ה' באמת, מחפש לעבוד את ה' בכל מצב בחיים שלו בלי קשר לתנאים. הוא לא מחכה למשיח בשביל לעבוד את ה'. והוא לא מחכה לשום ישועה אחרת, כי הוא עובד את ה' בכל מצב.

ואדרבא, ימות המשיח נקראים "שְׁנֵי אֲנָשֵׁר תֵּאֱמָר אֵין לִי בְּהֵם חֶפֶץ", לפי חלק מהדעות לא יהיה אז יצר הרע, ולכן יהיה הרבה פחות ערך לעבודה האישית. דווקא בזמן הזה שיש יצר הרע ויש קשיים ומניעות - זה בדיוק הזמן שבו אפשר להרוויח הכי הרבה. זה התענוג הגדול ביותר של בורא עולם, וזה גם התענוג הגדול ביותר של האדם, כי כל סיפוק בחיים מגיע לפי גודל ההשקעה והקשיים.

גם הזכות הגדולה ביותר שהיא קירוב רחוקים - כל הערך שלה הוא דווקא עכשיו בזמן הזה, לעתיד לבוא יתקיים הפסוק "ומלאה הארץ דעה את ה'" ואז לא יהיה את מי לקרב כי כולם יידעו את ה'.

עכשיו זה הזמן לצבור הון רוחני שאותו לא נוכל לצבור בזמן הגאולה השלימה.

ולכן צדיקים שכל מעינם הוא לעבוד את ה' וזה כל סיפוקם וכל שמחתם - לא מחכים לימות המשיח כדי להיגאל מהצער והעצבות, כי הם שמחים בכל רגע ורגע, ואדרבא, בבחינה מסוימת הם שמחים יותר בצרות ובקשיים שגורמים להם לעבוד את ה' מתוך הסתרה.

וזה גם כל רצונו של ה' יתברך כמובא: "ואבית תהילה מגושי עפר", ה' רוצה את העבודה של האדם דווקא מתוך החושך של העולם הזה, והעבודה הדלה שלנו מתוך קשיים ומניעות עולה על העבודה העצומה והנשגבה והמושלמת של המלאכים בשמי מרום שאין להם קשיים ויצר הרע.

אנחנו משתוקקים לגאולה שלימה, אבל לא בשביל שתהיה לנו חניה בשפע וחשמל בחיים.

אנחנו לא רוצים גאולה בשביל נזיד עדשים. אנחנו רוצים משיח וגאולה כדי שאור האמונה יאיר בעולם וכולם יידעו שה' מלך, ומי שזו כל תכליתו ברצונו שלו בגאולה, חי חיים יפים ומתוקים גם בזמני הגלות החושך וההסתרה.

בברכת שבת שלום ומבורך

שלום

הסדרה שלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

תפילת הנשים

אבותינו הקדושים ואמותינו הקדושות, וכן כל הצדיקים והצדיקות לאורך כל הדורות, כולם עסקו הרבה מאד בתפילה והתבודדות. כמו שאנחנו רואים לאורך כל התורה כולה את תפילותיהם של האבות והאימהות, וכיצד האריך משה בתפילות בכל עת, וכיצד התפללה חנה אל ה' וזכתה שיוולד לה שמואל הנביא, וכיצד הנהיג שמואל הנביא את כל עם ישראל בדרך זו של תפילה והתבודדות, ואחר כך קם לנו דוד המלך שעסק ביותר בתפילה והתבודדות, וכן שאר הצדיקים שאחר החורבן, וביניהם מרדכי ואסתר, עד אחרוני הצדיקים, הבעל-שם-טוב ורבינו הקדוש, ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם עד היום - כולם עסקו הרבה מאד בתפילה. וכן כל האימהות היו גדולות בנבואה והיו עושות ניסים ומופתים. היו מדליקות את הנר והיו נשאר דולק כל השבוע, והשכינה הייתה שורה על אוהלן, והמים היו עולים לקראתן בבאר, ובוודאי עסקו הרבה בעבודת ה' על מנת להגיע למדרגות גבוהות כאלו. וכן מרים הנביאה הייתה בוודאי עוסקת הרבה בתפילה ובתבודדות, שהרי זכתה למדרגת נבואה, ולמעשה, בזכות נבואתה אנו קיימים. כי כשהיו ישראל עבדים במצרים, ועמרם, שהיה מנהיגם של ישראל, ראה את

הגזירות הנוראות של פרעה, להרוג כל זכר שנולד, עמד וגירש את אשתו, ואחריו עשו כן כל ישראל. אמרה לו מרים: אבא, גזירתך גרועה יותר משל פרעה, שהוא גזר על הזכרים בלבד, ואתה גזרת גם על הנקבות, ואני רואה, שעתידיה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל. מיד עמד אביה והחזיר גרושתו, ואחריו החזירו כל ישראל את נשותיהם, ולעמרם ויוכבד נולד משה רבינו. ואמר חז"ל, שכאשר נולד משה, נתמלא כל הבית כלו אורה, עמד אביה ונישק למרים על ראשה ואמר לה: בתי, נתקיימה נבואתך. והנה, עיקר הכוח לפעל בתפילה הוא על ידי ריבוי התפילה והעקשנות, שדבר זה למדנו מנשות ישראל הצדקניות. הראשונות הן אימותינו הקדושות, שעליהן נאמר במדרש (בראשית רבה מה): "למה נתעקרו האימהות? ר' לוי משם משום שהקדוש-ברוך-הוא מתאווה לתפילתן ומתאווה לשיחתן..." - מכאן מובן שהאימהות הקדושות שלנו הרבו להתפלל להיפקד בזרע של קיימא, והיו עקשניות מאד, שהרי כאשר מתפללים זמן ארוך כל כך, ועל דבר שרצים כל כך, אזי צריכים שבבילי זה עקשנות. וזה מה שכתוב על רחל אמנו (בראשית ל ח): "ותאמר רחל נפתולי אליהם נפתלתי עם אחותי גם יכולתי ותקרא שמו נפתלי". פרש רש"י: "נפתולי" - לשון עיקש ופתלתול,

הרה"ק ר' חיים מצאנז זיע"א-בעל דברי חיים כ"ה ניסן

לאורם נלך הילולא דצדיקא

על אחת מרגליו, אבל ר' חיים ביקש לשוחח עם הנערה רגע קט ביחידות, ובתום שיחתם הקצרה יצאה העלמה ואמרה כי מוכנה היא להנשא אליו בלב שלם, מפי השמועה נמסר כי רבינו אסר לה להסתכל במראה, והיא נדמה לראות כי יש לה גל עקומה ובתוך כך הסביר לה רבינו כי באמת היה צריך להיות שהיא תהיה צולעת והוא לו, אך לפני שירד לעולם האמת אמר כי הוא לוקח זאת על עצמו, מאחר והיא צריכה לשמוע ובכן סיים רבינו: "האם תוכלי לסרב לי לאור זאת?".

מידת הצדקה שלו הייתה לאין ערוך, ובעל התולדות שמואל התבטא פעם אילו היו לוקחים את כל הכספים שפירז לצדקה היו יכולין כל צאצאיו להתפרנס ברווח גדול. תלי תלים של סיפורים לא יסיפיקו כדי לספר אודות גדולתו של הרה"ק ר' חיים מצאנז, והעיקר שנזכר לילך בדרכי הקדושים, הן בדבקותו בהש"ת בעת התפילה, והן בהתמדתו העוראת בתורה הק', והן במידת החסד שלו, והן במידת הענוה שהיתה לאין ערוך עד כי התבטא פעם: "חושבים אתם שיושב כאן אדם על הכסא והאמת היא שאין כאן כלום" דברים אלו יהיו נר לרגלנו.

רבי חיים מצאנז ז"ע היה מאוד מעריך את ספריו של רבינו רבי נחמן מברסלב ז"ע, וכעדות מפי חסידיו כי הספיל ליקוטי מוהר"ן היו הספר של שבת שלו, וכן העיד הרה"ק האדמו"ר מקלויזנבורג לפני הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ע: "זקני בעל הדברי חיים העריך מאוד את הרה"ק ר' נחמן מברסלב וספרו הק' ליקו"ם, ופעם אחת שוחח הרה"ק מצאנז לילה שלם לספר מגדלות רבינו הק' מברסלב, ובודאי כי לילה אצל בעל הדברי חיים הוא לא דבר של מה בכך,

זכותו וזכות תורתו ומעשיו היו לו למגן ולצינה אכ"ר.

הרב הגאון הקדוש המקובל, איש אלקים נורא אספקלריא המאירה מעורה הטהורה, שר התורה יחיד בדורו, כבוד קדושת שם תפארתו - מרן ר' חיים אבדק"ק צאנז ז"ע (תוארים אלו מתוך מה שחזר על מסבתו הק') נולד בשנת תקנ"ג בעיר טארניגראד לאביו מו"ר אריה ליבוש הלברשטאם זצ"ל, ולאמו מרת מרים ע"ה.

אביו הר' ר' ליבוש היה נוהג לבקר בקודש אצל ר' משה מפשעוורסק ז"ע, ובאותו זמן היה זקוק רבו לסכום כסף כדי להשיא את ביתו, וכשנודע הדבר לר' ליבוש החליט לתת לרבו את סמנו אשר הביא איתו כדי לנסוע ליום השוק ולעשות מסחר, כהוקרה לכך ביצו הרה"ק ר' משה שיהיה לו בן שיאיר את העולם, ואכן נתקיים ברכתו ונולד לו בנו הרה"ק ר' חיים מצאנז. כאשר היתה אמו מרת מרים בעיבורה באה לפני הרה"ק ר' משה לייב מסאטוב ז"ע לבקש ברכה מפיו על פרי בטנה, הרה"ק מסאטוב קם לכבודה, ואמר לה כי מפני העובר שבמעיה הוא קם כי בן יולד לה והוא יהיה צדיק גדול ומנהיג הדור. רבי חיים היה מיום הילולו חלש חיור לקוי בבריאותו הגופנית, סבל רבות בחזהו וברגליו וכאבי שנים היו תוקפין אותו רבות. אך כל זה לא מנעוהו מלהתעלות בדרכי התורה והחסידות, וכבר בגיל ארבע היה יודע את כל תרי"ג מצוות בע"פ והיה משגשג תדיר, וכך היה דרכו לומר: כמו שכל חייל חייב לדעת את חוקי הצבא כדי לקיימם כך מוטל על כל בר ישראל לדעת הטיב את תרי"ג מצוות.

'העילוי מטארניגראד', כך כונה ר' חיים כבר בצעירותו, גבירים אדירים ביקשו לזכות בו כחתן, אולם בסוף נבחר הוא להיות חתן אצל גאון הדור ר' ברוך פרענקל תאומים ז"ע רבה של לייפניק ובעמח"ס 'ברוך טעם'. בתחילה סירבה בתו של ר' ברוך פרענקל להינשא לו זאת מחמת כי ר' חיים היה צולע

קו האמונה
02-6444250

חיזוקון
לומדים הלכה

הלכות בן אדם לחברו

**בכל פעם
שרואים יהודי,
יש לכוין לקיים
מצוות עשה
מן התורה
"ואהבת לרעך
כמוך"
(יקרא יט, יח)**

לקבל מסרים מחזקים 052-6672221

שו"ת אקטואלי השאלות שלכם, התשובות של הרב

שאלות על ייאוש ועוד

האם ניתן להתבודד בעת נקיונות הבית? מה עושים כשהזיווג לא מגיע? והאם לעשות את חוק התודה ולקוות לישועה?

שאלה: האם ניתן לקיים את ההתבודדות בכלל ובפרט את העניין של חוק התודה במהלך הנקיון והטיפול בענייני הבית?

תשובה: אדם צריך להיות קשור כל היום עם ה' יתברך. ולכן, כשאת מנקה או מטפלת בשאר ענייני הבית את יכולה לדגמא לשיר מזמור לתודה תוך כדי עבודה, אפשר לשיר אותו מאות או עשרות פעמים. אבל ההתבודדות, זה עניין של יישוב הדעת. בהתבודדות עושים חשבון נפש, עבודת הרצון, וכו', ובשביל זה צריכים ריכוז. ולכן זה לא שייך. ברגע שתצליחי למצוא את הזמן להתבודד כמו שצריכים ולהיות מרוכזת אז גם תראי תוצאות יותר טובות. בכל אופן, בדיעבד הכל טוב, וגם ההתבודדות שמתבודדים תוך כדי הטיפול בענייני הבית היא עדיפה מלא לעשות ההתבודדות בכלל.

שאלה: מבקשת עצה לזיווג כי אני כבר ממש מיואשת.

תשובה: אני מבין וכואב. אני מבין שאת מתמודדת עם נסיון קשה מאוד, נסיון יומיומי, שאת מחפשת ולא מוצאת במה להשלים את עצמך.

אני אמנם לא מצדיק את הייאוש שלך, כי אנחנו מאמינים בה' יתברך, ויודעים שהוא עושה תמיד רק את הכי טוב. אבל בכל אופן אני מבין, שאת באמת עוברת נסיון קשה מאוד.

את צריכה להתגבר, להחליט שאת זורקת את כל השכל שלך, ואת כל הרצון שהיה לך עד עכשיו. תלמדי את החוברת 'חוק התודה', ותתחילי לעשות את החוק.

חוק התודה מטרתו להביא את האדם אל הנקודה שהוא מחליט - זה מה שאתה רוצה ה' אני גם רוצה את זה!

ואז הוא רואה את הישועה.

את צריכה להגיד לה' יתברך: "רבונו של עולם, אני יודעת שאתה אוהב אותי! אני יודעת את זה! ושום דבר לא יבלבל אותי! ובוודאי אני יודעת שכל מה שאתה עושה איתי זה הכי טוב! ולכן על כל מה שהיה עד

הרגע הזה, ודאי שאני אומרת לך תודה, כי זה היה טוב! וכל זמן שתרגע שעדיין יתעכב לי, עוד יום או יומיים או כמה זמן שתרגע, אם זה מה שתרגע, גם אני רוצה! ואני אומרת לך תודה מכל הלב, כבר מעכשיו גם על זה! על כל מה שתעשה איתי, כי ברור לי שאתה אוהב אותי ושתעשה איתי רק את הכי טוב!"

במקביל את צריכה לעשות תפילות ארוכות יום יום: "תרחם עליי, תתן לי את הדעת הזה! לדעת שאתה אוהב אותי! שלא תכנס בי שום עצבות, שלא יכנס בי שום ייאוש! תן לי לא לעזוב את האמת הזו, שאתה אוהב אותי!"

כשתגיעי לאמונה הזו ותזכי להגיד תודה כמו שהדרכת אותך את תראי את הישועה שלך השלמה.

גם חשוב לי מאוד מאוד שתדעי, שה' יתברך רוצה שתתחנני, ולא סתם רוצה אלא רוצה מאוד מאוד [ועוד מליון פעמים 'מאוד'] שתתחנני. רק שעכשיו יש איזה עניין שהוא מעכב לך קצת לטובתך, ועל זה את אומרת תודה, על הייסורים שאת עוברת ומאמינה שהכל אהבה של ה' יתברך וטובה גדולה עבורך.

אני מברך אותך שתזכי לאמונה שלמה, ושמתחיים, ובעזרת ה' זיווג טוב בקרוב ממש אמן כן יהי רצון.

שאלה: אני אמא לששה ילדים, הקטן כבר לא קטן ואנו רוצים עוד ילדים,אנו עושים חוק התודה, טרם נושענו. האם לעשות את החוק של התודה ולקוות לעוד ילדים?

תשובה: לשמוח במה שיש לך ודאי שאת צריכה. ברוך השם, את לא במצב קשה כמו אישה שאין לה בכלל ילדים. אמנם גם אישה שאין לה ילדים בכלל, גם היא צריכה לשמוח ולהאמין שה' הוא טוב, וכל שכן את שכבר יש לך ילדים שאת חייבת לשמוח בחלקך.

תמשיכי לעשות את החוק של התודה, בלי לחץ, ותגידי לבורא עולם: "רבונו של עולם, מה שאתה רוצה! אם זה רצונך, שיהיו לי ילדים גם אני רוצה, ואם אתה לא רוצה, גם אני לא רוצה. בכל אופן אני אומרת לך תודה על הכל, על העבר, ההווה, וגם על העתיד, כי מה שתעשה איתי בטוח יהיה רק טוב תמיד!"

שידור חי

על ידי הרב שלום ארוש שליט"א
בכל יום שלישי, בשעה 20:00

שאלות ותשובות

ניתן לשלוח שאלות במייל
me5812210@gmail.com
או כמסרון לנייד:
052-6672221

אני אוהב כל יהודי

*ריאן ארכב עם אפילג הדין
לרכישת: 050-9931931

ואהבת
לרעך כמוך
רבי עקיבא אומר:
זה כלל גדול בתורה

ילדון חידודון

אילו בני דודים נקראים בפרשה זו "אחים"?

תשובה פרשת ויקהל פקודי: מצווה להקריב קרבן רק לאחר שמנה ימים מלידתו 'היה שבעת ימים תחת אמו, ואיסור לשחוט אם ובנה ביום אחד (כ"ב, כ"ד-כ"ח).

זוכה: חיים מאיר פורטנר, רחובות.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה
al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

העלון שנמצא

שחסר לי.

שלום קוראים לי אודל ואני בת 9

אמא שלי שראתה אותי ממלמלת לא הבינה מה אני אומרת אז סיפרתי לה שאני מנסה לומר תודה בדיוק כמו שהילדים מספרים במדור זה...

מידי שבת אני קוראת עלון של שבת שאני מאוד אוהבת, במיוחד את מדור הילדים.

אני גם מאוד אוהבת עלונים אחרים כמו עלון "חוט של חסד" ואני קוראת מידי שבוע את הסיפור תודה שהילדים מספרים.

ואז אחרי כמה דקות שאני אומרת תודה אני מגלה בספטל מאחורה את העלון שרציתי,

העלון.

לפני כמה שבתות, חיקיתי לאבי שיחזור מבית הכנסת ויביא לי את העלונים האהובים עלי.

זה היה בשבילי מדהים ומחזק

אבל גם מאוד שמחתי שעכשיו גם לי יש סיפור תודה לספר בעלון "חוט של חסד"

אבל כשהוא הגיע ראיתי שעלון שרציתי חסר. מאוד התאכזבתי, כי בעלון הזה יש קומיקס - סיפור בהמשכים ואם מפספסים שבוע אחד אז לא מבינים את הרצף של הקומיקס בשבוע הבא.

תודה לך ה' שזיכית אותי לומר תודה, ותודה לך על העלונים הנפלאים שמגיעים אלי.

ואז עלה לי רעיון - לומר תודה.

ובמיוחד תודה רבה לכם-עלון "חוט של חסד" שאתם מלמדים אותנו על התודה הנפלאה.

בשבת בצהריים כשישבנו בגינה אמרתי תודה לה, על כל הטוב שנותן לי, ובמיוחד על העלון

אמרתי תודה ומצאתי עלון

מזל החודש טלה - הודיה -

ניסן

הודיה היא ביטוי לכך שהאדם מאמין בהשגחה פרטית.

(א.ב. של החיים)

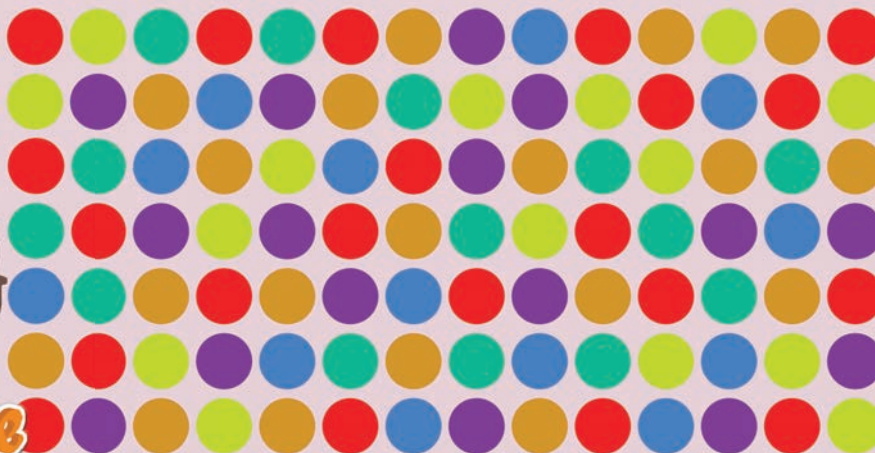
לקבלת מסרים מחזקים - 052-6672221

פתרונות יש לשלוח למייל
al5308000@gmail.com
או לפקס: 02-5812252
יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

מדור ילדים שעשועון מגוון

לוח הצבעים

מצאו בתוך לוח הצבעים את הרצפים בצד והקיפו בעיגול

זוכה פרשת ויקהל פקודי: רבקה סלומון, ירוחם.

חינוך באהבה הרב יצחק אבוהצירא

הרב אבוהצירא - יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

הרופא נתן לפצינט "שלושה חודשים"
מקסימום. והנה קרה נס והאיש הבריא. אמר
לו הרופא: "תגיד תודה לפחות".

השיב הפצינט: "דוקטור, תגיד אתה תודה -
כי כאשר גסטתי ראיתי את המלאכים מכינים
את רשימת הרופאים שצריכים למות השנה,
ובניהם היה גם השם שלך. אז אמרת להם:
"תוציאו אותו מהרשימה. הוא בכלל לא רופא!"

העלון מוקדש
לחזרה בתשובה שלמה
אהוד ניסים בן קלודין יקוט
להקדשת העלון: 02-5308000

מנסים להיות נחמדים אבל לבסוף הדם עולה לראש
ואנחנו מוציאים על הילד את התסכול שלנו. כל אחד
מאיתנו מגיב לבעיות ילדיו באופן שונה. אחד-מתעלם
ונותן לילדיו לעשות כרצונם, אחד-צועק, גוער, מבזה,
מאיים, מעניש ואפילו לפעמים מכה (כבר שעה שאני
מחפשת אותך? איפה היית? ...).הסיטואציה מוכרת
לכם). תגובות אלו בסגנון "פגע או ברח" גורמות חס
ושלום לפגיעה בילדים ולא לחינוכם ואחר כך החינוך
בורח לנו מהידיים. אנחנו מתנהגים כך, כי נפגענו
מהתנהגות הילדים ואנחנו קצת מתוסכלים אולם עלינו
לדעת שישנם שיטות חינוכיות שיגרמו בע"ה לילד לשפר
את התנהגותו ולעשותו ממושמע ולא מרדן וכ"ש בגיל
הרך.

ועכשיו לתשובה:

כאשר אנחנו מתעניינים ומתמקדים בהבנת המניע של
הילד, אנחנו מגלים דבר מאוד מעניין, הילד שלנו- אע"פ
שלפעמים הוא מאוד מרגיז, מעצבן, לא ממושמע ואפילו
מתחצף. הוא לא עושה את זה לנו בדיוקא. הילד אוהב
אותנו, חשובה לו מאוד ההערכה שלנו הוא אף פעם
לא נגדנו. הוא מתנהג בצורה לא נעימה, בגלל שיש לו
סיבה ומניע, פעמים במודע ופעמים במוסתר. כאשר
נבין בע"ה את המניע להתנהגותו, לא נפגע מהתנהגות
הילד וכאשר יהיה לנו יישוב הדעת וכלי חינוך מתאימים,
נוכל בע"ה גם לטפל בבעיה בנחת ובע"ה גם נצליח.

בקיצור תלמד איך מחנכים ילדים. "חוק חינוך חובה" לא
שייך בכלל למוסדות לימוד, או למשרד החינוך. "חוק
חינוך חובה" הוא חוק של תורתנו הקדושה "ולמדתם
אותם את בניכם..."

האפשר בלהיות הורה

הרש"ר הירש זיע"א שהיה מגדולי המחנכים בדור
הקודם כותב: "... אין בעולם אושר יותר נעלה מאשר
הרגש הנעים בקיום נפשו של ילד רך, שאין לו תביעות
ודרישות כלפיך והוא תלוי בך ובחסדך... האיך שומע
קול פנימי האומר לך מה ילד זה מצפה לקבל
ממך? ... עליך להרגיש את כל האחריות,
האפשר והקדושה שבמשמיה הזאת. עליך
להרגיש שהשם "אב" משח אותך לכהן
גדול... אם איך מרגיש כשיא האושר
את ההזדמנות הזאת של התמכרות
מושלמת לטובתו של בן אדם, אם הרגש
הזה אינו מעורר בך שמחה של מצווה בלי
מיצרים, ואם הניתנה אינה גורמת לך אושר יותר
מאשר הקבלה, הרי לא ראוי לך להיות לאבי!"

סנטימטר של חינוך מקדים

אנו נמצאים בפרקים של חינוך בגיל הרך. כבר בגיל
זה, עלינו להיות הורים מיומנים ולדעת שאנחנו מחנכים
ומכוונים נכון. עלינו לבעות תוכנית חינוכית כללית בהנהגת
הבית, ולכל ילד בנפרד. עלינו להקדים תרופה למכה,
ועדיף סנטימטר של חינוך מקדים, מקילומטר של טיפול
לאחר שכבר יש בעיה. ישנם מספר משפחות שאני מלווה
לאורך מספר שנים, בתחילה היו מפגשים צפופים ואח"כ
זה מפגש אחת לכמה חודשים. זה נקרא מפגש "תחזוק"
עד שההורים בע"ה כבר מיומנים ובעלי ניסיון. הצלחה
בחינוך ילדים, נובע מהדרכה טובה וחוסר טעויות, כי
כמעט בכל בעיה שנתקלים בה בזמן, אפשר לתקנה.

הילד לא נגדי

רוב הטעויות בחינוך, שמהם נוצרים לבסוף "ילדים
בעייתיים" נובעים מטיפול כושל של ההורים בבעיית
ההתנהגות של הילד. טיפול כושל, נובע בדרך כלל
מחוסר יישוב הדעת, מאי ידיעה מה לעשות, ומהתנהגות
הנובעת מרגשות של נקמות ותסכול. נכון שלפעמים
הילד מתנהג כלפיו בצורה פוגעת ומעליבה, אנחנו

סמכות הורית ומשמעת בגיל הרך פרק ח'

בשבוע שעבר, התחלתי לענות על השאלה: "למה
אתה מסביר כל הזמן את המניע להתנהגות הילד?
אפשר להציג את המצב ולתת להורים פתרון איך
לטפל בבעיה, או מה לא לעשות כדי להחריף אותה.
למה זה משנה לנו כהורים, מה הסיבה שהילד מתנהג
בצורה זו?"

מה המניע?

השאלה מצויינת, ובשבוע שעבר הבאנו את
המשל עם יענקל'ה שמצא את אביו על שולחן
הניתוחים. משל זה, מסביר התנהגות
הנובעת מיישוב הדעת, והתנהגות
הנובעת מהתפרצות של רגשות. מאחר
וכולנו מושפעים מהסובב אותנו, בזמן
ה"התקפה" של הילד, אנו מתקשים לפעול
בקור רוח ומתוך יישוב הדעת. פעמים ואנו
נהגים כמו יענקל'ה בחדר הניתוח, אולם עלינו
להפנים היטב- שכדי להצליח בחינוך צריך הרבה
סבלנות, יישוב הדעת, רגיעה, מחשבה ורק אחר כך
צריך שהיו בידנו כלים ופתרונות כיצד צריך להתנהג
עם הילדים. בחינוך ילדים אין שליפה מהמותן, חייב
לעבוד מתוך תוכנית ברורה.

לחנך ילדים צריך הדרכה

יש משפט שאומר "אין הורה שלא מצליח לחנך, יש
הורה שלא למד לחנך" בכדי לחנך צריך ללמוד. כדי
לא להיכשל באיסורי שבת שהם "כהררים התלויים
בשערה" צריך ללמוד הלכות שבת, וימי שלא ללמוד
בוודאי ח"ו נכשל באיסורי שבת, כפי שכותב בעל המש"ב
זיע"א. פעם אמר לי אברך: "אני לא מתערב בחינוך
של הילד שלי- בגלל שהרב ארוש אמר: "אם אתה לא
יודע לחנך- שב ואל תעשה עדיף" ובגלל שאני מכיר
את עצמי שאני לא יודע לחנך- אז אני לא מחנך".
טענה מגוחכת זו, אינה מתקבלת. מאחר ובב"ד של
מעלה ישאלו אותנו: "הרי חובת חינוך ילדך מוטלת
עליך? יכולת אולי לא להתחנך, אך לאחר שהתחננת
וגרמת במעשיך שה' יתן לך ילדים, מי יחנך אותם אם
לא אתה??? בוודאי חובת החינוך מוטלת עליך. אתה
טוען שאתה לא יודע? אל תלך לישון בלילה- תקרא
ספרי חינוך, תלך להרצאות, תתייעץ עם אנשי חינוך,

הסידור החדש של הרב שלום ארוש
מנחה וערבית

עם ביאור "לב שלום"

מבצע מיוחד ל- 10 סידורים

052-2240696

ר"ת	יציאה	כניסה
20:21	19:41	18:28
20:19	19:43	18:45
20:21	19:44	18:38
20:20	19:42	18:45

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

בס"ד בר"ה

פרשת שמני • כ"ח ניסן תשפ"א • גיליון 716

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

אותם, בשביל כל אותם בחורי ישיבה שהולכים לאיבוד, ובשביל תינוקות של בית רבן שבטלים מתלמודם, ובמילים אחרות: בשביל בורא עולם, כדי שהבורא לא יהיה בצער.

למה אתה מצפה?

אנחנו נמצאים בחודש ניסן, חודש הגאולה כי "בניסן עתידים להיגאל". ונכון מאוד שכל יהודי צריך לצפות ולחכות לישועה ולגאולה, אבל יש ציפייה נכונה ויש ציפייה לא נכונה.

מאוד מצוי לשמוע אנשים שבוכים על הצרות שלהם, על המחלות, על הפיגועים, על יוקר המחיה, על הקורונה, על הגלות, ולבסוף הם מסכמים ואומרים: "חייבים שיבוא כבר משיח. אין מה לעשות, רק משיח יעזור כאן..." וזו טעות גדולה. המשיח לא מגיע כדי לפתור לנו את הבעיות, המשיח מגיע כדי לגלות את מלכות ה' בעולם.

ואין למשפטים האלה שום קשר לציפייה לגאולה, והראיה לכך היא שנזכרים במשיח רק כשיש צרות. למשיח צריכים לצפות גם כשהכול מושלם, בדיוק בגלל אותה סיבה, שהרי המשיח לא בא **בשבילנו**, הוא לא בא בשביל לפתור לנו את הבעיות. זה שנזכרים במשיח רק כשיש צרות - זה מראה שזו לא ציפייה לגאולה, אלא חוסר רצון להתמודד, חוסר רצון לקבל את מה שה' עושה באהבה ולעבוד את ה' בתנאים שהוא יתברך רוצה.

המשיח יבוא כשה' יתברך ירצה בכך. ועכשיו בורא עולם רוצה שנתעבד אותו כמו שאנחנו, בדיוק עם הצרות והבעיות האלה, מתוך גלות וקשיים, כי הוא יודע שרק בתנאים האלה נוכל להתקרב אליו ולהגיע למקום שאליו אנחנו צריכים להגיע.

לחשוב שאי אפשר לעבוד ה' בגלל התנאים של החיים שלך או בגלל הצרות של עם ישראל או בגלל הקורונה - זו סתם עצלות ובכיינות. זה שקר מוחלט. כמו שאיש עסקים אמתי יודע לעצור כל מצב לטובתו,

שמי רוצה לעבוד, תמיד ימצא הזדמנויות בכל מציאות ויידע בעזרת ה' לעשות את העסק הנכון לזמן ולשעתו.

גאולה למען הגאול

וזה מסר עצום לחיים בכלל ולעבודת ה' בפרט. עובד ה' אמתי לא תולה את עבודתו בתנאי חייו, אלא עובד את ה' **בכל מציאות** שנוצרת בחיים שלו.

הוא עובד את ה' בזמן שהוא בריא בעבודה המתאימה לבריאים והוא עובד את ה' בזמן שהוא חולה בעבודה המתאימה לחולים, הוא עובד את ה' בזמן שהוא משופע במסון בהודיה ובנדיבות לב, והוא עובד את ה' בזמן הדוחק בביטחון ובהודיה לה' על הקשיים, הוא עובד את ה' בלימוד תורה ובתפילה והוא עובד את ה' בזמן שהוא יוצא למשא ומתן או כשהוא אוכל. בכל מצב הוא עובד את העבודה המתאימה לאותו המצב והכול בשמחה. גם בקורונה מוצא עובד ה' הזדמנות להוסיף חסד, תורה, תפילה, אמונה, שלום בית חינוך הילדים ועוד.

וכמו בעסקים, בכל קושי יש הזדמנות להתקרב לה' בהתקרבות מיוחדת דווקא מתוך אותו קושי. לכן עובד ה' אמתי שהמטרה שלו היא לעבוד את הבורא - אינו מייחל לכך שהקשיים יסתיימו, כי המטרה שלו היא לעבוד את הבורא לפי התנאים של המעביד. הבורא הוא זה שמציב את התנאים - והאדם הוא זה שעובד את הבורא באותם התנאים, שהם התנאים המושלמים עבורו להתקרב לה'. לכן הוא לא רוצה ולא מצפה שהקשיים יסתיימו, אלא כל רצונו הוא לעבוד את ה' בצורה המיטבית מתוך כל קושי.

ובכל זאת גם הוא מתפלל שהקורונה תהיה מאחורינו, אבל לא בשביל עצמו, אלא בשביל אלה שסובלים ממנה, בשביל כל אלה שהקורונה מרחיקה אותם ומקררת

מאמר ראש הישיבה

בשביל מה צריכים גאולה?

הקורונה עשתה לו רק טוב

טוני המשיך להנהן בזמן שחבריו בכו על המצב, ורק חיכה להזדמנות הנכונה לחמוק מהמקום. הוא תיעב את השיחות מהסוג הזה: "מתי כבר תיגמר הקורונה..." "כמה נפגעת מכל המצב הזה..." אומרים שבעוד חודש החיים יחזרו למסלולם... טוני ידע היטב על קִשְׁרוֹ שְׁאֵלָה אמירות טפשיות שרק גורמות לאדם ללכת ולשקוע בתוך הבויץ שהוא יוצר לעצמו.

טוני הוא איש עסקים אמתי. ואיש עסקים אמתי מוצא הזדמנות בכל מצב. ומבחינה עסקית הקורונה עשתה לו רק טוב.

הוא אמנם מנהל רשת של חנויות ביגוד במקומות מרכזיים, והחנויות שלו היו מושבתות בזמן הקורונה. אבל באופן כללי העסקים שלו דווקא פרחו. כבר ברגע שהקורונה פרצה לחייו הוא לא בזבז זמן על בכיינות, על חדשות, או על פרשנויות של מומחים - אלא התחיל לעבוד והסתגל במהירות למצב שנוצר. טוני העביר את רוב המכירות לרשת, התרחב לתחומים נוספים ובנה חברת שליחויות קטנה. כך שמבחינתו הקורונה הייתה מקפצה.

ההצלחה כל כך האירה לו פנים, עד שהוא התחיל לעסוק ביעוץ לעסקים. כך הצליח טוני להרים בעלי עסקים קורסים מהמשבר ולגרום להם להשתמש במצב לטובתם.

כששואלים את טוני האם הוא רוצה שהמשבר ייגמר, טוני עונה שאמנם **מבחינתו** המשבר הזה הוא מבורך, אבל הוא לא יכול להתעלם מצערם של מיליוני אנשים ולכן גם הוא מייחל לסיום המשבר, וברמה העסקית הוא לא חושש כלל שסיום המשבר יפגע בו, כי הוא יודע

המשך בעמ' 3

יחוק האמונה החוק המנצח!

הלקת הסדרה החדשה לא הכה אלון ארז / ח' א' 6

מעלה ירוח לנו להבין מה שפירש רש"י: "שהיה אהרן בוש וירא לגשת", שנתירא לגשת אל המזבח שהרי גרם לעשות העגל. "אמר לו משה, למה אתה בוש לכך נבחרת". כלומר דוקא משום שעשית העגל נבחרת לעבודת המזבח, כי גזירת המלך היתה שיעשו ישראל את העגל כדי להורות תשובה לרבים, לכן לך שמדתך "הוד" נאה לגשת אל המזבח, לעבוד עבודת הקרבנות לכפר על בני ישראל.

וזהו שאמר משה שמדתו "נצח" בבחינת צדיק גמור, אל אהרן שמדתו "הוד" להורות דרך תשובה לישראל: "קרב אל המזבח" - "קרב" דייקא עם שתי הרגלים בבחינת נצח והוד, כדי להשלים מה שהתחלתי את העבודה במשכן בשבעת ימי המילואים בבחינת נצח, ועל ידי שגם אתה תקרב למזבח להקריב הקרבנות תשלים בכך את העבודה בבחינת נצח והוד.

על פי האמור ירוח להבין מה שמבואר בזוהר הקדוש (פרשת פנחס רלז): "נצח וְהוֹד תָּרִין פְּלָגִי גּוֹפָא אֵינוֹן כְּמוֹנָא דְתָרִין תְּאוּמִים". פירוש, נצח והוד הם שני חצאי הגוף כשני תאומים, כי זאת היא עבודתנו בקודש לחבר את שתי המדות והיו לאחדים, כמו שכתוב ב"מאור ושמש" (פרשת משפטים): "וזאת עיקר עבודתינו לתקן הירכים שהן נצח והוד שיתאחדו באחדות גמור פנים אל פנים". ולפי דברינו הביאור בכך שצריך לחבר את העבודה של הצדיקים עם העבודה של בעלי תשובה.

הנה כי כן יאירו עינינו וישמח לבנו להבין הטעם, שאנו מכוונים יחד את שתי הרגלים שהן כנגד שתי מדות נצח והוד בשעת התפלה, כי היות שתפלת שמונה עשרה היא כנגד י"ח פעמים שנזכרו בתורה משה ואהרן ביחד, שהם היו שני המאורות הגדולים של צדיקים גמורים ובעל תשובה, לכן צריך לייחדם יחד בשעת התפלה, כדי להמשיך בכך השראת השכינה כמו שהיתה בשמחת בית השואבה.

שבעלי תשובה עומדין, צדיקים גמורים אינם עומדין, על פי הידוע כי בעל תשובה יש לו יצר הרע יותר גדול ממה שיש לצדיק, כי מחמת שהורגל בעבירות הרי הוא כרוך בסבך היצר בבחינת עבירה גוררת עבירה, לכן אחרי ששב בתשובה ובא לכלל מדת "הוד" - "מודים מכלל דפליגי", הרי הוא צריך להיות גם בבחינת מדת "נצח" לנצח את היצר הרע.

נמצא לפי זה כי צדיק גמור שלא חטא מעולם עובד את ה' רק בבחינת "נצח", כי לא שייך אצלו "הוד" מאחר שלא הכניש אף פעם את ה' ואת תורתו, אבל בעל תשובה עובד את ה' בשתי הבחינות גם יחד, כי מקודם הוא עובד את ה' בבחינת "הוד" - "מודים מכלל דפליגי", ואחר כך בבחינת "נצח" לנצח את היצר הרע שוב ושוב.

הנה כי כן מבואר היטב מה שדקדקו לומר: **"מקום שבעלי תשובה עומדין, צדיקים גמורים אינם עומדין"**, כי בעלי תשובה הם בבחינת "עומדים", בהיותם עומדים על שתי הרגלים לעבוד את ה' בבחינת נצח והוד, מה שאין כן הצדיק שמנצח את היצר הרע, עומד רק על רגל אחת בלבד בבחינת נצח.

ויש לומר שעל כך רמז החכם מכל אדם באומרו (קהלת ד-ט): **"טובים השנים מן האחד"**, בעלי תשובה שעובדים את ה' עם שתי בחינות נצח והוד, הנה הם טובים מהצדיקים שהם רק בבחינת נצח, ומפרש הטעם: **"אשר יש להם שכר טוב בעמלם"**, כי יש להם עמל יותר גדול להתגבר על היצר הרע.

אהרן שמדתו הוד עשה את העגל להורות תשובה לרבים

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה, מה שסייב הקב"ה שחטא העגל שהיה כדי להורות תשובה לרבים נעשה דוקא על ידי אהרן, כי מאחר שמדתו היא "הוד" שענינו תשובה, "מודים מכלל דפליגי", לכן לו נאה ולו יאה לסייע לישראל להורות תשובה לרבים, ומטעם זה זכה להתמנות להיות כהן גדול על ישראל.

דבר שחלק תחילה ואחר כך הודה שטעה בבחינת "מודים מכלל דפליגי" [על פי עירובין יב.]. נמצא כי מדת הוד היא רמז על החוטא, שחלק תחילה ח"ו על ה' ועל תורתו, ואחר כך כשחזר בתשובה הודה שחטא בבחינת "הוד".

מעלה יש לומר על פי דבריו הקדושים, כי הצדיק שלא חטא מעולם משום שזכה לנצח את היצר הרע, כמאמר הגמרא (ברכות ה.): **"לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע... נצחו מוטב"**, הרי הוא בבחינת מדת "נצח", אבל מי שחטא ואחר כך שב בתשובה, הרי הוא בבחינת "הוד" - "מודים מכלל דפליגי", אלא שאחר כך הודה בו ושב על חטאיו.

על פי האמור יומתק להבין מה שדרשו בגמרא (ברכות נח.) על הפסוק: **"לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד"** - "וההוד זו בית המקדש". וצריך להבין מהו הקשר בין מדת הוד לבית המקדש. אך לפי האמור יש לומר, כי ידוע שתכלית בנין בית המקדש היא להקריב בו קרבנות, כמו שכתב הרמב"ם (בית הבחירה פ"א ה"א): **"מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות"**. וכן כתב הרמב"ם בספר המצות: **"מצוה כ' היא, שצונו לבנות בית הבחירה לעבודה, בו יהיה ההקרבה והבערת האש תמיד"**.

נמצא שתכלית בית המקדש היא תשובה, כי זאת היא הנרצה מהקרבנות שיחזרו החוטא בתשובה, כמאמר נעים זמירות ישראל (תהלים נא-ט): **"זבחי אלקים רוח נשברה"**. לכן יפה דרשו: "וההוד זו בית המקדש", כי עבודת בית המקדש היא בבחינת מדת "הוד" - הודאה מכלל דפליגי. וזהו מה שאמרו עוד (מגילה יח.): **"עבודה והודאה חזא מילתא היא"**. כי עבודת הקרבנות לכפר על החטא היא ממש בחינת הודאה מכלל דפליגי.

"בעלי תשובה עומדים" עם שתי הרגלים נצח והוד

ועתה בא וראה כי על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה ששנינו בגמרא הנ"ל: **"מקום**

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת שמיני תשפ"א | ד

"המתפלל צריך שיכוין את רגליו, שנאמר (יחזקאל א-ז) ורגליהם רגל ישרה". ופירש רש"י: "נראין כרגל אחד". ונפסק להלכה בשלחן ערוך (או"ח סימן צה ס"א). וצריך ביאור מהו הענין שצריך להתפלל כמלאכים שרגליהם רגל ישרה [כבר הרחבנו לבאר ענין זה במאמר לפרשת במדבר שנת תש"פ, ועדיין מקום יש בראש לבאר ענין זה].

ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שידוע כי שבעת הרועים: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, מכוונים כנגד שבע מדות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות. נמצא לפי זה כי משה רבינו הרועה הרביעי הוא כנגד מדת "נצח", ואילו אהרן הכהן הרועה החמישי הוא כנגד מדת "הוד".

נקדים עוד מה שמבואר בספרים הקדושים, ומקור הדבר בתיקוני זוהר (הקדמה יז). במאמר "פתח אליהו", כי ז' המדות הן בבחינת קומת האדם: "חסד דרועא ימינא, גבורה דרועא שמאלא, תפארת גופא, נצח והוד תרין שוקין, ויסוד סיומא דגופא את ברית קדש, מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה".

פירוש, חסד הוא זרוע ימין, גבורה זרוע שמאל, תפארת הגוף, נצח והוד שתי השוקים, נצח רגל ימין, הוד רגל שמאל, יסוד סיום הגוף את ברית קדש, מלכות פה תורה שבעל פה קוראים לה. נמצא לפי זה כי משה ואהרן שהם נצח והוד, הם בבחינת שתי הרגלים של קומת הקדושה שהובילו את ישראל ארבעים שנה במדבר.

ויש לומר כי זהו שכתוב (במדבר לג-א): "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן". ודרשו במדרש (ויק"ר כג-ב): "זהו שאמר הכתוב (תהלים עז-כא) נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן". ומפרט שם כל הניסים שנעשו לישראל בהליכתם במדבר בזכותם, ולפי האמור הרי זה עולה בקנה אחד עם היותם בבחינת נצח והוד שתי הרגלים, שתפקידם להוביל את קומת הקדושה כלל ישראל במדבר בדרכם לארץ ישראל.

הצדיק הוא בבחינת נצח והבעל תשובה בבחינת הוד

רחש לבי דבר טוב לבאר הטעם שמשה הוא בבחינת נצח רגל ימין ואהרן הוא בבחינת הוד רגל שמאל, על פי מה שביאר המגיד מקאז'ניץ ב"עבודת ישראל" (חנוכה) כי מדת הוד היא רמז לבעל תשובה, כי "הוד" היא מלשון הודאה על

בשמחת בית השואבה שאבו רוח הקודש מהשראת השכינה בזכות ההתקשרות בין צדיקים לבעלי תשובה

משה רבינו מדתו נצח כי נצח את יצרו
אהרן הוא בבחינת הוד שהוא רמז לבעל תשובה

חכמינו ז"ל תיקנו שמונה עשרה כנגד י"ח פעמים
שנזכרו משה ואהרן יחד לרמז על הקשר בין צדיקים לבעלי תשובה

בשעת שמונה עשרה צריך לכוון את שתי הרגלים
לרמז על הקשר בין נצח והוד צדיקים ובעלי תשובה

אהרן לאמר. בי"ח מקומות אתה מוצא משה ואהרן שווים, כנגד י"ח ברכות... בי"ח מקומות [בתורה נזכרו] משה ואהרן מזוגין [מצומדים] רמז לי"ח ברכות". נמצאנו למדים מזה כי מה שתיקנו להתפלל תפלת שמונה עשרה ג' פעמים ביום שחרית מנחה וערבית, הוא כנגד י"ח פעמים שנזכרו בתורה משה ואהרן ביחד.

ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שדרשו בגמרא (מגילה כט). מקרא שכתוב (יחזקאל יא-טז): "ואהי להם למקדש מעט, אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל". מבואר מזה כי בתי כנסיות שמתפללים בהם, הם בבחינת מקדש מעט שהשרה שם הקב"ה את שכינתו. זאת ועוד שנינו (ברכות כו): "תפלות כנגד תמידין תקנום" - שחרית כנגד תמיד של שחר, מנחה כנגד תמיד של בין הערבים, ערבית כנגד איברים ופדרים שלא נשרפו על המזבח שקרבים כל הלילה.

מעתה יש לומר כי מטעם זה תיקנו חכמינו ז"ל להתפלל בבתי כנסיות תפלת שמונה עשרה, כנגד י"ח פעמים שנזכרו משה ואהרן יחד, ללמדנו שצריך לחבר בתפלתנו ב' הבחינות של משה ואהרן צדיקים גמורים ובעלי תשובה, שבזכות החיבור ביניהם זוכים להשראת השכינה כפי שאנו רואים בשמחת בית השואבה.

יומתק להבין בזה מה שהביא ה"מגן אברהם" (או"ח תחילת סימן מז) בשם "שער הכוונות" לרבינו האריז"ל: "קודם תפלת שחרית יקבל עליו מצות עשה של (ויקרא יט-יח) ואהבת לרעך כמוך". לפי האמור הכוונה בזה שצריכים הצדיקים ובעלי תשובה להתקשר כאיש אחד בלב אחד בבחינת משה ואהרן, כדי להמשיך השראת השכינה.

עבודת ה' בשתי המדות נצח והוד

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה מה ששינוי בגמרא בענין תפלת שמונה עשרה (ברכות יז):

במפגש הקדוש הזה בין צדיקים גמורים לבעלי תשובה מתגלה היחוד הנפלא של שמחת בית השואבה, שזכו בה ישראל להשראת השכינה ולרוח הקודש, בתחילה מביעים כל אחד משני עמודי עולם את השבח וההודאה להקב"ה שזכו לעובדו לפי מדרגתם, חסידים ואנשי מעשה שלא חטאו מעולם אומרים: "אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו", בעלי תשובה שחטאו ושבו בתשובה אומרים: "אשרי זקנותנו שכפרה את ילדותנו".

אולם הכל הולך אחר החיתום, כאשר בסופו של דבר מתאחדים הצדיקים ובעלי התשובה להכריז יחד: "אלו ואלו אומרים, אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב וימחול לו". התקשרות אלוקית זו של אהבה ורעות בין שני חלקי ישראל צדיקים ובעלי תשובה, היא שבוקעת את כל שערי הרקיעים ועולה עד לפני כסא הכבוד, ומורידה משם שפע של רוח הקודש מהשראת השכינה שהקב"ה משרה על ישראל.

ובכן נראה כי הצדיקים ובעלי תשובה בשמחת בית השואבה, למדו דבר זה שצריך להתאחד על מנת להמשיך השראת השכינה, ממה שהשרה הקב"ה בפעם הראשונה מאז בריאת העולם את שכינתו במשכן, על ידי משה שהיה בבחינת צדיק גמור ואהרן שהיה בבחינת בעל תשובה, שנכנסו שניהם יחד לאהל מועד לבקש רחמים על השראת השכינה: "ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם".

תפלת שמונה עשרה כנגד י"ח פעמים שנזכרו משה ואהרן

בדרך זו במסילה נעלה לבאר הלך הנשגב שעלינו ללמוד מקשר נפלא זה שבין שני האחים הקדושים משה ואהרן, על פי מאמר חכמינו ז"ל במדרש (במדבר"ר ב-א): "וידבר ה' אל משה ואל

**שפת אמת: משה רבינו היה צדיק גמור
אהרן הכהן שעשה את העגל היה בבחינת בעל תשובה**

**משה רבינו בהיותו צדיק לא היה יכול להיות
כהן גדול לישראל שהיו בבחינת בעלי תשובה אחרי חטא העגל**

**הקב"ה הקדים לפעמים את אהרן ולפעמים את משה
ללמדנו ששניהם שקולים צדיק ובעל תשובה**

**משה אמר לאהרן: "למה אתה בוש לכך נבחרת"
מה שחטאת בעגל הוא מן השמים כדי לתקן את ישראל**

גמור הוא עלול לבוא לידי גאון, שהרי הכתוב מעיד עליו עדות נאמנה (במדבר יב-ג): "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה".

**"אלו ואלו אומרים אשרי מי שלא חטא
ומי שחטא ישוב וימחל לו"**

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שבחר הקב"ה להשרות את שכיתו על ידי השילוב הנפלא של שני האחים הקדושים, משה רבינו שהיה בבחינת צדיק גמור ואהרן הכהן שהיה בבחינת בעל תשובה, על פי מה שנשים לב להתבונן בשמחה הגדולה של שמחת בית השואבה בחג הסוכות, אשר חכמינו ז"ל מעידים (סוכה נא): "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו".

וכתבו התוספות (שם נ: ד"ה חד) ביאור ענין שמחת בית השואבה: "בירושלמי מפרש שמשם שואבים רוח הקודש, שהשכינה שורה מתוך שמחה, דכתיב (מלכים ב ג-טו) ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה', ומייתי עובדא דיונה בן אמיתי שהיה מעולי רגלים, ובשמחת בית השואבה שרתה עליו שכניה". מבואר מזה כי שמחת בית השואבה היא על שם ששואבים שם רוח הקודש מהשראת השכינה.

עתה הבה נראה הקשר הנפלא שהיה בשמחת בית השואבה, בין צדיקים גמורים שלא חטאו מעולם לבעלי תשובה שחטאו וחזרו בתשובה שלימה, כמו ששנינו בגמרא (שם נג): "תנו רבנן, יש מהן אומרים, אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו [רש"י: "שלא עברנו עבירה בילדותנו לבייש את זקנותנו"], אלו חסידים ואנשי מעשה, ויש מהן אומרים, אשרי זקנותנו שפָּרַה את ילדותנו, אלו בעלי תשובה. אלו ואלו אומרים, אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב וימחל לו".

בני ישראל ממצרים הוא משה ואהרן". פתח הכתוב: "הוא אהרן ומשה", וסיים: "הוא משה ואהרן". ופירש רש"י: "יש מקומות שמקדים אהרן למשה, ויש מקומות שמקדים משה לאהרן, לומר לך ששקולין כאחד".

ויש לבאר הטעם שהצריך הכתוב להעיד ששניהם שקולים, על פי מה ששנינו בגמרא (ברכות לד:): "מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין". נמצא לפי זה שיש מקום לומר כי אהרן שהיה בבחינת בעל תשובה, היה גדול יותר ממשה רבינו שהיה בבחינת צדיק גמור, לכן מלמדנו הכתוב ששניהם שקולים.

ונראה לבאר הטעם למה באמת שניהם שקולים, על פי מה שביאר ה"חובות הלבבות" (שער התשובה פרק ח) הטעם שבעלי תשובה גדולים מצדיקים, כי בעל תשובה אמיתי לבו נשבר בקרבו שחטא כנגד הקב"ה: "והוא נכנע ושפל לפני האלקים תמיד, והיה חטאו סיבה לכניעתו והשתדלותו לפרוע חובות הבורא, לא יתגאה במאומה ממעשהו הטוב". לפי זה הוא מוסיף לבאר בלשון קדשו:

"חוטא זה הוא שיש לו יתרון על הצדיק שלא חטא החטא ההוא והדומה לו, כי הצדיק אין בטוחים בו שלא יתגאה ויגבה לבו וירום במעשהו... כמו שאמר אחד מן הצדיקים לתלמידיו, אילו לא היה לכם עוון, הייתי מפחד עליכם ממה שהוא גדול מן העוון. אמרו לו ומהו גדול מן העוון. אמר להם הגאות והחונף, ובשָׁב כזה אמרו רבותינו ז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד".

הנה כי כן מבואר היטב מה שמעיד הכתוב על משה ואהרן ששניהם שקולים, הגם שאהרן היה בגדר בעל תשובה שהוא גדול מצדיק גמור, כי אצל משה רבינו לא היה שייך לומר שבהיותו צדיק

צריך להיות התיקון בבחינת בעלי תשובה. ורמזו במדרש (מגילה י) דלכך כתיב ויהי [ביום השמיני] לשון צער, מה שלא היה משה רבינו ע"ה הכהן, כי אז היו במדרגת צדיקים גמורים.

וב' צדיקים אלו [משה ואהרן] היו מוכנים להיות עובדי המקדש, דכתיב (תהלים צט-ו) משה ואהרן בכהניו, כי הכהן השליח צריך להיות בטל לגמרי אליו יתברך, כמו שכתוב אצלם (שמות טז-טז) ונחנו מה, ופעם אחרת כתיב (במדבר טז-יא) ואהרן מה הוא, כי היה להם ביטול הגמור, רק משה רבינו ע"ה היה עניו בבחינת צדיק גמור, ואהרן בא אל הביטול בבחינת בעל תשובה".

ויש להוסיף תבלין על פי מה ששנינו בגמרא בענין חטא העגל (עבודה זרה ד:): "לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה". ופירש רש"י: "כלומר גיבורים ושליטים ביצרים היו, ולא היה ראוי להתגבר יצרים עליהן, אלא גזירת מלך היתה לשלוט בהם, כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שאם יאמרו החוטא לא אשוב שלא יקבלני, אומרים לו צא ולמד ממעשה העגל שכפרו ונתקבלו בתשובה".

הרי לנו דברים ברורים שלא יצא מכשול על ידי אהרן הכהן שעשה את העגל, אלא אדרבה הקב"ה בחר בו לקיים גזירת המלך לעשות את העגל כדי להורות תשובה לרבים. הנה כי כן מבואר היטב מה שאמר משה לאהרן, שהיה ירא ובוש לגשת אל המזבח משום שעשה את העגל: "למה אתה בוש לכך נבחרת", פירוש אדרבא דוקא משום שגרמת לחטא העגל כדי להורות תשובה לרבים, בחר בך הקב"ה להיות כהן גדול לישראל כדי להביא עליהם כפרה.

**לשם מה לימד אותנו הכתוב
כי משה ואהרן היו שניהם שקולים**

נמצינו למדים מכל האמור יסוד גדול, כי שני האחים הקדושים משה ואהרן היו בבחינת שני המאורות הגדולים, משה רבינו היה ראש לכל הצדיקים הגמורים שלא חטאו מעולם, אהרן הכהן היה ראש לכל בעלי תשובה שחטאו וחזרו בתשובה שלימה. וזהו ששנינו במשנה (אבות פ"א מ"ב): "הלל אומר, הוי מתלמידי של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה מה שכתוב (שמות ו-כ): "הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם, הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את

"הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"

הלקח הנשגב ממה שהשרה הקב"ה שכינתו במשכן על ידי משה בחינת צדיק ואהרן בחינת בעל תשובה

תרמ"א, תרמ"ה), לבאר הטעם שנתמנה אהרן להיות הכהן הגדול לישראל ולא משה רבינו, כי משה רבינו היה בבחינת צדיק גמור שלא חטא מעולם, לכן לא היה יכול לתקן בעצמו את ישראל שחטאו בעגל והיו בבחינת בעלי תשובה, אבל אהרן הכהן שעשה את העגל לישראל היה בבחינת בעל תשובה, לכן דוקא הוא היה יכול להקריב קרבנות בשבילם כדי לתקנם.

על פי האמור הוא מוסיף לפרש כמין חומר מה שכתוב (שם ז'): "ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם". ופירש רש"י בשם התורת כהנים: "קרב אל המזבח, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לך נבחרת". הביאור בזה שאהרן היה ירא ובוש לגשת אל המזבח מכיון שהוא עשה את העגל, לכן אמר לו משה: "למה אתה בוש לך נבחרת", רמז לו בכך שהיה מוכרח מן השמים לעשות את העגל, כדי שיוכל להיות הכהן הגדול שלהם לתקנם, הנה הם דברי ה"שפת אמת" (שנת תרל"ט):

"למה אתה בוש לך נבחרת. פירוש כי בני ישראל היו עתה בחינת בעלי תשובה, ולא היה יכול להיות כהן גדול שלהם רק מי שהיה בכלל החטא, ומשה רבינו ע"ה נתן לו [לאהרן] התנצלות לומר [דברי חזיון], שכמעט היה מוכרח להיות נכלל בחטא זה, בעבור שיוכל להיות כהן גדול שלהם, ומצד זה נכלל בחטא, ולא מעצם נפשו, כי היה צדיק גמור".

והנה מה שכתב עוד בענין זה ביתר ביאור (שנת תרמ"ה):

"בפסוק קרב אל המזבח. פירש רש"י למה אתה בוש לך נבחרת. ופירושו המפרשים לך נבחרת הואיל ואתה בוש. ובמקום אחר כתבנו כי עתה היה

ימי המילואים, עוד לפני שניגש אהרן אל המזבח להקריב את הקרבנות:

"לפי שכל ז' ימי המילואים שהעמידו משה למשכן, ושימש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבינו כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו, ונדע שנתכפר לנו עון העגל, לכך אמר להם (שם ו) זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם, ותדעו שהמקום בחר בו".

מכל האמור אנו רואים שלא השרה הקב"ה את שכינתו במשכן, רק אחרי שהקדים משה רבינו לשמש ככהן גדול כל שבעת ימי המילואים, ואחר כך ביום השמיני הקריב אהרן את כל הקרבנות שנצטוו עליהם על המזבח, וגם אז עדיין לא ירדה השכינה במשכן, כי אם אחרי שנכנסו משה ואהרן יחד למשכן להתפלל על השראת השכינה, וכשיצאו אל העם לברכם (שם כד): "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם וירוו ויפלו על פניהם".

הנה כי כן ראוי לבאר בדרך עבודה השווה לכל נפש, מהי המשמעות של שותפות נשגבה זו בין שני האחים הקדושים משה ואהרן שהביאה להשראת השכינה במשכן, ומהו הלקח הנשגב שגם אנו יכולים ללמוד מזה אפילו בזמן הזה שחרב בית המקדש, לעבוד עבודה משותפת זו בין משה ואהרן שנזכה להשראת השכינה.

השראת השכינה במשכן בזכות משה הצדיק ואהרן בעל התשובה

פתח דברינו יאיר לבאר הענין בזה, על פי יסוד גדול שלמדנו מדברות קדשו של ה"שפת אמת" שחזר על זה כמה פעמים בפרשתנו (שנת תרל"ט),

בפרשתנו פרשת שמיני דבר בעתו מה טוב, להתבונן בשותפות הנפלאה של שני האחים הקדושים משה ואהרן, שבזכות עבודתם ותפלתם השרה הקב"ה את שכינתו במשכן. דבר זה אנו למדים ממה שכתוב בפרשתנו (ויקרא ט-א): "ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולקני ישראל". ופירש רש"י: "ויהי ביום השמיני, שמיני למילואים, הוא ראש חודש ניסן שהוקם המשכן בו ביום".

שנינו על כך בתלמוד ירושלמי (יומא פ"א ה"א): "כל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה ולא שרתה שכינה על ידיו, וכיון שלבש אהרן בגדי כהונה גדולה ושימש שרתה שכינה על ידיו, מה טעמא (ויקרא ט-ט) כי היום ה' נראה אליכם". הרי שלא השרה הקב"ה את שכינתו במשכן, רק אחרי ששימש משה רבינו תחילה בכהונה גדולה שבעת ימי המילואים, ואחרי שהקריב אהרן הכהן ביום השמיני את הקרבנות.

שותפות קדושה זו בין משה ואהרן להשרות השכינה במשכן מתחזקת והולכת, במה שכתוב בהמשך הפרשה (שם כג): "ויבוא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם". ופירש רש"י לשם מה נכנסו משה ואהרן יחד אל אהל מועד:

"כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער ואמר, יודע אני שכוּעס הקב"ה עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה, משה אחי כך עשית לי שנכנסתי ונתביישתי. מיד נכנס משה עמו וביקשו רחמים וירדה שכינה לישראל".

בהמשך הדברים מפרש רש"י מה שכתוב: "ויצאו ויברכו את העם, אמרו (תהלים צ-יז) ויהי נועם ה' אליקינו עלינו, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם". כאן מוסיף רש"י מה שהקדימו ישראל לשפוך את כאב לבם לפני משה אחרי שנגמרו ז'

מצטנן לו הכעס קמעא, ואז ניתנת המכה בשליטת הדעת, בלא שיתערבה בה כעס שאינו ראוי.
שח לי מלמד אחד מחשובי המלמדים דפה עיר הקודש, שהורה לו הרה"צ רבי אברהם ברדי"צ זצ"ל, חתנו של הגאון רבי פנחס עפשטיין זצ"ל רבב"ד ירושלים, הוראה חשובה מאד בחנין הילדים.

וכה אמר לו: עם ילד 'עקש' אל תתווכח, כי לא יועיל לך מאומה! - כי אחר שכבר שמע החניך את דעת המונח, וגם קלט את המסר, ולאחר שכבר נענה על כל שאלותיו והתלבטויותיו, כפי מה שיד המונח מגעת, ובמה שניתן להסביר לו. - אין יותר להמשיך את הוויכוח והדין ודברים, כי רק טבע העקשנות מאיץ את הנער להתעקש ולחזור שוב ושוב על אותם טענות סרק, ומנסה להחזיק בעקשנות באותם דעות (והי אשמה) שהיה סבור בתחילת השיחה. אבל בתוך תוכו גם הוא עצמו כבר השתכנע בצדקת המונח, ורק קשה לו להודות בכך.

ולכן אין להמשיך את הוויכוח עם העקשן, ומן החובה לעוצרו בכוח ובחוקה, גם אם החניך מתעקש בדוקא למשוך את הוויכוח עוד ועוד, אין לתת לו זאת! כאשר כבר העיד הכתוב בזה (שמואל ב כב, כז): "עם עיקש תתפתל", הוויכוח עם העיקש רק יתפתל ויסתבך יותר ויותר, ולעולם לא יגמר. - אדרבה, ככל שיוסיף החניך להתעקש לתקוע בשכלו את דעתו המעוותת, יהיה קשה יותר אחר כך להוציאה מראשו.

ונמצאת משיכת הוויכוח מפסדת ומקלקלת את מה שצריך לפעול בלב החניך, ויש לעצור את הוויכוח תיכף לאחר מיצוי העניינים המדוברים.

יש לציין, שלפעמים כאשר מתרבים ויכוחים שכאלו בתכיפות, ובעניינים גורליים, יש להם השפעה גם על בריאות הגופ של הילד רחמנא ליעלן. כי ויכוחים שכאלו כשמלווים ברגש רב וכעס גדול מושישים את הגופ, כשבין כך אין בהם שום תועלת לטובה. - הגם שלפעמים נראה כלפי חוץ שדווקא אלו העקשנים נראים כחזקים ובריאים יותר בנפשם, הרי הניסיון הוויכחי שברבי הוויכוחים המתנשמים הללו מתעוררת יציבות נפשם, ואחריתה מי ישרור.

כלל זה נכון לא רק בחנין, בין חניך למנחם, אלא הוא הדין והוא הטעם גם עם כל הבריות בכל תחומי החיים: עם עקשנים לא מתווכחים! לא בשלום בית, לא בבית הכנסת, ולא בין אדם לחבירו בשום מקום, גם לא בלימוד. כי העקשן תמיד 'חייב' להיות המנצח, ואין שום טעם להמשיך בוויכוחים שלעולם לא נגמרים...

כאשר שח לי אדם נאמן, שאביו ז"ל אכתב להם בצוואתו, שאדם המתעקש תמיד להיות צודק, אין לעשות עמו שום עסקים...

[סיב הנישואים שער הבית, פ"ו ונוף לידים, אות ה].

§ § §

סיפר לי איש יהודי יקר מפה עיר הקודש, שבביתו לא שרר השלום לדאבון לב. יום אחד הודעתה אשתו כנגדו בחמת שפץ קצף, יצא מן הבית בכעס גדול, בנסיעה לבני ברק שהיה צריך לה.

כשהתקדם האוטובוס בדרכו ויצא את פני העיר, נפרש לנגד עיניו מחלון האוטובוס בית החיים הענק שבהר המנוחות שמחזק לעיר. ובהביטו כך לעבר אלפי המצבות המתנוססות לתפארה בהר תפסה בו תאווה הכרה, שבעצם אין כל חיינו כאן בעולם הזה כי אם לזמן קצוב בלבד, ואין נשארים לחיות לנצח, וסופו של כל אדם להגיע לשם!... ואם כן כל הבעיה

רוצה להכניס אצלך טעם טוב לשבתות הקיץ הארוכים?
הפטי המיוחד, עם התוכן המרתק והמדויק, שלא תפסיק לקרוא ולהפנים לקחי מוסר לעבודת ה'!
עם סט כזה כבר לא תשאל את עצמך "איזה סיפור אובל לספר לילדים ותלמידים?"

ספר טיב המעשיות
המשה לרבים

ניתן להשיג בחנויות ספרים הפזיזות
הפצה ארצית לרבים הספרים בתחילת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

בינו לבין אשתו וחוסר השלום בית שביניהם, איננה כי אם בעיה זמנית חולפת בלבד, יש סוף לכל דבר, ואין לעשות מכך כזה עסק גדול...

בבית אחת הוא הבן עד כמה האדם הוא כאין וכאפס, ושהעניינים הקשורים לחיי הנצח חשובים פי כמה וכמה מכל עסק השלום בית. וככל שהתבונן יותר במחשבה זו היא נסכה בו רוגע ומנוחת הנפש, הכעס הגדול התמוגג ונעלם.

ובאותה שעה של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה, קיבל על עצמו לוותר על הכל בשבירת המידות, וחזר השלום לשרור בביתו בטהרה.

וכבר הארכתי בענין זה בס"ד בספר "טיב הנישואים" (שער הבית פ"ב שלום בית אות ז), שכל סגולת הצלחת שלום הבית תלויה בשבירת המידות וכבוח הוויתור והנתינה, עין שם באורך.
ועל דרך שכתב בספר חסידים (סימן תשס"ט), וז"ל הזהב: "יש אדם ששונא לאשתו, לא יתכן שיבקש מה' ליתן לו אשה אחרת. - אלא אם היא מכעסת אותו ואינה טובה בעיניו, יבקש מה' ויהפוך את ליבה לאהבה אותו, או תשא חן וחסד לפניו שיאהבנה והיא תאהבנו" ע"כ מתק לשונו הנחרץ.

[מתוך שיחה לאנכרים בענייני שלום בית]

§ § §

מעשה בבחור ישיבה מתמיד ושקדן שהיה יושב ללמוד באחד מבתי הכנסת שבשכונת מגוריו בימי ישיע ערב שבת קודש אחר הצהריים, כאשר בהיכל הישיבה לא פועלים הסדרים בשעה שזכו, והוא חיפש ומצא לעצמו בית כנסת קטן שהחליט שהמקום מתאים ללימודיו בשעות אלו.

המנקה של אותו בית כנסת היה רגיל לנקות ולסדר ולהכין את בית המדרש לקראת השבת ביום השישי אחר הצהריים, וישיבתו של בחור זה בספסלי בית הכנסת הפריעה לו בסדרי מלאכתו, והכעיסה אותו מאוד. הוא פנה אל הבחור וביקשו שלא להגיע

לבית הכנסת בשעות שהוא עסוק במלאכתו, כי הוא מפריע לו מאוד וכן בניקיון וכן בסידור השולחנות והספסלים וכו'.

אך הבחור לא שת לבו אליו ולא נענה לבקשתו, וטען בלהט שבית המדרש הוקדש בתור מקום לימוד, ואין שום סמכות לשום אדם לדרוש ממנו לצאת החוצה!

המנקה התמלא כעס וחרון כנגדו, וצחק עליו שייצא כבר מבית הכנסת, כי הוא מפריע בעדו!

כך מדי שבוע היו אלו השנים מתקוטטים, הבחור בשלו שבית מדרש הוא מקום לימוד בכל עת ובכל שעה! ואילו המנקה צווח לעומתו שצריך הוא לנקות כאן לכבוד שבת, ונוכחותו של הבחור במקום מפריעה לו.

בראותם שאינם יכולים להגיע לעמק השווה, הביאו את שאלתם בפני מן הסטיפלער צוקל בעל "קריולות יעקב" שיכריע ביניהם.

פסק הסטיפלער שהמנקה צודק, שכן באם לא ינקא את ביהכ"נ כראוי הרי יפסדו אותו ממלאכתו ותינוק פרנסתו, ואילו הבחור יכול בנקל למצוא מקום אחר בעיר המלאה בבתי כנסת ובתי מדרשות, ובדואר ניתן ללמוד בבית כנסת אחר שכבר ניקו אותו לכבוד שבת.

והוסיף הסטיפלער בראת חטאו הנודעת, לצוות על הבחור שיבקש את סליחתו של המנקה על כל מה שהכעיסו והפריעו תמיד.

ברם כשיגשו אל המנקה וביקשו ממנו מחילה, בהבטיחו שמכאן ואילך לא יפריעו יותר בעבודתו, לא אבה האיש סלוח לו! גם לאחר שהרבה להפציר בו כמה פעמים אמר שאינו מוחל לו בשום אופן, אחר שהרגיזו והכעיסו כל שבוע מחדש.

בצר לו חזר הבחור אל הסטיפלער וסיפר לו דברים כהווייתו, וביקש עצה מלפניו כיצד יוכל לפייס ולרצות את המנקה. אמר לו הצדיק, לדעת מן הראוי לחוש לקפידתו וכעסו של המנקה, ויש לפייסו עם סכום כסף הגון! - ואכן כשקיבל המנקה את הכסף לידו נחז דעתו, ומחל בלב שלם.

כדרכו בכל מקום נדגיש גם כאן, שלא באנו בזה בדבר המשפט שבין אדם לחבירו, שבכל מקרה לגופו יש לשאול ולנהוג כהוראת רב מוסמך במשפט דת של תורה. - אלא ללמדנו אורחות חיים ודרכי תיקון המידות לטובה, שלא להכעיס ח"ו איש ישראל, ולהיזהר מאוד בכבודו של כל אחד ואחד, והאמת והשלום אהבה.

[פרישיות, קובץ 251]

§ § §

וכאשר עומדים אנו בימים הללו בין פסח לעצרת, הלא על כך נוהגים אנו בדיני האבלות שנתקנו במיתת תלמידי רבי עקיבא על "שלא נהגו כבוד זה בזה" (נבואה ס"ב). וכתב בספר"ק מאור ושמש (אמור ד"ה ובקצרים בא"י): "וצריך האדם לתקן מעשיו בימי הספירה עד ל"ג ימים, שהוא שבוע חמישי שבספירה, שהוא 'הוד שבהוד', שכל אחד הוא כלול מעשר. לכן עיקר תיקון המידות הוא עד ל"ג בעומר" עכ"ל.

נתחזקה נא אפוא בימים הללו המוכנים ומוכשרים לתיקון המידות, להתרחק מן הכעס והמחלוקת בכל יכולתנו. הן מן הכעס החיצוני והן מן הכעס הפנימי, וכן מכל תולדות הכעס, שחן הלחץ וההקפדה, המהרסים כל חלק טוב, וגוזלים ודוממים את מנוחת הנפש. - והעצה לנטרול הכעס והלחץ, היא בעצירה לרגע והתבוננות המחשבה הפשוטה בדעת ישראל, למציאת פתרון לשורש הדבר המכעיס.

בא לנלל מעט בא לנלל טענות

על הברכה יעמדו

לקבלת העלות בפני (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

התורמים להפצת העלות

ניתן להנציח את העלות לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

הנאצים היקרים העומדים תמיד ליסין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים • יוסף בן טילה רחא לרפ"ש • שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים

shivti11@gmail.com

05276-10455 078-3331109 טל: רח' ישעיהו 7 ירושלים

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלות באזור מגוריך ולהיות שותף לייכויה הרבים. הפענוניים יקבלו את העלות בפני (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

ד

בא לכלל כעס בא לכלל טעות!

פירש רש"י הקדוש בפרשת מטות (מסדר לז, טא): "לפי שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות וכו'". וכן אתה מוצא בשמיני למילואים, שנאמר 'ויקצוף על אלעזר ועל איתמר', בא לכלל כעס בא לכלל טעות ע"כ.

נלמד מכאן כמה יש להתרחק ממידת הכעס, הגם כי כמוכר אין לנו שם הבנה במשה רבינו ע"ה איש האלקים, מכל מקום תורה היא וללמוד אנו צריכים. כי מידת הכעס היא הגרועה מכל המידות, כמ"ש הרה"ק מוה"ר וויטאל זצוק"ל בשם רבו הא"י הקדוש זצוק"ל, דברים החוצצים להבות אש בזה ויש שער רוח הקודש זצוק"ל: "מורי ז"ל היה מקפיד בענין הכעס יותר מכל שאר העבירות, אפילו כשהוא כועס בשביל מצוה כזו. מידת הכעס פוגמת

כל הנשמה כולה, ומחליף אותה לגמרי כזו. ואף על פי שעושה האדם תיקונים לנפשו, ותשובה מעולה על כל עונותיו, ומצוות רבות וגדולות, הכל נאבדים ממנו לגמרי. לפי שהיה אותה הנשמה הקדושה, שעשתה כל המעשים הטובים, נתחלפה בטמאה והלכה לה, ונשארה שפחה טמאה במקומה, וירשה את גבירתה וכו'. כי מי שהוא בעל כעס, אי אפשר לו כל ימי חייו בעל מדה זו להשיג שום השגה, אפילו אם יהיה צדיק בכל שאר דרכיו. אמנם שאר העבירות, אינם טורפים ועוקרים הנפש ממש, אמנם נשארת דבוקה בו, אלא שהיא פגומה וכו'". ע"כ, עיי' שם עוד במחקר דברי קדשו. והעצה היעוצה הטובה ביותר למנוע את הכעס היא במה שלמדנו באגרת הרמב"ן ז"ל: "תתנתק תמיד לְדַבֵּר בְּלִי לִבְרִיךְ בְּנִתּוֹ לְכָל אֶדָם וּבְכָל שָׂת. וְגַם תִּנְצֵל מִן הַפֶּסַע, שְׂהִיָּא מִדָּה רָעָה לְהִסְטִיא בְּנִי אֶדָם. וְכֵן אֶמְרֵי רַבּוֹתֵינוּ: וְקִרְוָנָם לְבָרָה, כִּי הַפֶּסַע קָל מִיָּיָהּ שֶׁהָיָה שׁוֹלֵטִין בּוֹ, וְנֶאֱמָר תִּנְצֵל מִן הַפֶּסַע תִּפְלָגָה עַל לֶגָה מִדַּת הַעֲנָוָה וכו'".

[על פי "טיב התורה" פרשת חוקת (מסדר כז, ט) ע"ש באורן]

• § • § •

אחד הספרים המשובחים שבענין הכעס, נקרא: ספר "ארץ אפיים", מחבר הספר כותב על עצמו בהקדמתו, שהוא היה בטבעו 'כעסן' ושיביר את מידותיו בהתברות איתן במידת הסבלנות. ולכן חיבר את ספרו כדי לברר וללמד לעצמו ולאחרים, כיצד מתגברים על מידת הכעס והקפדנות.

וזה לשונו (חתימת הקדשות): "מידת הכעס אשר עליה יסדתי חיבורי זה, הגה לפי טבעי מצטער הייתי בה, וזה שנים רבות אשר נתן ה' בלבי לתקנה. ולכן עמלתי ויגעתי עליה בספרים וחקירת השכל להבין סיבותיה ותיקוניה, עד אשר עזרני השי"ת לעמוד קצת על בירורה ולהבין קצת עצות אמיתיות אשר בעיני ראייתי התועלת בהם, ואין חכם כבעל הנסיון, ויגעתי ומצאתי תאמין וכו'. הרחבתי הדיבור בזה, כדי לחזק עצמי בזה, ובעזרה"י יהיה בו תועלת אף לזולתי. והרי מבואר בספר מאד"ש שלחורות עצות בתיקון המידות אין יכול רק מי שגודל במידות רעות והשתדל לתקן, אבל לא מי שהוא מזוכך וקדוש מתולדותיו, על כי לא ניסה במלחמות אלו עם היצר, ואין לו זיידה בזה. ואלין ה' אקרא ואלי ה' אתחנן שתושיעני לתקן כל המידות, ולעשות תמיד רק מה שהוא נחת רוח לפניך. - נאום הכותב השפל והגדלה [מקום החותם]" ע"כ.

הספר נדפס לפני יותר ממאה שנה בפולין של מעלה (פעם קובו חרסי"ח שפיין), ומאז כבר אזול רוב הספרים מן השוק, בכל ירושלים היו אולי כמה ספרים יחידים בלבד. ומרן הגה"צ המפורסם רבי דוד יונגריין זצוק"ל ראב"ד דפה עיה"ק ת"ו, אשר עונותיו הגדולה נדעה לשם דבר בקרב תושבי ירושלים, הכניס את עצמו בבוני הקורה, והשתדל בהחדרת הספר והדפסתו מחדש, ושלה את הרה"ג ר' רפאל חיים חייקל זצ"ל.

וְיִקְצֹף עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר וְנָא, מִדּוֹעַ לֹא אֲבִלְתֶּם אֶת הַחֲמָאָה וְנָא, וְיִדְבֵּר אַחֲרָי אֶל מִשֶּׁה, הֵן הַיּוֹם הַקָּרִיבוּ וְנָא, וְאֲבִלְתִּי חֲמָאָה הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי ה'. וְיִשְׁמַע מִשֶּׁה וְיֵיטֵב בְּעֵינָיו" (י, טז-ב)

ושאל אותו כבוד אדוני אבי מו"ר הגה"צ רבי לוי הכהן זצ"ל בעל "מעדני השלחן", מה ראה להכניס את עצמו בדבר, לדאוג ולטרוח בהדפסת הספר, כאשר כל עתותיו קודש ועוסק תמיד בענייני הדין וההוראה והרבצת התורה,

ומדוע משתוקק להדפיס זה הספר דווקא?

ענה לו רבי דוד: אגלה לך מעט ממצופני לבי, הגה יושב אנכי שעות רבות בחדר בית הדין [מחור ראש בית דין דין ודעה החדשה], וקורה לפעמים בעיצומם של דיונים קשים וסוערים, שאפשר לבוא חלילה לידי איזו הקפדה או משהו כעס חס ושלום! לכן צריך אני לזה הספר, ולהתאמץ בהדפסתו, כדי שישפיע עלי את מידת הענוה והסבלנות.

עד כדי כך היה חושש ומתרחק מן הכעס וההקפדה עד קצה האחרון - הגם שהיה תמיד שפל מאוד בעיני עצמו.

מידת ענוותנותו ויראתו היתה לשם דבר, פעם ישב עימו אבי זצ"ל לילה שלם בדיון מעמיק בשאלה הלכתית סבוכה. לקראת עלות השחר ניגשו לסיכום כל הסברות שהעלו וכל השיטות שמצאו באותה הלכה, ועלה בידם שרובא דרובא מהפוסקים מצדדים כצד אחד בדיון, מלבד פוסק אחד שהוא פוסק בחיפן. - והנה למרבה הפלא, הגם דקיימא לן (מסכת זר) "יחיד ורבים הלכה כרבים", ובפרט כאשר רוב מנין ורוב בנין של הפוסקים פוסקים דיום בבירור. עם כל זה אבה לפסוק בדבר, ובענוותנותו אמר לאבי שהוא מצידו מתיירא לפסוק כנגד דעתו של אותו פוסק שהיה מגדולי הפוסקים. כשהוא מוסיף בחיון: "אני חפץ להתעמת עם אותו פוסק... עשו אתם אפוא כתבתכם".

הוא היה מתנהג תמיד בשפלות וסבלנות עצומה לכל אדם, על דרך שפירש רש"י ז"ל בפרשת בהעלותך (מסדר יז, ט): "ענין - שפל וסבלן". ומשפיל את עצמו אפילו בפני ילדים קטנים, לקרוב בחבה ולדאוג עבורם. יש באמתותי כמה וכמה מעשיות נאות בענין זה, ואין כאן המקום, וכבר הארכתי במקומות אחרים. צא ולמד, עד היכן הגיעה מידת סבלנותו וענוותנו של אותו צדיק אהוב למקום ולבריות, שלא היה יכול להתנשא עצמו ולפסוק כנגד דעת גדול אחד מהפוסקים. - ועם כל זאת הרגיש חובה בנפשו לטרוח ולהזהיר את הספר "ארץ אפיים", כדי שיוכל להינצל ממידת הכעסנות והקפדנות!

[מתוך סיחה למחזיר ישיבות מיר וביסקי - י"ד אייר תשס"ב]

• § • § •

בירושלים עיר הקודש היה יהודי תלמיד חכם וצדיק, ה"ה הרה"ג רבי חיים יודל יעקובזון זצ"ל, מלמד וותיק בתלמוד תורה "עץ חיים" רבות בשנים. ובעל מחבר הספר המפורסם "למשמעות" - אשר כשמו כן הוא, מפרש והולך בכל חמשת חומשי תורה את 'משמעות' כל פסוק ופסוק.

כשדבר פעם אודות ענין ה'ענישה' שבחינוך, כמ"ש חכמינו ז"ל (מנחות טז): "זרוע מרה בתלמידים", כאשר השירש בנו החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי י, כז): "חושך שבטו שונא בנו". אמר, שאם צריך הוא פעם לגעור ולהעניש את אחד הילדים בכיתה, אינו שלישו תיכף כשעשה העוולה. אלא יוצא מקודם ליטול את ידיו שלשה פעמים, ורק לאחר נטילת ידיים הוא מטיל את גערתו וענישתו בעון.

ופירש טעמו ונימוקו - וכדרכו הצניע הנהגתו הנשגבה בטעם פשוט - כשיצאים מן הכיתה ליטול את הידיים פוגשים על פי רוב בפרודות באחד מאנשי הצוות, מחליפים עימו כמה מילים, ומשתחים כמה דקות בחוץ. ואז אדהי והיך | הפשך בעטור ד' |

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

"... בחיפזון פסח הוא לה"

את הדירה שלנו בבית שמש ניקיתי והברקתי והכשרתי לקראת חג הפסח, ברגע האחרון ממש, מכיוון שבתחילה תכננו להתארז אצל ההורים שלי לכל החג, אך בשל סיבה כלשהי נאלצנו ברגע האחרון לנקות ולהתארז לשהות בבית שלנו לחג.

ביום האחרון ממש יום שישי בערב החג קבלנו טלפון מההורים שלי שנבוא בכל זאת לכל החג, והם ישמחו מאוד שנגיע ואף יש להם עבורנו דירה באותו בנין כך שיהיה נוח לנו ולהם.

ארזנו את מטלטלנו ויצאנו בחיפזון ירושלימה.

מעט נחמץ ליבינו אודות הניקיונות והכנת הדירה לפסח לשווא ועוד ברגע האחרון מה שדרש מאמצים לא מעטים אך שמחנו לשהות בירושלים אצל הורי.

בליל שבת נכנסה לבית הורי השכנה שגרה בדלת מול ההורים שלי, היא חלתה מאוד ולא יכלה לתפקד כלל. היא סיפרה לאמא שלי שהם חיפשו בנרות דירה באזור שאני גר בו. שכן הילדים שלהם מתגוררים באזור זה וכך יהיה להם נוח להתארז בין כל הילדים מהאזור ולא הצליחו למצוא אפילו דירה אחת בכל האזור ללינה בלבד...

מחר במוצ"ש שזה יוצא ליל הסדר גם כך התכוננו להתארז אצל הבן בירושלים אבל כל שאר ימי המועד יסעו כל יום באוטובוס מירושלים לבית שמש וישונו בכל לילה.

מדובר באנשים צדיקים ומבוגרים. כששמענו את השיחה הצענו את הדירה שלנו שעומדת מוכנה ונקיה לפסח... הם שמחו מאוד מגודל ההשגחה שסיפרה להם שניקינו הכל וכו'.

ביום שני אחרי ליל הסדר יצאנו לבית שמש לערוך ולהכין את ביתינו, הצענו מיטות עם כרים וכסתות בנוסף למיחם וכלים של פסח בשביל קפה וכו' וחזרנו לירושלים שמחים וטובי לב על החסד שזכינו לעשות ועל גודל ההשגחה.

בעל המעשה: י.ר.

הפענוין לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן לשלוח אל ר' שפתה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

בימי הספירה צריך לתקן את מדת האחדות

ימים אלו של ספירת העומר הם ימים גבוהים ונעלים, ימים שבהם אנו מתקדמים צעד אחד צעד במעלה הדרך העולה בית קל בואכה חג השבועות ומתן תורה. את הזמן הזה יש לנצל להתחזקות והתעלות בעבודת השי"ת, למען נהיה כלים ראויים ומוכנים לקבל את התורה הקדושה מידי מוסרה ומנחילה.

אך במיוחד יש לנו להתחזק בעניינים שבין אדם לחברו, שהרי שבימים אלו הסתלקו כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא, שהיו כולם צדיקים וקדושים, ולא נעשו אלא על שלא נהגו כבוד זה בזה, ולכן מוטל עלינו לתקן את הפגם שנעשה על ידי זה ולהתחזק באהבת חברים, ובודאי בזכות זה נזכה לקבל את התורה באהבה.

כדאי לנו להתבונן בלשון קדשו של בעל ה'מאור ושם' זי"ע מה שכתב בפרשת אמור: "ונראה דימי ספירה הן מורים על האחדות, כדאיאת בספרים הקדושים. ולכן מות תלמידי רבי עקיבא בין פסח לעצרת, מפני שהימים אלו מורים על האחדות והן לא נהגו כבוד זה לזה..." שבימי הספירה צריך האדם לתקן מדה זו של האחדות, ועל ידי זה זוכה להשגת התורה בחג השבועות, כמו שכתוב (שמות י"ב) 'ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני ויחן שם ישראל נגד ה' וה' פירש רש"י שהיו כולן בלב אחד כאיש אחד, ולכן זכו להשגת התורה במתן תורה".

כפרט בענין שנאת חנם צריך לדקדק מאד

כתב הרב החיד"א זי"ע בספרו 'לב דוד' (פרק ל' אות יב): "בימי העומר צריך לזהר ביותר בעבודת ה' בתורה ובמצות מפני שהם ימי דין, וכשיצאנו ממצרים היינו מתטהרים בימים הללו לקבל התורה הקדושה, וכשם שבימים ההם על ידי התעוררות ישראל ליטרה מרומם, שלח שפע קדוש להיות עזרם ומגנים, כן עתה אם ישים אליו לבו ויקין מתרדמת יצרו, יהיה לו עזר, כי הבא ליטרה מסייעין אותו, ומה גם כי הימים האלה מסוגלים לזה, עת שהגיעו אבותינו ליטרה". ואנחנו נחליף חושים לעשות כמעשיהם, ולזהר בכל סדרי טהרה. ובפרט בענין שנאת חנם צריך לדקדק מאד, כי ידענו מה היה לתלמידי רבי עקיבא בין פסח לעצרת, כמו שכתב פרק הבא על יבמתו (סב). וראיתי להרב הגדול עיר וקדיש מהר"ר שלמה אלקבץ הלוי (רבו של הרמ"ק זצ"ל) בספר 'ברית הלוי' (פרק חמישי), דהטעם לפי שעל ידי שנאת חנם גורם הפיידור ח"ו, ולפיכך פגעה בהם בזמן ההוא, כי לצדיקים גמורים כמותם נחשב לעון פלילי".

"ולכן טוב וישר לכל ירא שמים בימים ההם, לדאוג על פטירת צדיקים הללו, כי זה באין ספק הוא כופר נפש, מעין דוגמא שאמרו בספר הזהר על זכירת שני בני אהרן ביום הכפורים, וכן ראוי לעשות בזה. ומזה ידענו כי התלמידים הלומדים מרב אחד, ראוי שיהיו כאחים ממש, ולעתיד לבא וכל בניך לימודי ה' רוב שלום בניך, ותנו לב לדבר, עכ"ל בקצור".

"וגם רבינו הארי" זצ"ל הזהיר מאד מאד על אהבת החברים. וכן אמרו בזהר הקדוש על החברים בימי רבי שמעון בן יוחאי ע"ה, כי אהבת עולם היה ביניהם מאד מאד, ורחם רחמיהם לראש גבר, רחמיו דנפשו וגופא".

ומאד הזהירני מורי ז"ל בענין אהבת החברים

בסוף דבריו מוסיף הרב החיד"א ז"ל וכותב: "וגם רבינו הארי" זצ"ל הזהיר מאד מאד על אהבת החברים". ומקור הדברים הם ממה שכתב הרבינו חיים ויטאל זי"ע בספר 'שערי הכוונות' (דרושי ברכות השחר) בשם רבו הארי" הק': "קודם שהאדם יסדר תפילותו בבית הכנסת מפרשת העקידה ואילך צריך שיקבל עליו מצות 'ואהבת לרעך כמוך', ויכוין לאהוב כל אחד מבני ישראל כנפשו, כי על ידי זה תעלה תפילתו כלולה מכל תפילות ישראל ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי".

"ובפרט אהבת החברים העוסקים בתורה ביחד צריך כל אחד ואחד לכלול עצמו כאילו הוא אבר אחד מן החברים שלו, ובפרט אם יש להאדם ידיעה והשגה לדעת ולהכיר לחברו בבחינת הנשמה, ואם יש איזה חבר מהם בצרה צריכים כולם לשתף עצמם בצערם או מחמת חולי או מחמת בנים ח"ו ויתפללו עליו, וכן בכל תפילותיו וצרכיו ודבריו ישתף את חברו עמו, ומאד הזהירני מורי ז"ל בענין אהבת החברים שלנו של חברתינו" ע"כ.

אימתי מוצאת הבריאה חן בעיני הקב"ה

אכן, כאשר עוזרים ומסייעים אחד לחברו, הרי זה גורם נחת רוח גדולה למעלה, ומשפיע שפע רב לכולם עד בלי די, וכמו שכתב מרן בעל ה'פנח חיים' בספרו 'זכור למרים' (פרק יא) ז"ל: "איתא בגאדת חז"ל שאמר הקב"ה לישראל בני אהובי כלום חסרתי דבר שאבקש מכם, ומה אני מבקש מכם אלא שתהיו אוהבים זה לזה ותהיו מכבדים זה את זה ותהיו יראים זה מזה, ולא ימצא בכם עבירה וגזל חבר מכווער. לכן נאמר: 'הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד וגו'". מוכח מזה שע"י האחדות הנעשית בישראל בא נחת רוח להקב"ה".

ומוסיף שם: "ומי שמתנהג בתנהגותו להיפך מכל זה, שכל אחד מתגבר על חברו ואינו מתנהג בכבוד לגבי חברו, וכן בכל העניינים הוא נגד חברו, עונש גדול מאד. ומצינו בתלמידי ר' עקיבא אף שהיו גדולים בתורה מאד, אכן מפני שלא נהגו כבוד זה לזה נתחלל בזה כבוד שמים, ופגעה בהם מדת הדין ומתו כולם במגפה בין פסח לעצרת, ועל זה מתאבלין כל ישראל בכל שנה בימי הספירה. מכל זה אנו רואים בחוש, אימתי מוצאת הבריאה חן בעיני הקב"ה? בזמן שכלל ישראל אגודים יחד ואין ביניהם שום קנאה ושנאה ותחרות, וכל אחד חושב בתקנת וטובת חברו, ואז הקב"ה שמח בבריתו, ועל זה נאמר 'ישמח ה' במעשיו'. עד כאן קטעים נבחרים מדבריו הערבים".

א. בליל שני אחר תפלת ערבית מתחילין לספור העומר (ש"ע סי' תפ"ט ס"א).

ב. ונחלקו הפוסקים אי ספירה בזמן הזה דאורייתא או דרבנן, ודעת רוב הפוסקים שהוא מדרבנן זכר למקדש שהקריבו העומר (עי' ביחול ד"ה לספור).

ג. צריך להקדים הספירה כמה שאפשר, כדי שיתקיים יותר מה שכתוב תמימות תהינה, ולכן סופרים מיד לאחר תפילת ערבית קודם עלינו (מ"ב ס"ק), ויש נוהגין לספור לאחר עלינו כדי שלא להפסיק בסדר התפילה (מהר"ם ס"ק).

ד. ומכל מקום אם לא ספר בתחילת הלילה הולך וסופר כל הלילה, דכל שלא עבר עדיין הלילה ה"ז בכלל תמימות. ומ"מ תיכף כשיזכור יברך ויספור, ולא יאמר כיון שאחרתי אחרתי ואמתין עוד מעט, לפי שכל מה שמתאחר יותר גורם אחיזה אל החיצונים (שם ס"ק).

ה. ומה שנוהגים העולם לספור אחר תפילת מעריב גם כשתפליים מאוחר בלילה, אע"פ שעיקר חלות המצוה הוא מיד בתחילת הלילה, י"ל הטעם משום דיש ענין לספור ספירת העומר בציבור (מנ"י ח"י סי' י"ה בשם הש"ל ונח"ל). ובשו"ת שבט הלוי (ח"י סי' י"ג) כתב ח"ו: "ויל למד זכות על ישראל, היות כי ספירת העומר הוא דבר הנשכח בקלות, ואם צריך לספור כל אחד בתחילת הלילה לבד, ואח"כ יבואו להתפלל בציבור ולא יספרו, קרוב הדבר שהרבה מאד ישכחו הספירה לגמרי, ע"כ הנהיגו שיספרו בזמן שהציבור מתפללים, ואין הכי נמי אם מצד איזה סיבה הוא מתפלל מעריב ביחידות כמה שעות בלילה, יכול לספור בתחילת הלילה, ולא ראיתי טעם לאחר הספירה בזה ע"ל".

ו. אם טעו ביום המעונן וברכו על ספירת העומר כשהיה עדיין יום, חוזרים לספור משתחשף בברכה דין, והמדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים, אף דמן הדין היה אפשר להקל לספור משתחשף אף קודם צאת הכוכבים משום דבין השמשות הוא ספק לילה ואוליין לקולא בספק דרבנן בספירה בזמן הזה שהוא מדרבנן לרוב הפוסקים, מ"מ אינו נכון להכניס עצמו לספק לכתחילה, אלא ממתינים עד צאת הכוכבים שהוא בודאי לילה, וכן ראוי לעשות לכתחילה, ומ"מ בדיעבד אף אם ביקר בין השמשות יצא, אבל הא"ר מפקפק בזה ומצד דנכון שיחזור ויספור לאחר צאת הכוכבים בלא ברכה (ש"ע סי' ת"ב ס"ב).

ז. המתפלל עם הציבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה, ואם יזכור בלילה יברך ויספור (ש"ע סי' י"ג) ע"י מ"ב וביחול מה שהזכירנו בכל פוסקי דין חו).

ח. הנהוגים כשיטת ר"ת ומתפללים עם הציבור ערבית קודם זמן ר"ת, נכון ויטפירו עם הציבור אחר תפילת ערבית, ומשום חומרא יספרו עוד הפעם בביתם בלא ברכה (מנ"י ח"י סי' מ"ה).

ט. נשים פטורות מספירת העומר, דהוי מצות עשה שהזמן גרמא, ומיהו כבר

שוויוהו עליהו חובה, ואע"כ לא יברכו כי בודאי יטעו ביום אחד, וגם ע"פ הרוב אינם יודעים פירוש המילות (מ"ב ס"ק), וע"י בספר אורחות רבינו הביא שהיו הנשים נוהגות לספור והיה מזכירן בכל לילה, וכ"כ בספר הליכות אבן ישראל שהיה מורה לשואלים שהנשים יכולות לברך אף ידאגו לעשות איזה תזכורת שלא ישכחו מלספור, וכ' בערוה"ש דנהגו לברך ולמנות ככל מצות עשה שהזמן גרמא שהנשים נוהגות, כשופר וסוכה ולולב, ובשו"ע הרב ס"ב כ' דבמקצת מדינות שמו הנשים מצוה זו עליהם ואינן חשש איסור במה שהן מברכות עליה אף שהם פטורות ממנה).

י. אשה שהדליקה נרות שבת, ולאחר ההדלקה נזכרה שלא ספרה עדיין ספירת העומר, יכולה לספור עד שקיעת החמה, ותוכל לספור אח"כ בשאר הימים בברכה (הליכות אבן ישראל).

יא. וכן האיש ששכח לספור בליל שיש, ונזכר ביום לאחר שקיבל עליו שבת מבעוד יום, יספור מיד בלא ברכה, ושאר הימים יספור בברכה (ש"ת ח"י סי' צ"ט אות ג).

יב. מצוה על כל אחד לספור עצמו ואין האחד יכול להוציא את חברו, וי"א שאם שמע מחברו שספר וכיון לצאת וגם תבירו כיון להוציא יצא, ולכן אע"ג דלכתחילה בודאי צריך כל אחד לספור בעצמו, אף בדיעבד אם שמע מחברו וכיון לצאת, יחזור ויספור בלי ברכה (ש"ע סי' י"א ומ"ב וביחול שם).

יג. וכל זה בספירה עצמה, אבל בברכה שמברכים על הספירה לכו"ע אפשר לצאת ע"י חברו אפילו אם הוא בקי, אמנם מנהג כל ישראל שכל אחד מבין וסופר לעצמו ואין סומכים על הש"ץ, אכן אם יש לו ספק באיזה ענין צריך לספור בלי ברכה, נכון לשמוע הברכה מפי אחרים, ויחשוב בדעתו לצאת בהברכה אם הוא מחויב בדבר, וחבירו יכוין להוציא בברכה (מ"ב ס"ק וישיב"ש שם).

יד. כתב הש"ל"ה (מ"ב פסחים פ"ו מ"ג) כי במקום שיש תבונה שמתפללים מעריב בזמנו ראוי להתחבר להם בימי הספירה, כי אז מצוה גוררת מצוה, ק"ש בזמנו וספירה בציבור.

טו. אם סיים אמירת הנוסח שקודם הספירה לאחר ספירת הקהל, לא הפסיד בכך את ההידור של ספירה בציבור (הלי"ש פ"א ס"ב בהשגות).

טז. מה שאומרים בנוסח שקודם הספירה הנני מוכן ומזומן לקיים מצוה עשה של ספירת העומר, אין בזה חשש אפילו למ"ד ספירה בזמן הזה מדרבנן, דיש לפרש גם על מצות עשה דרבנן, ופשוט שא"צ לכוין בשעת קיום המצוה אם הוא מן התורה או מדרבנן, ומה שאומרים כמו שכתוב בתורה לפרשו דחכמים תיקנו מצוה זו כמו שכתוב בתורה לעשות זכר למקדש (שם פ"א ס"ב).

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בגשיאות מורנו ורבנו שליט"א

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

מיעוט תענוג – סגולתה לתורה

היות צד צפון מסוגל לעושר, אלא אזהרה היא לאדם שאם מבקש על חייו רווחה והינו פונה לבחינת שולחן שמקומו צפונה, יידע שבכך הוא מפנה עורף לבחינת מנורה, ועל כן מוטב שיתפסק בקצבת השפע שקצבו לו מראש, כי גם אם מזונותיו מצומצמים נתכוננו מן השמים לטובתו, כי ידעו שעדיין לא נתמלא אוצרו באור החכמה וחוששים למלא את גרונו פן ינעול ח"ו על ידי זה את דלת החכמה. לעומת זאת בקשו גם כן להורות להחפץ בשפע של חכמה ובינה, שעליו לפנות לצד דרום, היינו שיתן עורף לבחינת צפון ויגנוז מאכילה ושתייה יתירה, כי זוהי עיקר הגורם המעכב מן האדם את מזונו הרוחני היינו חכמת התורה המחיה את משיגיה.

על פי האמור יש לפרש כונת חז"ל 'עם הארץ' אסור לו לאכול בשר' כי מאחר שעדיין לא זכה לחכמה ותורה, מוטל עליו להימנע מאכילת בשר, כי מאחר ודעתו קצרה לא תהיה אכילתו לטובתו, כי באכילה זו יעשה מחיצה חוצצת בינו לבין החכמה, ולא יבוא לידי השגה של תורה ויכון הנפש. אולם זה המתנוג מתאווה העולם הזה, ועיקר יגיעו הוא בתורה ובעבודה, זוכה להיטור ע"י מעבדות החומר, ואז אינו להוט אחר התאוות החומריות, ובכללם תאוות המאכל, וזה האדם בגשתו אל עבודת האכילה מכון הוא לתכלית המטרה שלשמה נועדה, היינו לברר את הניצוצות הקדושה שברוחניות המאכל, ולהרבות בגופו כח ועוז כדי להמשיך בעבודת הבורא בכח הגשם שבמאכל, לזה האדם אכן ראוייה היא האכילה, ועליו אמרו חז"ל 'כל העוסק בתורה מותר לו לאכול בשר, כי אין אנו חוששים שמא יתגשם בסיבת אכילתו, כי השפע מבחינת 'מנורה' יאיר דרכו. ועליו לא שייך לומר 'הרוצה להעשיר יצחק', כלומר אין אנו מזהירים אותו שהינו נותן עורף לבחינת 'מנורה', וזאת מאחר שאינו בכלל 'הרוצה' כי מאחר שזוכה לתורה אינו להוט אחר חיים גשמיים שיש בהם תענוג...

והנה לאמיתו של דבר היה מן הראוי גם לחייבו לאכול בשר, כי עבודת האכילה היא אחד מן העבודות שמוטלת על האדם לעשותה, אלא שאי אפשר להטילה על אנשים שדעתם קצרה ובעת עסקם באכילה נותנים דעתם על התענוג החומרי, כי גם אם יזהירו אותם לבל יתענוגו על מאכלם, יש חשש גדול שלא יעמדו במשימתם, ועל כן לא רק שאין מקרבים אותם אל המלאכה אלא מרחיקים אותם לבל יתנו יד לעסק האכילה יותר מכדי צרכם, אולם לאנשים שזכו לאורה של תורה וזכו שדעתם יפה לעסוק בעבודת האכילה היה מן הראוי לקרבם אל המלאכה ולהטיל עליהם את המשימה הכבירה של עבודת האכילה, ולמה אם כן לא אמרו 'כל העוסק בתורה חייב' לאכול בשר?

יש לומר שנתנה התורה פתח גם להאדם שזוכה לתורה להרחיק בענוה ולחשוש שמא עדיין לא מצא חכמה כדי צרכו, ועדיין נפשו החומרית מתאוה לבלע את הקודש רק כדי למלא את חסרונו החומרי, כי מי הוא זה אשר יאמר זיכתי לבי לתורה טהורה שיש בכוחה לטהר את הנפש מכל רבב, עד אשר לא יחפון שוב לנשיעותיו החומריות, ועל אף שלא מצאנו בשום עבודה פתח לפטור את החייב בה מסיבת 'ענוה' וטענה שאינו ראוי לכן, בכל זאת ראתה התורה לנכון לפטור בטענה זו מעבודתה זו, וזאת מתוך הכרה עד כמה עלולה אכילה לתיאבון להזיק לנפש...

זאת תורת הכהנים והעוֹף וכל נפש חיה הרמשת

בפרש' וכל נפש חיה הרמשת על הארץ: (יא, מז)

שינו בגמרא (פסחים מט:): 'תניא רבי אומר: עם הארץ אסור לאכול בשר, שנאמר 'זאת תורת הבהמה והעוף', כל העוסק בתורה - מותר לאכול בשר בהמה ועוף, וכל שאינו עוסק בתורה - אסור לאכול בשר בהמה ועוף' ע"כ הגמרא.

וראה במהרש"א (שם) שביאר טעמו של דבר חז"ל: 'ונראה לפרש דודאי בן נח הותר לאכול כל בשר כדכתיב 'צריך עשב נתתי לכם את כל' וגו', אלא ישראל שקבלו התורה נצטוו להבדיל בין הטמא לטהור, וע"ז רמז בקרא זאת תורת דהינו העוסק בתורה וידע להבדיל בין הטמא לטהור וכל שאר איסורים הנוגעים לאכילת בשר כגון דם וחלב ובשר וחלב וגיד נגשה הותר לאכול בשר, וכל שאינו עוסק בתורה בכל הני איסור והיתר דאכילת בשר אסור לאכול בשר דודאי יכשל בו להיתר האיסור, ע"כ'.

ועל דרך העבודה יש לומר שלא נתנה התורה הזכות לאכול בשר כי אם לזה שזוכה לזכך את מידת החומר שבו. דהנה אמרו חז"ל (בבא בתרא כה:): 'אמר רבי יצחק הרוצה שיחכים ידרים, ושיעשיר יצחק, וסימנין שולחן בצפון ומנורה בדרום' ע"כ. ביאור הדברים: הרוצה לזכות לחכמה יכון את פניו בעת עמדו בתפילה לצד דרום, כי זוהי סגולה להמשיך שפע החכמה. והרוצה לזכות לעושר יכון את פניו לצד צפון, כי העמידה בתפילה כשפניו מועדות לצפון מועלת לחכמה. וכדי שלא תטעה איזה צד מסוגל לחכמה ואיזה לעושר העמידו חז"ל סימן 'שולחן בצפון ומנורה בדרום' כי השולחן מורה על ענין הפרנסה והצרכים הגשמיים שהאדם זקוק לו ומקומו נקבע בצפון היינו במקום המסוגל להמשיך זה השפע, ומנורה שממנה נמשך אור החכמה עומדת בדרום, גם היא במקום המסוגל להמשיכה.

והנה פשוטן של אלו הדברים סתומים וחתומים כי לא נתפרש מדוע תועיל עמידה לדרום לשפע של חכמה ועמידה לצפון לשפע של רווחה, כי לקוצר דעתנו אין אנו מבינים כי אם זאת שתפילה היא מהדברים התלויים בלב ובדיבור, וככל שירחיב האדם פיו ויפרט משאלותיו כך יזכה להמשיך עליו אורה וברכה, אולם זאת אין אנו משיגים מה בין עמידה בצד זה או זה.

ובדרך רמז יש ליישב שכיונו חז"ל להשיא עצה נכונה לזה החפץ באור החכמה המחיה את נפשו של האדם, שאם חפץ בה באמת עליו להזיר את עצמו מן השפע החומרי המחיה את הגוף, דהנה עצם הדבר שהעמידו את המנורה מול השולחן להורות בא על הצורך שיהיו מכוונים זה לזה, כי אין ראוי לו לאדם לשפע של רווחה הנמשך מבחינת 'שולחן' יותר מחלקו באור החכמה הנמשך מבחינת 'מנורה', כי כשבחינת שולחן מרובה ממנורה עלול האדם להגביר מידת החומר על הצורה, ובכך נעשה החומר כמעצמו וכמכסר בינו לבין החכמה, וכמו שאמרו חז"ל במקום אחר (תנא דבי אליהו פרק כו) 'עד שאתה מתפלל שייכנסו דברי תורה במעיך תתפלל שלא יכנסו מעדינים במעיך' ע"כ, כי זוהי עיקר הקושי להארת החכמה.

זהו שכיונו בהוראתם שאם חפץ האדם בעושר יצחק, ואין זה מסיבת

פר' שמיני

כ"ח ניסן תשפ"א

המסכת ליל אופק ירושלים

זמן דרולקת הגדות ומצ"ש

הדר"ג 6:28

מוצ"ש 7:42

ר"ת 8:22

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סוף"ש א' 8:41 | סוף"ת א' 10:01

סוף"ש ב' 9:25 | סוף"ת ב' 10:30

המסכת לפי שיעור קור' 1

גלין מס:

561

טיב המערכת

המחבר לטהור-טהור

שנה לא פשוטה עברה על העולם כולו ועל היהודים בפרט, בשנה זו למדנו הרבה מושגים חדשים וחלק מהדברים קיבלו מימד חדש (פרופורציות), כולם מבינים שהעולם לא ישוב להיות כמו שהיה קודם, אחד הדברים שהעולם למד הוא שאם אתה נמצא אפילו לזמן קצר בקרבת אדם המוחזק כחולה-הנך בסכנה, ולכן יש להתרחק ולהרחיק את כל מי שהוא חולה ואפילו בספק חולה, (כמובן שאין המאמר בא להיכנס לשאלה כיצד צריכים להתגונן בנושאים אלו.) ומדברים אלו אפשר ללמוד ולהבין לגבי חולי ברוחניות, עד כמה צריכים להיזהר ולהתרחק מכל 'חולה', ואפילו מי שהוא בגדר 'ספק חולה', עלינו להרחיק מעלינו לבל 'נידבק' חלילה בחלי.

פרשתנו עוסקת בדיני טומאת וכשרות המאכלים, ובעקבותיהם בדיני טומאת האדם וטהרתו, ולכן אומרת התורה 'אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור, ונוגע בנגלתם יטמא, וכך מבור רש"י את הפסוק: 'ונוגע בנגלתם יטמא - אפילו הוא בתוך מעין ובור ונוגע בנגלתם יטמא, שלא תאמר קל וחומר אם מטהר את הטמאים מטומאתם, קל וחומר שיציל את הטהור מליטמא, לכן נאמר ונוגע בנגלתם יטמא'. כאן אנו רואים שוב כמה צריכים להיזהר מן הטומאה, שאפילו מי שנמצא כולו בתוך מעין טהור, אם הוא נוגע נגיעה קלה כחוט השערה בדבר טמא הרי הוא נטמא, ולא יעזור לו שהוא עומד בתוך מים טהורים.

המשנה מלמדת אותנו 'זה הכלל, כל המחובר לטמא - טמא, והמחובר לטהור - טהור, ולכן אדם אינו יכול להסתובב ולהתרועע עם אכלה שאינם טהורים ולהישאר טהור, וכן כשאדם רוצה לחקק את דרכיו עליו לעזוב לגמרי את דרך הרע ולטוֹר ממנה ורק אז יוכל להיכנס בשערי הקדושה ולהיטהר, אבל אם אינו עוזב לגמרי את דרך הרע והטומאה, שום דבר בעולם לא יוכל לטהר אותו, ועל כן זה קוראים חז"ל שהוא כטובל ושרץ בידו, ואנו הרי לא רוצים להידבק בכל מיני מחלות ורוחניות, לכן עלינו להיזהר מאוד ולהתרחק מכל דבר טומאה, ולהשתדל להיות מ'כל המחובר לטהור טהור'.

(קצת טיב וטהור-טהור)

ניתן לשפוט את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר פיוחד וישי
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

ח"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. טולדשיין

בכתיבת החיבור המיוחד 'שיח אמונה'

ממראות הקורונה:
מתפללי בית הכנסת 'לדרמן' מתפללים
ברחבה הסמוכה, מתחת בית רבינו

מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א
בתחילת שנת השמיטה הקודמת
עם שטר שליחות.

קרבה שנת השבע (ז)

לימוד בשנה השישית

כחלק מסידרת המאמרים אודות שיעורים שהוקמו על ידי ובעידודו של רבינו בהלכות השמיטה, נזכיר גם כי בתחילת השנה הזו, שנת תשפ"א שהיא ערב שנת השמיטה הבאה עלינו לטובה, שנת תשפ"ב, פירסם בנו הצעיר של רבנו, הגאון רבי יצחק שאול שליט"א 'קול קורא' להתחזק כבר בשנה השישית בלימוד הלכות השמיטה ולקבוע לימוד ברמב"ם שמיטה ויובל.

וממחשבה למעשה, הופיעו כבר בתחילת השנה סדרת קונטרסים של דברי הרמב"ם הלכות שמיטה ויובל, כשתחת ההלכות מובא ביאור 'שיח אמונה' אותו חיבר על פי הספר הגדול 'דרך אמונה', בן רבינו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א.

התרופה לנגיף הקורונה

בהקדמתו לחיבור, מספר בן רבינו: לפני שבע שנים אאמ"ר מרן שליט"א היה מזרז כל שנת השישית, וכל שכן בשמיטה, תמידים כסדרן ללמוד שביעית, והוה מרגליה בפומיה דבכוחה להגן מכל הצרות.

הוא ממשיך לספר שגם לאחרונה כששאלו את רבינו במה ניתן להתחזק מחמת כל הצרות שעברו עלינו בשנה האחרונה - תש"פ ולהינצל מכל צרה שלא תבוא עלינו. לדבריו שם, רבינו השיב כי העיצה היא ללמוד כל יום רמב"ם הלכות שמיטה ויובל. הוא מוסיף לכתוב כי 'לכן נזדרזתי ללמוד ספר דרך אמונה וללקט משם את כל מה שנוגע לביאור דברי הרמב"ם, כאשר נצטויתי מפיו הקדוש'.

'דברי שי"ח'

האכסניא המתאימה ביותר לפרסם את לימוד הלכות השמיטה עם פסקי רבינו שליט"א, הוא כמובן 'דברי שי"ח'.

בשעתו קיבלנו פניות רבות, מאנשים ששאלו מדוע לא התחלנו כבר לפרסם את ההלכות בענייני שמיטה בגליון, כמו שנהגנו לעשות בשמיטה אשתקד, היות וכן, התייעצנו עם תלמידי חכמים שליט"א שאמרו כי 'תפסת מרובה לא תפסת', ולא שייך להביא במשך שני שנים את ההלכות בגליון, ולכן אי"ה המדור בהלכות שמיטה יבוא עם תחילת שנת השמיטה.

וספרתם לכם במ"ח קנינים התורה נקנית

המקור את מקומו

הנה כשבאתי לכתוב על ערך זה מרבינו שליט"א, מאוד נתקשיתי מה להביא, כי כידוע רבינו שליט"א אינו מכיר את מקומו כלל מחמת ענוותנותו הגדולה. ופעמים רבות ראיתי בעיני שמדבר אל ילד קטן כאילו הוא חברו, וכן מתייחס למכתבים שנשלחים אליו ע"י ילדי חיידי.

ולבסוף נזכרתי שיש דבר המתאים לכך בספר המכתבים תשובה מאהבה (אשר בו יש חילופי מכתבים משנת תשי"ט ואילך, בין רבינו שליט"א להגאון ר' אביגדור נבנצל שליט"א מד"א דירושלים העתיקה תובב"א) ושם במכתב ב' בריש המכתב כתב הגר"א נבנצל "לכבוד מורי ורבי הגאון רבי חיים שליט"א, ובסוף מכתב התשובה כתב לו רבינו שליט"א בזה"ל "צ"ע שכותב אלי כמו תלמיד ואינו אלא חברי, ויש בזה חשש לועג לרש, לכן אבקשו שלא יעשה כן ואשמח מאוד לקבל עוד מכתבים ממנו".

ושוב במכתב י' כתב הגר"א נבנצל לרבינו שליט"א "לכבוד מורי ורבי הגאון הגדול נר ישראל וכו' הר"ר חיים שליט"א, ורבינו בסוף המכתב תשובה שהשיב לו כתב בזה"ל "צ"ע על מעכ"ת ידידי שיחי' דלא חש ובעקביו דש לאיסור לועג לרש, וכבר העירותיהו פעם על ככה, והנני דוש"ת ידידו חיים קניבסקי".

והנה בגמ' סוטה (דף מ"ט ע"ב) איתא "משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא אמר ליה רב יוסף לתנא לא תיתני ענוה דאיכא אנא" ורבים התקשו היאך אמר רב יוסף הכי באופן שהוא לכאורה היפך הענוה, ושמעתי מרבינו שליט"א בשם מרן החזו"א ליישב דאם אדם מכיר בערך עצמו אין זה גאוה ואין זה סותר את הענוה.

פנינים על הפרשה

נשאל רבינו אם יש בעיא להראות לילדים חיות טמאות וטהורות כדי ללמד מה טהור ומה טמא. השיב רבינו הנה למעוברת כתוב שלא תראה, אבל לילדים כדי ללמד, אדרבה, זה מצוה דאורייתא, כדי שילמדו מה טהור ומה טמא.

(מנחת תודה)

אמרתי לרבנו. סיפר מרן הגרא"ל שטיינמן שבסביבת מרן הגר"ח סולוביצקי זצ"ל היה ילד שנתנו לו חלב עכ"ל ואח"כ גדל בתורה והרביץ תורה אבל היה איתו בעיות, והוסיף: ואני יודע במי המדובר.

בתוספות חגיגה טו. ד"ה שובו, הביא ירושלמי שאלישע בן אבויה יצא כך, כי אמו בעיבורה הוכרחה לאכול עבודה זרה ואף שזה מצוה לאכול כי פיקוח נפש דחי, מ"מ זה מציאות. וברמ"א יר"ד סי' פ"א כתוב שאשה מינקת תזרזר ביותר כדי שלא יטמטם ולדה.

בשכונה בירושלים רב המקום הודיע לתושבי השכונה להכשיר את הכלים כי התברר שבמליחת העופות הייתה בעיה, והאברכים מאד דואגים על טמטום הלב, מה יעשו כנגד זה? אם על פי דין היה מותר להם לאכול אין טמטום.

הרי לכאורה זה לא עדיף משוגג וכי בשוגג אין טמטום, ובמשך חכמה פרשת ואתחנן דן מהו כהאי גוונא שאוכל לפק"נ האם יש טמטום? וכי כיצד הם יכלו לדעת מזה. אם אכן היה שייך שידעו מכך, זה מטמטום, אבל אם לא היה שייך שידעו, הדבר תלוי אם באונס יש טמטום. (עי' משי"כ רבנו בארחות יושר סי' ג'). (כל משאלותיך)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
☎ 077-2092005 ☎ 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס ☎ 03-7630585 שלוחה - 1586

קהילות ☎ 073-2757000 שלוחה - 4310

גיליון מס' 424 פרשת שמיי
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת
ר' יצחק שלמה ב"ר שמואל
קרליבן ז"ל
נלב"ג ג' ניסן תשע"ט תנצב"ה

דברי שי"ח

ממרחן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

מעלת גרה בבהמה אותה תאכלו (יא ג')

דבר נפלא כתב רבינו בספרו טעמא דקרא:

כי הנה אחד מסימני הטהרה של בהמה היא 'מעלת גרה', ומבאר רש"י שמעלה ומקיא את האוכל ממעיה, ומחזרת אותו לתוך פיה לכתשו ולטחנו הדק וכו', שעל ידי הגרה האוכל נפטר ונימוח.

ופעולה זו היא סימן שאינו עצלן, כי העצלן לא יעשה כן. ויש לפרש דלכן סימן טהרה הוא, כי עצלות היא מידה מגונה וזריזות היא מעלה עצומה.

ולאיוזו שליוחות מחפשים בדווקא את העצל?

איתא במשלי (י' כ"ו) כחומץ לשיניים וכעשן לעיניים כן העצל לשולחיו. רבינו באר את הדמיון בין חומץ ועשן לעצל: החומץ יש בו מעלה וחסרון, שמצד אחד הוא מזיק לשיניים בריאות, אבל לשיניים חולות, אדרבה הוא מועיל ומרפא (שבת ק"א א'), וכן עשן מזיק לעיניים בריאות (שבת ק"א ב') ולעיניים חולות לפעמים הוא מועיל (עין ספר זכרון יעקב יוסף סגולה לשחין העיניים ליטול עשן זפת).

וכן הוא עצל, לדבר טוב אין כדאי לשלוח אותו כי יתעצל, אבל לדבר שאינו טוב כגון גט, הוא טוב, שלפעמים טוב שמתעכב (דוגמתו בגיטין ל"ד א' ברוך הטוב והמטיב שלא נתן לה את הגט, וכן בכהנים תקנו גט מקושר שיתאחר מלת גט).

(שבענו מטוביך)

לכל ידידינו החשובים !!!
יישר כח גדול לכל המגיבים הרבים על ההארות וההערות שקבלנו על פרסום מהפכת הבריתות שעשה רבינו בלקיחת הסנדקאות ברחבי הארץ בשלושים שנה האחרונות, כפי שפורסם בחוברת "דברי שי"ח" שצורפה למארז המיוחד של ה'קובץ גליונות' בחג הפסח. ובהזדמנות זו נבקש שוב מכל מי שתחת ידו עובדה, הנהגה, תמונה וכו' בענין הבריתות והסנדקאות בהם השתתף רבינו שישלח לנו בהקדם.

בברכת קיץ בריא
יצחק גולדשטון

המעשה סביב חבישת השטריימל בחגים ובימים טובים

בגליון "דברי שי"ח" הובא פעם המעשה סביב חבישת השטריימל (ונביא את הדברים שוב לשאלת ולבקשת רבים) וכך נכתב: "מספרת בתו של הגר"ח קניבסקי הרבנית צביון (מובא בספר בית אמי) "כאשר הגיעה לפרקה חיה, בתם השלישית של סבא וסבתא לוי (השווער של הרב אלישיב חמיו של הגר"ח), הוצע לשדכה עם הבחור יוסף שלום אלישיב, בן יחיד להוריו - אביו רבי אברהם, 'הרב מהומלא', ולאמו מרת חיה מושא. סבתא חיה מושא הייתה בתו של המקובל הקדוש רבי שלמה אֶלְיָשִׁיב (עליאשאוו) זצ"ל, שנודע בכינוי 'בעל הלשם' על שם ספרו 'לשם שבו ואחלמה'." "כשהגיעו ה'לשם' ומשפחתו לארץ, הראה להם הסבא רבי אריה את הלבוש הנהוג בירושלים. ואכן, מאז החל ה'לשם' לחבוש ספודיק, וה'הומלער רב' - שטריימל'."

"אותו ספודיק התגלגל והגיע לידי הסבא הסטייפלר" מספרת הרבנית צביון: "כאשר נישאו אבא ואמא, (הגר"ח והרבנית בת שבע) מסר רבי אריה את הספודיק לאבא כדי שיחבוש אותו בשבתות ומועדים כאשר הוא עולה ירושלימה לבית חמיו הרב אלישיב, לבל יהיה יוצא דופן ביניהם. אולם הסטייפלר הורה לאבא: 'אינך צריך לחבוש את הספודיק, הביאהו לי'. מאז עבר הספודיק לרשותו של הסטייפלר, והוא היה חובשו בברכת המזון של סעודה שלישית."

"אחר פטירתו של הסטייפלר זצ"ל הניחו את הספודיק בשקית, וכשפתחוה לאחר כשנתיים, ראו כי הוא התפורר ואיננו. כיום חובש גם אבא שטריימל במועדים - בקידוש ובברכת המזון. הוא אבא החל בכך כאשר קיבל סבא הרב אלישיב שטריימל חדש ומסר לו את הישן לאבא."

רבינו שליט"א במוצאי חג הפסח בסעודת מלוה מלכה ולאחמ"כ ממשיך בסדרי לימודיו-חובותיו

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

 רב דניאל ד דהן
 סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
 Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
 Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins,
 Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

Contact us for your dream
 custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates
 347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

**GIBRALTAR ABSTRACT
 TITLE AGENCY**

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?

 CALL US FOR A QUOTE!
 845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBALTARNY.COM

**ROSENBLUM
 ARCHITECTURE**

TODD ROSENBLUM • rosenblumarchitecture.com

845.364.0337 • 200 East Eckerson Road
 914.522.6793 • Suite 230 E
todd@adaparch.com • New City, NY 10956

**ARE YOU LOOKING FOR A
 STRAUSS
 CLEANING**

At Strauss Cleaning, we do a
 thorough job making sure that
 every inch is spotless. Call us now to
 schedule your

**Free
 Estimate**

We Specialize in
 Commercial Jobs:
 - Offices
 - Schools
 - Shules
 - Retail Stores
 - Event Spaces

Call now at **201-742-3136**

LENNY ROSENFELD

845.517.0300
inspections613@gmail.com
WWW.LRINSPECTIONS.COM
 NY State License # 1330185

LR HOME INSPECTIONS

Serving Rockland, Westchester, NYC 5 Boroughs

MOSHE STAMM
 LICENSED BROKER

SPECIALIZING IN GROUP HEALTH INSURANCE

**omni
 MANAGED HEALTH**

p: 718.252.9555 ext. 2207
 e: moshe@omnimh.com
 w: www.omnimh.com

ROCKLAND TRANSFERS
 CAR SERVICE

- ♦ Airport car service (departures and arrivals)
- ♦ City to City
- ♦ Per Hour Hire
- ♦ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ♦ Reliable and Safe
- ♦ Fixed Rates
- ♦ No Added Fees
- ♦ Credit Cards Accepted

**Easy
 Booking
 Online**

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
 Call / Text
(845) 288-8888

FREE AD SPACE

To inquire about placing your free ad here,
 please email mitzvot@ramapost.com

**CHEVRA L'BITACHON
 OF ROCKLAND COUNTY**

Chevra L'Bitachon is a community security
 organization which trains and manages
 members of the community to become guards
 for their own shuls and mosdos as well as
 other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org
 or call/whatsapp **845.704.1205**
 (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

**FIRST CLASS
 LEASING**

**JUNKBOYZ
 PRESERVATION**

**ROCKLAND
 ERUV**

Sullivan County Labs
 Certified Environmental Testing
How Well Do You Know Your Well?

COMMON TESTS:
 • Bacteria
 • Nitrates
 • Metals
 • Volatile Organic Compounds
 • Petacides / Herbicides
 • Etc.

845-SAFE-H2O
 PICKUPS AVAILABLE IN MONSEY
 AND SURROUNDING AREAS

www.sullivancountylabs.com

35+ Years
 OF SERVING THE COMMUNITY

- ♦ WILLS & TRUSTS
- ♦ ELDER LAW
- ♦ PROBATE
- ♦ TRUST ADMINISTRATION
- ♦ HALACHIC WILLS
- ♦ TAX PLANNING
- ♦ MEDICAID PLANNING
- ♦ ESTATE PLANNING
- ♦ SPECIAL NEEDS PLANNING
- ♦ ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP
845.425.3900
INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
 365 ROUTE 89 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

As an independent agency we shop several companies to find
 you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
 Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

**POMONA
 ENTERPRISES CORP.**
 Custom Home Builders
 845-354-0018

WWW.POMONAENTERPRISES.COM

UNLIMITED ISRAEL™
 ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
 P: 845-371-9800

TELETECH
 SECURITY & COMMUNICATIONS

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

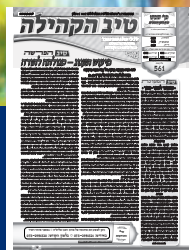
כ"ח ניסן תשפ"א • 10 אפריל 2021 • מאנסי: הדלקת נרות - 7:12 • מוציש"ק - 8:44 (72 דקות) • Vo. 3 | Issue 28 | No. 127 • בידיד

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת **שמיני**

דברי שי"ח • טיב הקהילה • שבילי פנחס • חוט של חסד

דברי תורה
עברית